

Vaněk:

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE VII.

Druhá stovka jablek-
novinky.

JOSEF VANĚK:

LIDOVÁ POMOLOGIE

Vyjde 20 dílů v úpravě podle tohoto a předchozích dílů.

- I. díl: 100 odrůd jablečných, v barvách a s popisy.
- II. díl: 100 odrůd hruškových, v barvách a s popisy.
- III. díl: 100 peckovic (švestky, slívy, renklody, mirabelky), v barvách a s popisy.
- IV. díl: 100 třešní a višní, v barvách a s popisy.
- V. díl: 100 broskví a meruněk, v barvách a s popisy.
- VI. díl: 100 nejdůležitějších chorob a škůdců ovocných stromů, v barvách, s popisy a s udáním ochranných prostředků.
- VII. díl: Druhá stovka jablek, nové i starší rozšířené odrůdy, v barvách a s popisy.
- VIII. díl: Drobné ovoce: 81 jahod, 50 angreštů, 38 rybízů, 22 malin, 18 ostružin, v barvách.
- IX. díl: Druhá stovka chorob a škůdců: 12 na révě, 24 na růžích, 35 na květinách, 43 na zelenině, v barvách.
Připravuje se:
- X. díl: Třetí stovka jablek: Mičurinovy výpěstky, ruské a jiné u nás pěstované odrůdy.
- XI. díl: Čtvrtá stovka jablek: vesměs české výpěstky a lokální odrůdy.
- XII. díl: Druhá stovka hrušek, pokud nebyly zastoupeny v první stovce.
- XIII. díl: Pátá stovka jablek u nás pěstovaných, dosud nikde neuveřejněných.
- XIV. díl: Sto odrůd révy vinné, pěstované ve stř. Evropě.
- XV. díl: Ořechy vlašské, lískové, kdoule, mišpule, jedlé kaštany a jeřáby, moruše a všechny ostatní ovocné dřeviny.
- XVI. díl: Druhá stovka peckovic: švestky, slívy, třešně, višně, broskve, meruňky, pokud nebyly uveřejněny v předchozích dílech.
- XVII. díl: Sto vybraných výstavních odrůd jablek a hrušek.
- XVIII. díl: Třetí stovka chorob a škůdců.
- XIX. díl: Slezské ovoce.
- XX. díl: Užitečný hmyz a užitečné ptactvo.

Každý díl možno koupiti samostatně v nakladatelství ZAHRADA (Josef Vaněk), Chrudim, nebo u knihkupců.

LIDOVÁ POMOLOGIE

VII. DÍL

JABLKA

Druhá stovka:

nové i starší, hojně rozšířené odrůdy

Zpracoval:

JOSEF VANĚK,

zahradní architekt, šéfredaktor „Zahrady“

II. OPRAVENÉ VYDÁNÍ

100 BARVOTISKŮ

1 9 4 5

Nakladatelství zahradnické literatury (Josef Vaněk) Chrudim.

PŘEDMLUVA K I. VYDÁNÍ.

Po vydání prvního dílu »100 jablek« vyzněla kritika — ať časopisecká nebo v soukromých dopisech — téměř jednomyslně v ten smysl, že předností naší »Lidové pomologie« je:

1. účelná stručnost;
2. upozornění nejen na dobré vlastnosti, ale i také na špatné vlastnosti stromů i plodů;
3. uvedení opylovacích schopností a doby květenství, obě nesmírně důležité okolnosti, mající vliv na úrodnost;
4. popis a vyobrazení velkého množství odrůd, jež dosud nikde nebyly popsány a vyobrazeny, ačkoliv v cenících jsou velmi doporučovány;
5. účelný kapesní formát, vhodný pro časté používání v zahradách, na výstavách, na ovocných trzích atd.;
6. nízká, přístupná cena a j.

Ve velmi četných případech bylo současně vysloveno politování, že tam není uvedeno více nových odrůd, dosud nikde nepopsaných a vyobrazených, a že mám vydati další jeden svazek, v němž by byly vesměs tyto nové nebo málo rozšířené a nikde nepopsané odrůdy. Tato přání tvořila podnět pro vydání tohoto svazku. Jsou zde sice také uvedeny některé staré odrůdy, které již někde byly popsány, mají však stále svou hodnotu a proto je nutno na ně stále upozorňovati; většinou jsou zde však odrůdy, které ještě nikde nejsou popsány ani vyobrazeny, ačkoliv v cenících jsou uváděny. Z toho důvodu má tento díl veliký význam, poněvadž se každý zájemce může podle obrazů přesvědčiti, vyhovuje-li dotyčná odrůda jeho vkusu a pak hlavně podle textu snadno zjistí, vyhovuje-li ostatním podmínkám, t. j. hodí-li se strom do jeho půdních a klimatických poměrů, je-li úrodný, netrpí-li chorobami a škůdci, je-li to ovoce hodnotné, jež má cenu buď jako stolní nebo tržní, anebo aspoň jako hospodářské ovoce.

Není tedy účelem naší »Lidové pomologie« rozšiřovati odrůdy, nýbrž právě naopak, šířiti znalost těchto odrůd a tím spíše redukovati sortiment.

U každé odrůdy jsou uvedeny veškeré požadavky stromů i plodů, takže každý zájemce má snadný přehled, hodí-li se mu nebo ne a není odkázán jen na ceníkové a reklamní, většinou pochvalné popisy. Tím může nastati jakési vykrystalisování těch nejhodnotnějších sortimentů pro všechny možné účely, poměry a podmínky. Některá odrůda má neobyčejně krásné plody a každý by se snadno mohl lákati pro pěstování ve velkém nebo pro přeroubování stávajících stromů, ale pročte-li si popis, shledá, že dotyčná odrůda má takové požadavky a vlastnosti, že se pro jeho účel a poměry naprosto nehodí. Tím je nesporně mnoho zachráněno a s tohoto stanoviska je nutno naši »Lidovou pomologii« posuzovati a hodnotiti.

Sestavení tohoto dílu nebyla práce snadná. Ačkoliv téměř všechny odrůdy mám ve svých pokusných zahradách, přece jen to nestačilo, a pro kontrolu bylo nutno si vyžádati také od jiných pěstitelů plody a informace o požadavcích a vlastnostech stromů v jiných poměrech. V tomto směru mi přispěli níže uvedení pánové, kteří mně ochotně poslali buď plody ke kontrole nebo podali různé informace: Inspektor Viktor Buchta, přednosta stát. výzkumných ústavů, Bratislava; Zd. Bohuslav, statkář, Tuř; Josef Burdych, Rtně; Jiří Dušek, Pardubice; Václav Flejberk, Praha; Václav Hyhlík, mlynář, Lukavec; Karel Hájek, říd. učitel v. v., Kostelec u Heřm. Městce; Ing. Dr. Frant. Herles, Praha; Karel Korbel, okresní zahradník, Vejvanovice; Kaucký Miloš, továrník, Praha; Ing. B. Karabec, Praha; J. Komárek, statkář, Topol; Jos. Matějka, Borovnice; Lud. Prouza, zahradník, Havlovice; Josef Rádl, vrchní okresní pomolog, Klatovy; Smolík L., okr. pomolog, Kopidlno; Václ. Špaček, správce okresní školky, Jaroměř; František Štěpánek, Pardubice; O. Továrek, učitel, Myslechovice; K. Tomášek, úředník, Brno; Rud. Vlček, Pardubice; Jan Vondrák, okresní pomolog, Nový Bydžov; Václav Zeman, statkář, Lužany; O. Zelený, statkář, Kočí. Všem těmto pánům tlumočím tímto opravdový dík. Panu Dr. Ing. K. Kamenickému, přednostovi výzkumného ústavu ovocnicko-vinařského v Dejvicích, děkuji za poradu ohledně správného pojmenování některých cizích odrůd. Rovněž tak p. Ing. Josefu Součkovi, přednostovi ovoc-

nícko-výzkumného ústavu v Průhonicích, který mi vyšetřil u některých odrůd původ. Jako při všech předchozích dílech, tak i v tomto díle byl vrchní zahradník, p. F. Zeman, hlavním spolupracovníkem.

Zvláštní dík patří také firmě Š. M. Schulz, grafický závod v Praze, která věnovala velkou péči provedení reprodukcí, jak se každý po prohlédnutí obrazů přesvědčí.

Tento díl má velkou hodnotu také proto, že velká většina odrůd nebyla ještě v žádné literatuře na celém světě soustavně popsána ani barevně vyobrazena, takže tento díl nabývá tím mezinárodního významu.

Jako v prvním, tak i v tomto dílu není uspořádání podle zrání, nýbrž podle barev. Nejprve nejčervenější a pak odstupňované až po čistě žluté. Toto uspořádání má ten význam, že se lépe rozpoznávají rozdíly v barvě, jsou-li dotyčné odrůdy vedle sebe nebo blízko. Na konci knihy jest sestaven obsah podle doby zrání.

Přál bych si vřele, aby jako I. díl, i tento VII. díl vykonal svoje poslání, aby přispěl ovocnářům a zahrádkářům k vytříbení poznatků a vykrystalisování správných, omezených sortimentů pro potřebné účely.

Chrudim, 1940.

JOSEF VANĚK.

PŘEDMLUVA K II. VYDÁNÍ.

Právě tak jako L. P. I., t. j. »První stovka jablek«, byl také tento VII. díl tak velmi žádán, že celý náklad byl v poměrně krátké době rozebrán, což nejlépe svědčí o důležitosti a významu knihy. Účel L. P. jsem náležitě odůvodnil v prvním dílu. Nové vydání jest obsahově značně zlepšené a doplněné, a to hlavně ve statích: **Vlastnosti a požadavky stromů**, poněvadž to je při každé odrůdě to nejdůležitější. Ovoce může býti sebehodnotnější, když strom nemá vhodné stanoviště, nedaří se a nemá se tam vysazovati. **Vhodnost podnože pro ten který tvar u každé odrůdy. Opylovací schopnosti.** Jak jest nyní všeobecně známo, jsou opylovací poměry tak důležité, jako všechny ostatní požadavky stromu. **Doba květenství a pak hlavně špatné vlastnosti;** považuji totiž za nejdůležitější u každé odrůdy upozorniti nejen na dobré vlastnosti, ale hlavně na špatné vlastnosti, poněvadž od těchto závisí budoucí úspěch té které odrůdy.

Obrazy, které nebyly dosti věrné, nahradil jsem novými, takže i v tomto směru jest kniha zlepšena.

Těším se, že také tento díl vyplní svoje poslání ve prospěch našeho ovocnictví, ke kterémužto účelu byl vydán.

Chrudim, 1945.

JOSEF VANĚK.

VYSVĚTLENÍ ZNAČEK.

U každé odrůdy jest označena cenová skupina podle jakosti dužniny a podle velikosti. Podle jakosti jsou všechny odrůdy zařazeny do tří skupin:

- I. velmi dobrá,
- II. dobrá,
- III. podřadnější.

Velikost jest označena 4 písmeny:

- a. jsou plody přes 300 g těžké;
- b. jsou plody od 200—300 g těžké;
- c. jsou plody od 100—200 g těžké;
- d. jsou plody pod 100 g těžké.

II. STOVKA JABLEK

PŘEDMLUVA K II. VYDÁNÍ.

Právě tak jako L. P. I., t. j. »První stovka jablek«, byl také tento VII. díl tak velmi žádán, že celý náklad byl v poměrně krátké době rozebrán, což nejlépe svědčí o důležitosti a významu knihy. Účel L. P. jsem náležitě odůvodnil v prvním dílu. Nové vydání jest obsahově značně zlepšené a doplněné, a to hlavně ve statích: **Vlastnosti a požadavky stromů**, poněvadž to je při každé odrůdě to nejdůležitější. Ovoce může býti sebehodnotnější, když strom nemá vhodné stanoviště, nedaří se a nemá se tam vysazovati. **Vhodnost podnože pro ten který tvar u každé odrůdy**. **Opylovací schopnosti**. Jak jest nyní všeobecně známo, jsou opylovací poměry tak důležité, jako všechny ostatní požadavky stromu. **Doba květenství a pak hlavně špatné vlastnosti**; považuji totiž za nejdůležitější u každé odrůdy upozorniti nejen na dobré vlastnosti, ale hlavně na špatné vlastnosti, poněvadž od těchto závisí budoucí úspěch té které odrůdy.

Obrazy, které nebyly dosti věrné, nahradil jsem novými, takže i v tomto směru jest kniha zlepšena.

Těším se, že také tento díl vyplní svoje poslání ve prospěch našeho ovocnictví, ke kterémužto účelu byl vydán.

Chrudim, 1945.

JOSEF VANĚK.

VYSVĚTLENÍ ZNAČEK.

U každé odrůdy jest označena cenová skupina podle jakosti dužniny a podle velikosti. Podle jakosti jsou všechny odrůdy zařazeny do tří skupin:

- I. velmi dobrá,
- II. dobrá,
- III. podřadnější.

Velikost jest označena 4 písmeny:

- a. jsou plody přes 300 g těžké;
- b. jsou plody od 200—300 g těžké;
- c. jsou plody od 100—200 g těžké;
- d. jsou plody pod 100 g těžké.

II. STOVKA JABLEK

1. MAC INTOSH RED

(čti: Mek Intoš Red).

PŮVOD v Americe. Semenáč z Ontaria.

VELIKOST dosti značná, váha asi 220 g; výška asi 70 mm, šířka 82 mm.

TVAR spíše zploštělý nebo zploštěle kulovitý, největší šířka uprostřed.

KALICH jest maličký, uzavřený, v dosti hluboké, ne příliš široké, zelené, několika hrbolky znetvořené jamce.

STOPKA jest 1—2 cm dlouhá, dosti tlustá, v široké, poměrně mělké jamce.

SLUPKA jest velmi lesklá, hladká, mastná; základní barva je žlutavá, ale téměř celý plod jest pokryt temně rudou, souvislou červení. Na stinné straně plodu jest červeň světlejší, přecházející do karmínové. Na sluneční straně jsou plody temně rudé, s temnějšími pruhy, které se táhnou po celém povrchu a zeslabují se ke stopce. Na celém plodu jsou roztroušeny četné, dosti znatelné světlejší tečky. U kalichu mírně zhranatělých 5 hrbolků se rozbíhá asi do poloviny plodu. Příjemně a silně voní.

DUŽNINA jest bílá, někdy narůžovělá, hustá, velmi šťavnatá a jemná, chuti příjemné, mírně navinulé, aromatické.

JÁDRINEC cibulovitý, jádřincové komory veliké, široké, široce otevřené, celou šířkou splývající do osy jádřincové. Kališní rourka ústí téměř do osy jádřincové. JÁDRA menší, plná, tmavě hnědá, dosti početná.

ZRAJE v prosinci, vydrží do února.

STROM má vzrůst prostředně silný, vzpřímený. Dobře rozvětňuje, plodonosné dřevo je slabé, květné puky málo znatelné. Záhý, střídavě úrodný, otužilý. Letorosty narůstají dlouhé a tenké, barvy krvavě hnědé, lesklé, výrazně tečkované, místy tak četně, že se projevuje, jakoby byl povrch strupovitý. Pro zákrskové stromy je cennou a vděčnou odrůdou, na podnoží E. M. II, IV, malé tvary na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Krasokvět žlutý, Ben Davis, Delicious, Duchesse, Průsvitné žluté, Jonathan, Oldenburgovo, Orleánská r., Rome Beauty, Wagenerovo, Wealthy. KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Jest náchylné k strupovitosti, vyžaduje správný a důkladný postřik.

UPOTŘEBENÍ: V Americe jest prvotřídní vývozní odrůdou, u nás se pokusmo hojně vysazuje. Krásným vzhledem i chutí ovoce získává příznivce. Cenová skupina II. c.

1. Mac Intosh Red

2. Sikulské jablko

2. SIKULSKÉ JABLKO.

PŮVOD v Maďarsku, v kraji sikulském; na Slovensku se hojně pěstuje.

VELIKOST prostřední až velká, váha asi 220—260 g; výška 65 mm, šířka 90 mm.

TVAR je ploše kulovitý, pravidelný; nejširší uprostřed.

KALICH je dosti veliký, většinou otevřený, úšty zelenavě plstnaté, vzpřímené. Jamka kališní je dosti hluboká, široká, na bási drobnými hrbolky zhranatělá.

STOPKA je velmi krátká, dosti tlustá; jamka stopečná je dosti hluboká, nálevkovitá, úzká, pravidelná; je celá pokryta rezovitostí, jež se paprskovitě rozptyluje, mnohdy i daleko přes okraj jamky.

SLUPKA jest lesklá, hladká, dosti znatelně voní. Základní barva světle růžová, je z větší části stejnoměrně pokryta rozmytou tmavší červení, v níž jsou husté, ne příliš nápadné, rudě až temně červené pruhy. Na celém povrchu jsou velmi četné, nápadné, světlé tečky; tyto jsou u kalichu menší a hustší.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou žlutavá, řídká, kyprá a šťavnatá, velmi příjemné, sladce navinulé chuti.

JÁDRINEC jest ploše cibulovitý, dosti veliký. Jádrové komory až 15 mm široké i vysoké jsou spojeny s jádřincovou osou úzkou štěrbinou. Jádřincová osa je dutá. **JÁDRA** nepočtená, nestejně vyvinutá, tmavě hnědá, špičatá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do dubna; sklízí se co nejpozději.

STROM je otužilý, vzrůst má sice poněkud mírnější, dosahuje však značné velikosti; dosti brzy a hojně rodí. Vyžaduje teplejší podnebí s vlhčím ovzduším, dobře prospívá v naplavených půdách, poblíž tekoucích vod. Za uvedených podmínek lze jej doporučit k hromadnému pěstění. Ovoce na stromě vzdoruje i nejsilnějším větrům a nepohodám. Vůči chorobám a škůdcům je značně odolný. Cenová skupina II. a.

KVETE prostředně záhy, květenství trvá velmi krátce.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Nehodí se pro suchou půdu, vyžaduje bezpodmínečně vlhkou půdu. Jest náročný.

UPOTŘEBENÍ: Je to znamenité tržní a stolní jablko. Má velmi pěkný, libivý vzhled a jest poměrně velmi těžké.

SYNONYMA: Sikulai alma, Sikulaer Apfel, Sikula, Székely alma, Seklerapfel, Pomme de Sikula.

3. MALINOVÉ VRCHLICKÉHO.

PŮVOD: Semenáč Holovouského malinového, vyrostlý u F. Šandery v Sobčicích asi r. 1880; pojmenoval řed. H. V. Burian.

VELIKOST je prostřední, váha 160—200 g; výška asi 65 mm, šířka 82 mm.

TVAR ploše kulovitý, ke kalichu zúžený; největší šířka v dolní polovině.

KALICH je menší, zavřený, ústy malé, na konci zpět zahnuté, plstnaté; jamka je dosti hluboká a široká, 5 většími a několika drobnějšími hrbolky zdobena.

STOPKA je asi 3 cm dlouhá, tenká, pružná, tmavě hnědá, v dosti hluboké, úzké a dužnatými hrbolky znetvořené jamce. Jamka je rezovitá a rez se paprskovitě rozptyluje jen asi po okraj jamky.

SLUPKA lesklá, velmi mastná, se silnou vůní. Základní barva zelenavě žlutá, avšak větší část plodu je pokryta krásnou karmínovou červení, která na sluneční straně je ještě temnější. Při stinnější straně je světlé mramorování nebo světlé pruhování, kolem kalichu bývá obyčejně barva světlejší. Po celém plodu jsou nápadné bílé tečky, které blíže ke kalichu jsou hustší a drobnější.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou značně zarůžovělá, kolem jádřince zelenavá, tuhá, jemná, šťavnatá, jemně navinulá, s malinovou příchutí.

JÁDŘINEC je poměrně malý, polokulovitý, jádrové komory velké, stěny komor mírně popraskané, k ose jádřincové uzavřené. Rourka kališní je velmi krátká. **JÁDRA** jsou nepočetná, velmi velká, podlouhlá, ne příliš vyvinutá, tmavě hnědá.

ZRAJE v září, vydrží do října. Cenová skupina I. c.

STROM roste prostředně bujně; koruna je řídká, rozložitá, částečně převislá. Letorosty narůstají poněkud zakřivené, jsou prostředně silné, dlouhé, mají barvu temně hnědou, s kovově šedým, namodralým nádechem; jsou lesklé, nestejně, místy i výrazně tečkované nebo čárkované. Očka jsou malá, kuželovitě zašpičatělá, přilehlá na zcela malé, jako očka široké patky, které očka poněkud přesahují. Nemiluje přílišný řez; osvědčuje se na vysokých stromech a keřových zákrscích, na E. M. II a IV. Vyžaduje úrodnou a obdělávanou půdu; v půdě špatnější a sušší jsou plody drobnější; polohu snese i vyšší. Plodí na delším dřevě, s oblibou i na špičkách. Plodnost se dostavuje poněkud později, bývá střídavá, celkově uspokojující.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ministr Hammerstein, Hawthorndenské a Ontario. **KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. DOBRÉ VLASTNOSTI:** Ovoce nečerviví.

UPOTŘEBENÍ: Krásné a chutné jablko do dom. zahrad.

3. Malinové Vrchlického

4. Wolf River

4. WOLF RIVER (čti: Wulf Rivr).

PŮVOD v Americe. Pěstitel W. S. Springer ve Wolf Riveru r. 1881; semenáč Cara Alexandra.

VELIKOST prostřední až velká, váha asi 200—250 g; výška 65 mm, šířka 85 mm.

TVAR je ploše kulovitý, pravidelný, zcela nepatrně ploše zhranatělý. Největší šířka je ve spodní třetině.

KALICH je malý, uzavřený, ve velmi hluboké, dosti široké jamce. Ušty kališní šedě zeleně plstnaté, malé, částečně vzpřímené. Jamka má na okraji 5 širokých, mírně vyvstalých žeber, jež se rozbíhají po povrchu, takže zhranatělost se záhy ztrácí.

STOPKA je asi 1 cm dlouhá, nedosahuje daleko okraje jamky, je tlustá. Stopečná jamka široká, nálevkovitá, asi 18 mm hluboká, zcela rzivá. Rezovitost někdy nesahá po okraj jamky.

SLUPKA je hladká, lesklá, poněkud mastná, nepatrně voní. Základní barva slámově žlutá, z větší části pokryta krásně karminovou červení. Ve stínu je zabarvení bledě růžové, na sluneční straně ještě poněkud temněji červené. Na celém plodu prosvítají temnější pruhy a četné větší nebo menší rezovité tečky, někdy i rezovité skvrny.

DUŽNINA žlutavě bílá, pod slupkou žlutavá, jemná, křehká, téměř rozplývavá, šťavnatá, lahodné, mírně navinulé chuti.

JÁDRINEC dosti veliký, silně zploštělý, komory jádrové ne příliš veliké, se stěnami nepatrně popraskanými. Osa jádřincová široce dutá, nahoře ústí do kališní rourky. Jednotlivé komory jsou do osy jádřincové dosti široce otevřené. Jádra početná, plná, světle hnědá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do února.

STROM má vzrůst velmi bujný, rozložitý, řídce rozvětvený, s krátkými, velice znatelnými plodonoši. V autorově zahradě v Chrudimi je zákrsek, přeroubovaný importovanými rouby z Ameriky, který se vyznačuje zdravostí; vzrůstem se podobá Caru Alexandru. Letorosty narůstají dlouhé, dosti silné, poněkud zakřivené, barvy karminově hnědé, s výraznými nažloutlými tečkami, špičky letorostů šedě ochmýřené. Listy jsou nápadně veliké.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Velmi pěkné, líbivé a lákavé stolní jablko. Pro svůj krásný vzhled, sytě červenou barvu a pěkný pravidelný tvar jest výborným tržním jablkem. Cenová skup. II. b.

5. ADAMSOVO.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST prostřední, váha asi 200 g; výška asi 74 mm, šířka 78 mm.

TVAR téměř kulovitý, nahoře ke kalichu se mírně protahuje. Některé plody bývají zploštělé. Největší šířka uprostřed.

KALICH je pootevřený, úšty vzpřímené, šedivé, na bási zelené. U některých plodů, jmenovitě u zploštělých, je kalich široce otevřený. Kališní prohlubinka je široká, dosti hluboká, okolí značně zhrbolené.

STOPKA jest velmi krátká, silná, v úzké, dosti hluboké jamce, kterou nikdy nepřesahuje.

SLUPKA jest temně žlutá, avšak celý povrch je pokryt světle karmínovou barvou, na sluneční straně jest souvislá, temně rudá červeň, v níž bývají ještě tmavší pruhy. Na zastíněné straně jsou dosti četné, velké, světlé tečky na světlejším mramorovaném podkladě. Stopečná jamka je rezovitá, u některých plodů se rez rozptyluje po celém plodu.

DUŽNINA narůžovělá, hrubozrnná, řídká, sladce navinulá, s malinovou příchutí.

JÁDRINEC jest menší, cibulovitého tvaru. Komory jsou menší, do osy jádřincové otevřené, s popraskanými stěnami. Kališní rourka splývá téměř s osou jádřincovou. JÁDRA nečetná, žlutohnědá, kratší, dobře vyvinutá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do poloviny března.

STROM tvoří kulovitou korunu, vyžaduje vlhčí, živnou, hlubokou půdu. Snese spodní vodu velmi dobře. Za příznivých podmínek je zdravý a až do stáří velmi plodný; vzdoruje chorobám a jest značně mrazuvzdorný. Vzdor má spíše slabší. Plodonoše jsou řídkější; dřevné výhony jsou krátké a tlusté, světle hnědočervené.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Podle záznamu z roku 1938 květy z 50% zmrzly. K zasílání se nehodí, trpí pomačkáním.

UPOTŘEBENÍ: Vhodná odrůda pro domácí zahrady; ovoce je barvou i tvarem lákavé pro trh; v západním Prusku je významnou tržní odrůdou. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Adamsapfel.

5. Adamsovo

6. Kirchwaldenské jablko

6. KIRCHWALDENSKÉ JABLKO.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST prostřední až velká, váha 200—300 g; výška 65—78 mm, šířka 80—90 mm.

TVAR jest široce zploštělý nebo zploštěle kulovitý.

KALICH je otevřený, úšty jsou mírně vzpřímené, k sobě nedosahující, sedě plstnaté, v široké, mírně hluboké, několika většími žebry zhrbolené jamce.

STOPKA krátká, někdy velmi krátká, nedosahující ani okraj jamky; jest tlustá, v úzké, nálevkovité, dosti hluboké jamce.

SLUPKA jest lesklá, při uzrání mírně mastná, na stromě ojíněná. Základní barva je žlutavě zelená, avšak z větší části jemnou, krásnou červení pokrytá. Tato červen je ještě vystínována tmavšími pruhy; pruhování se značně projevuje na méně zastíněné straně. U kalichu bývá nejintenzivnější a tvoří tak temně rudou, souvislou červen. Celý plod je pokryt velmi četnými, dosti velkými, bílými tečkami. Ze stínu jsou plody jasně žluté, slabě růžově mramorované, nepatrně žíhané. Mírně voní.

DUŽNINA jest žlutavá, jakoby zarůžovělá, dosti šťavnatá, hutná, renetovitá, jemně navinulé chuti.

JÁDRINEC jest méně zploštělý, téměř kulovitý, poměrně malý, osa jádřincová je dutá, dosti prostorná, přechází přímo do rourky kališní. Jádřové komory jsou dosti hluboké, se stěnami mírně popraskanými.

ZRAJE koncem srpna, dá se uchovati do října.

STROM má prostřední vzrůst, větve rostou v mládí poněkud rozložitě, ale sevřeně, takže starší koruna nabývá tvaru více kulovitěho. Letorosty jsou silné, dosti dlouhé, mírně prohnuté, velmi husté a výrazně tečkované, nápadně lesklé, barvy tmavě fialové, ve stínu zelenavě fialově hnědé. Očka jsou poměrně velká, stejně široká i dlouhá, baňatá, červenavě hnědá, pokrytá šedou plstí, zcela přiléhají a jsou na zcela krátkých patkách, do výše ok vydutých, s třemi mohutnými žebérky, z nichž střední vyvstává a letorost hranatí. Rodí záhy, hojně a pravidelně. Pěstuje se na zákrskových stromech všech tvarů.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM. KVETE prostředně záhy.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody drží dosti špatně u plodonožů a při dozrávání snadno padají. Přezrálé moučnaté.

UPOTŘEBENÍ: Krásným vzhledem a chutí se řadí mezi prvotřídní podzimní stolní a tržní odrůdy. Pro domácí zahrádky je velmi cenné. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Krásné z Kirchwaldu, Oslava z Kirchwaldu, Ruhm von Kirchwalden, Schöner von Kirchwalden.

7. CIKÁNKA.

PŮVOD buď v Estonsku nebo v Rusku.

VELIKOST prostřední až velká, váha 200—225 g; výška asi 75 mm, šířka 75 mm, také výška 64 mm, šířka 84 mm.

TVAR měnlivý; bývá zploštělý i vyšší, celkově nepravidelný, zřejmě žebernatý až zhranatělý.

KALICH je uzavřený, úšty kališní vzpřímené, plstnaté, jamka kališní menší, na okraji zhrbolená.

STOPKA je krátká, tlustá, v úzké, hluboké jamce, kterou nepřesahuje.

SLUPKA hladká, lesklá, mastná, voní; základní barva zelenavě žlutá, z větší části pokryta růžovou barvou, na sluneční straně přechází do tmavě červené barvy, místy jsou temnější pruhy; v červeni jsou četné, drobné, bělavé tečky, zvláště husté kolem kalichu. U plodů, vystavených plnému slunci, jest slupka temně červená až hnědě červená, pruhy téměř černé.

DUŽNINA jest žlutavá, řídká, hrubozrnná, příjemně navinulá, mírně aromatické chuti. Na stromě přezrálé jsou bezcenné.

JÁDŘINEC dosti veliký, cibulovitý. Rourka kališní spojena s dutou osou jádřincovou. Jádřové komory jsou dosti velké, 13:26 mm, s hustě a pravidelně popraskanými stěnami; vůči ose jádřincové jsou uzavřené. JÁDRA jsou početná, podlouhlá, špičatá, světle hnědá.

ZRAJE v polovině srpna, vydrží v chladu 14 dní, sklízí se v neúplné zralosti. Cenová skupina II. b.

STROM roste na zákrskových podnožích prostředně bujně, zdravě; je velmi otužilý, záhy plodný a neobyčejně úrodný, čímž ve vzrůstu ochabuje a nedostatečně živen, krní. Ideální odrůda pro zákrskové stromy na E. M. II, IV a pro nejmenší tvary (svislé kordony, vřetenovité kordony a pod.) na E. M. IX; plodnost je zaručena i téměř bez řezu.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Zraje v době, kdy je dostatek hodnotnějších odrůd.

UPOTŘEBENÍ: U nás má význam pro domácí zahrádky. V Holandsku jest prvotřídní obchodní odrůdou.

SYNONYMA: Zigeunerin-Apfel, La Zingarella.

7. Cikánka

8. Creo

8. CREO (čti: Kreo).

PŮVOD v Německu, semenáč Cara Alexandra, vypěstované D. Uhlhornem.

VELIKOST velká až velmi velká, váha až 400 g; výška 70 mm, šířka 95 mm.

TVAR jest ploše kulovitý, mnohé plody mají tvar shodný s Carem Alexandrem. Největší šířka uprostřed.

KALICH malý, otevřený, v dosti hluboké, ne příliš široké, pravidelnými hrbolky zhrbolené jamce; hrbolky se rozbíhají téměř do poloviny plodu.

STOPKA jest dosti tlustá, nestejně dlouhá, hnědě zelená, v hluboké, úzké, rezovité prohlubince.

SLUPKA lesklá, příjemně voní. Základní barva světle žlutavá, na sluneční straně s tmavou mramorovanou červení, v zastíněné ploše přechází v řidší, světlejší mramorování, až zmizí. V červení jsou tmavší, husté, krátce trhané pruhy, které se vytrácejí do bledší partie.

DUŽNINA bílá, ke slupce žlutavá, řídká, jemná, nevoní; dosti šťavnatá, příjemné, lahodně navinulé chuti.

JÁDRINEC je velký, cibulovitý, jádřincové komory dosti velké, nestejně široce otevřené, se stěnami mírně popraskanými. Jádřincová osa prostorná, s některými komorami široce spojená, jdoucí ke dnu kališní prohlubinky. JÁDRA menší, světle hnědá, krátká, dosti plná.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, zraje v prosinci, vydrží do března i déle.

STROM roste prostředně bujně, tvoří pravidelnou korunu, tvaru dosti kotlovitého. Větve krásně obrůstají. Plodí záhy; hojně a pravidelně na všech zákrskových tvarech. Kordony na E. M. IX se vyznačují neobyčejnou plodností, plody jsou stejnoměrné, čisté, až velmi veliké, jedinečného lákavého vzhledu. Vyžaduje půdu živnou, nepřehnojenou; chuťové vlastnosti i trvanlivost ovoce je podle půdních a klimatických poměrů; nejlepší plody jsou z výhřevné půdy i polohy. Plody drží dobře u plodonošů.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí křenčením, částečně monilií a strupovitostí. Jsou to choroby, které včasným účinným prostředkem lze zmírniti nebo zameziti rozšíření.

UPOTŘEBENÍ: Stolní odrůda; zvláště se doporučuje pro domácí zahrady. Cenová skupina II. a.

9. BREANDŮV IMPERIAL.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST prostřední, váha asi 150 g; výška asi 55 mm, šířka 75 mm.

TVAR je pravidelně kulovitý; půdorys tvoří kruh. Největší šířka jest uprostřed.

KALICH je otevřený, široký, úšty krátké, vzpřímené, v široké, poměrně mělké jamce, na jejíž bási jsou drobné hrbolky.

STOPKA jest asi 1 cm dlouhá, částečně přes jamku přecházející; jamka je nálevkovitá, ne příliš hluboká.

SLUPKA jest oviněná, lesklá, zelenavě žlutá, většina povrchu je pokryta sytě karmínovou červení. K zastíněné straně se červeně rozptyluje odstínovanými pruhy, takže jsou místy úplně žluté plochy se světlejší, karmínově růžovou barvou. Na celém plodu jsou velmi četné zřetelné bílé tečky. Poblíž kalichu jsou tečky mnohem četnější, avšak drobnější, takže v celku plod vypadá jako kropenatý.

DUŽNINA je žlutavě bílá, pod slupkou zarůžovělá, jemná a dosti šťavnatá, zvláštní lahodné chuti, u jablek málo obvyklé.

ZRAJE v polovině srpna—počátkem září, dá se v chladu udržeti asi 1 měsíc.

STROM velmi dobře a silně rozvětňuje, což se projevuje i na E. M. IX. Tvoří úhlednou, přiměřeně širokou, kotlovitou korunu. Letorosty narůstají u mladých stromů dlouhé a silné, mírně prohnuté, pod oky se dosti zřetelně prohýbají a jsou pokryty jemnou, ale velmi hustou šedou plstí; po otření této se zcela málo lesknou, jsou velice jemně svraskalé, mají barvu tmavočerveně hnědou. Bělavé šedé tečky jsou nestejně husté, ale výrazně všude roztroušeny, místy až velmi četné. Očka jsou většinou dosti a stejnoměrně od sebe vzdálena, bývají však také dvě až tři pohromadě i naproti sobě; jsou poměrně malá, jak zapadlá, velmi přiléhají a jsou na značně vystouplých širokých patkách s třemi mohutnými žebírky, z nichž zvláště střední nápadně vyniká, což zvláště u patky se projevuje jako hrbol. Plodonosné ratolesti se dosti bohatě vyvinují, jsou silné, vyžadují občasné prořezání. Květná poupata jsou krátce zašpičatěle baňatá. Plodnost se dostavuje záhy po výsadbě, jest hojná a pravidelná.

KVĚTE ZÁHY. Cenová skupina II. c.

UPOTŘEBENÍ: Zajímavá a vděčná odrůda pro domácí zahrádky. SYNONYMA: Breand's Imperial.

9. Breandův Imperial

10. Pogáč červený

10. POGÁČ ČERVENÝ.

PŮVOD v Maďarsku, v okolí Kečkemetu. Na Slovensku se hojně pěstuje.

VELIKOST: váha asi 150 g; výška 56 mm, šířka 80 mm.

TVAR je zploštělý, velmi se podobá Baumannově renetě; jednu stranu mívá větší.

KALICH je dosti veliký, uzavřený, v široké a mělké, drobně zhrbolené jamce.

STOPKA krátká, v úzké, dosti hluboké, rezovité jamce.

SLUPKA hladká, jemná, lesklá, slámově žlutá; větší část povrchu je krásně tmavě karmínově zbarvená, s tmavšími pruhy s rezovitými tečkami.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou slabě žlutozelená, hustá, křehká, dosti šťavnatá, velmi příjemné, sladce navinulé chuti.

JÁDRINEC jest cibulovitý, jádrové komory malé, uzavřené, stěny hladké. JÁDRA jsou malá, hnědá, plná.

ZRAJE v lednu, vydrží do dubna, z některých krajů nebo v suchém a teplém roce od listopadu do února.

STROMU se nejlépe daří v písčité půdě, má-li dosti spodní vláhy; je zimovzdorný, silného růstu. Větve se nepravidelně rozrůstají v hustou korunu. Časně a hojně plodí, ovoce odolává větrům i nepohodám. Letorosty jsou dosti silné a dlouhé, hnědě červené, výrazně tečkované; listy jsou velké, s krátkým řapíkem, na podzim je spodní strana fialově červeně zbarvená.

KVETE prostředně pozdě.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST není prozkoumána.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní vzhledná odrůda pro domácí spotřebu a pro trh; druhořadá stolní odrůda. Cen. skup. II. c.

SYNONYMA: Kecskeméti téli piros pogácsa, Roter Pogácsa Apfel, Roter Pogatsch, Roter Bogacz Apfel, Haslinger, Pogatscher. Má několik variací.

11. LORD LAMBOURNE

(čti: Lord Lemborn).

PŮVOD v Anglii. Pěstitel: Laxton's Brothers, Redford 1921.

VELIKOST až prostřední; váha asi 150—200 g; šířka až 80 mm, výška 72 mm.

TVAR téměř kulovitý, poněkud zploštělý.

KALICH jest velmi malý, uzavřený, v hluboké, široké, dosti zhrbolené jamce.

STOPKA jest 2 mm tlustá, přesahuje přes jamku, a to mnohdy velmi značně. Jamka stopečná jest úzká, dosti hluboká, pokrytá rzí, která se paprskovitě rozbíhá i přes okraj jamky.

SLUPKA je mdle lesklá, citronově žlutá, na sluneční straně červeně zardělá, tmavšími pruhy a tečkami pokrytá. Červeň přechází pěkným mramorováním do žluté. Plody ze stínu jsou nepatrně zardělé, s drobnými řídkými proužky.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou zažloutlá, rozplývavá, velmi šťavnatá, jemná, hustá, jemně sladké chuti, lahodně navinulé, znamenité. Po rozkrojení nehnědne.

JÁDRINEC jest malý, jádrové komory malé, s mírně poťhanými stěnami; komory jsou nepatrně otevřené do jádřincové osy. Jádra jsou velká, světle hnědá, dosti početná, až po 3 v jedné komůrce.

ZRAJE v říjnu, vydrží do února.

STROM je neobyčejně úrodný, květy se objevují i na jednoletém dřevě. Leterosty narůstají silné, dosti dlouhé, jsou lesklé, barvy šedě hnědé, řídce a čteně tečkované, očka vyspělá, podlouhlá, červená, v paždí značně plstnatá. Význačnou známku jest, že letorosty se nechají bezvadně zkroutiti jak houzev, což při tvarování má velkou důležitost. Jedna z nejvděčnějších a nejvčetnějších odrůd pro svislé kordony na E. M. IX, pro jiné zákrskové stromy na E. M. II, IV.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE ZÁHY.

UPOTŘEBENÍ: Stolní jablko. Pro domácí zahrádky velmi doporučitelná odrůda. Cenová skupina I. b.

11. Lord Lambourne

12. Miletův Řehtáč

12. MILLETŮV ŘEHTÁČ.

PŮVOD v Belgii.

VELIKOST: váha 180—250 g; výška asi 90 mm, šířka 75 až 80 mm.

TVAR soudkovitý, u kalichu zhrbolený; nejširší ve spodní třetině.

KALICH je uzavřený, v dosti široké a hluboké jamce, s 5 hlavními a 5 menšími hrbolky, které se rozbíhají po celém plodu, takže je plod zhranatělý.

STOPKA jest 20—35 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v úzké, nálevkovité, ne příliš hluboké jamce, bez rezovitosti.

SLUPKA mdle lesklá, drsná, žlutá, větší část povrchu je pokryta mramorovanou červení, která je na sluneční straně mnohem tmavší a souvislá. Silně voní.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou žlutá, řídká, kyprá, hrubozrná, lahodná, vonná, chuti sladké, se silně muškátovou příchutí, připomínající na Matčino.

JÁDRINEC jest veliký, hruškovitý, komory jsou rovněž velké, se stěnami silně popraskanými. JÁDRA nepočetná, dlouhá, úzká, většinou hluchá.

ZRAJE v listopadu, výjimečně vydrží do února; nejchutnější je koncem listopadu, později moučnatí. Cen. skup. I. b.

STROM roste prostředně silně, koruna jest pravidelná, později široce rozkleslá. Křivě roste. Strom je dosti náročný; z lepší, obdělávané půdy jest ovoce chutnější a déle vydrží, poněkud později plodí; v půdě písčité plodnost přichází dříve, jest však na újmu kvality. Nejlépe vyhovuje půda hlinitopísečná, vlhčí. Letorosty narůstají dlouhé, slabé, zakřivené, jsou lesklé, světle červenavě zahnědlé, velmi zřetelně bělavě tečkované. Očka jsou velice malá, úzká a špičatá, na prostředně velikých patkách. Očka jsou často naproti sobě. Zákrsky jest nutno pěstovati na vyšším kmínku, koruna se musí řezem upravovati, neboť vzrůst jest příliš nespořádaný.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Štorm v nevhodném stanovišti rakovatí.

SYNONYMA: Miller's Schlotter Apfel.

13. ŠAFRÁNOVÉ JABLKO.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST : váha 80—130 g; výška asi 60 mm, šířka 75 mm.

TVAR polokulovitý, u kalichu sražený; obě poloviny nejsou stejné.

KALICH je malý, uzavřený; kališní jamka mírně hluboká a široká.

STOPKA jest tenká, asi 12 mm dlouhá, jamka dosti hluboká, normálně široká, se slabě paprskovitou rží.

SLUPKA jest hladká, lesklá, jasně žlutá, většinou šafránově červenou, spíše oranžovou červení pokrytá, na plném slunci s tmavším odstínem. Na celém plodu jsou četné, nápadně bělavé tečky, někdy i rezovité skvrny. Mírně voní.

DUŽNINA narůžovělá, pod slupkou a kolem hlavních žil lehce šafránově zbarvená, tuhá, jemná, chuti pikantně navinulá, příjemně aromatické.

JÁDŘINEC cibulovitý. Jádrové komory jsou malé, vůči ose úplně uzavřené. JÁDRA jsou nepočtená, menší, tmavě hnědá.

ZRAJE v únoru, vydrží do dubna.

STROM má růst střední, rodí záhy, ale plná úrodnost nastane v 8. až 10. roce. Letorosty jsou tenké, krátké, červeně hnědé, silně stříbřité, s tečkami. Plodonosné ratolesti jsou krátké a tenké. List jest středně veliký, světlý, dlouze oválný, s ostrou, protáhlou špičkou, jemně vroubkovaný. Strom velmi dobře rozvětňuje a celé větve jsou bohatě pokryty plodonosnými ratolestmi i květnými puky. Osvědčuje se jako keřový zákrsek na E. M. IV. a II, a hodí se i pro jiné malé zákrskové tvary na E. M. IX; pro vysoké stromy se nedoporučuje.

KVETE prostředně záhy. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Vyžaduje protrhání plodů, jinak bývá až polovic odpadu. Trpí poněkud rakovinou.

DOBŘE VLASTNOSTI: Značně odolává chorobám.

UPOTŘEBENÍ: Stolní jablko, pro domácí zahrady.

SYNONYMA: Pomme Safranée, Safranapfel.

13. Šafránové jablko

14. Hontánské

14. HONTĀNSKÉ.

PŮVOD na Slovensku.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška 85 mm, šířka asi 80 mm.

TVAR kuželovitý, velmi sympatický; největší šířka v dolejší třetině.

KALICH uzavřený, s dlouhými, na konci přehnutými úšty, na bási s drobnými hrbolky, v hluboké, úzké jamce.

STOPKA 1—2 cm dlouhá, v úzké, hluboké jamce.

SLUPKA mírně lesklá, hladká, mastná, jasně slámově žlutá, na sluneční straně krásně karmínově zardělá, s temnějšími souvislými nebo trhanými pruhy a četné, nápadné tečky.

DUŽNINA bílá, pod slupkou zelenavá, hustá, šťavnatá, téměř sladká, dosti aromatická.

JÁDRINEC protáhlý, komory velké, s popraskanými stěnami, do osy úplně otevřené. Jádra dlouhá, hnědá, špičatá, většinou nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, zraje postupně od listopadu a plody dobře vyzrálé vydrží do července.

STROM má vzrůst bujný, zdravý, dřevo tvrdé, vůči mrazům značně odolné; netrpí mšicí krvavou. Korunu má široce jehlancovitou a hodí se i do stromořadí. Nejlépe se hodí do polních sadů jako vysokokmen nebo polokmen; zákrsky na podnoži E. M. IV rostou prostředně bujně a plodí uspokojivě. Rodí poněkud pozdě, potom pravidelně a bohatě. Daří se nejlépe v půdách hlubokých, přiměřeně vlhkých, lépe prospívá v poloze vyšší, ne příliš teplé. Plody drží pevně u plodonožů, větrům dobře vzdorují. Koruna jest hustě olistěná.

DOBŘE VLASTNOSTI: Otužilost, nenáročnost stromu i odolnost vůči škůdcům.

UPOTŘEBENÍ: Pro Slovensko výborná tržní odrůda; pěstuje se ve velkém množství, jinak stolní jablko druhé třídy. Dopravu snáší velmi dobře. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Končiarky, Maďarské rozmarýnové, Velkonočné rozmarýnové, Entzovo rozmarýnové, Slovenské jablko, Entzův rozmarýn (Tóthé alma), Hontianské, Rozmarin de Entz, Honti alma, Entz's Rosmarinapfel.

15. WATERVLIETSKÉ MRAMOROVANÉ.

PŮVOD v Belgii.

VELIKOST: váha 100—150 g; výška asi 60 mm, šířka 65 mm.

TVAR je téměř kulovitý, někdy poněkud protáhle kulovitý, pravidelný.

KALICH malý, otevřený, jamka dosti hluboká, pravidelná.

STOPKA asi 3 cm dlouhá, v úzké, mělké, rezovité jamce. Rezovitost se rozšiřuje někdy po celém povrchu.

SLUPKA jest lesklá, hladká, jasně žlutá, většina povrchu je pokryta krásně živě karmínovou červení. Na zastíněné ploše se červen vytrácí ve světlejších pruzích, které přecházejí i do žlutě. Často jest hojná rezovitost buď sítkovaná nebo ve větších skvrnách. Nevoní.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou a kolem jádřince zažloutlá, tuhá, jemná, velmi lahodná, mírně navinulá, příjemné, pikantně aromatické chuti. Plody dobře uchované nevadnou.

JÁDŘINEC je protáhle cibulovitý, 25:35 mm. Osa jádřincová je plná, pouze v dolejší části tvoří nepatrný otvor. Komory jádrové jsou malé, 15:10 mm, se stěnami nepatrně popraskanými. JÁDRA jsou velká, 9:5 mm, tmavě hnědá, dosti plná a po dvou.

ZRAJE v březnu, vydrží do května. Cenová skupina II. c.

STROM dosti bujně roste, tvoří korunu prostředně velikou, ploše kulovitou, dosti hustou. Letorosty jsou dosti dlouhé, u starších stromů krátké. Jest to význačná odrůda hlavně pro zákrskové stromy na E. M. II a IV, a bývá pravidelně velmi úrodná i na zcela malých tvarech na E. M. IX. Vyžaduje řez vedoucích výhonů kratší a napomáhati výřezy nad očky. Plodnosné ratolesti jsou spíše slabší.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Plody nepodléhají strupovitosti.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V roce 1938 zmrzlo 34% květů.

UPOTŘEBENÍ: Hodnotné stolní jablko a pro svůj krásný, líbivý vzhled i trvanlivost velmi dobré tržní jablko.

SYNONYMA: Marbrée de Watervliet.

15. Vatervlietské mramorované

16. Stružninské

16. PSTRUŽINSKÉ.

PŮVOD ve východních Čechách.

VELIKOST prostřední až velká, váha asi 360 g; výška 75 mm, šířka 95 mm.

TVAR je spíše ploše kulovitý, značně zhranatělý.

KALICH je malý, uzavřený, stěsnaný do úzké, nepravidelně zhrbolené jamky.

STOPKA jest krátká, v široké, mělké jamce, jejíž okraj nepřechází.

SLUPKA je velmi lesklá, hladká, zelenavě žlutá. Většina plodů je pokryta růžovou barvou, v níž jsou husté, trhané, tmavě karmínové pruhy, takže je skutečně dokonalým pruháčem. Na plném slunci je růžová barva tmavší. Po celém povrchu jsou znatelné, dosti husté, bílé tečky.

DUŽNINA je hustá, hrubá, prostředně šťavnatá, po utržení podřadné kyselé chuti, při dozrání (asi koncem prosince) ztrácí se kyselost, takže je mírně navinulá. Kolem jádřince bývá někdy dužnina sklovitá.

JÁDŘINEC je veliký a má pěkně vyvinutá jádra.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února i déle; zralost jakož i trvanlivost ovoce je značně rozdílná.

STROM roste velmi bujně, zdravě až do stáří, v půdě není vybíravý, daří se i ve vyšší poloze. I v půdách, kde stromy jiných odrůd jsou zachváceny rakovinou, odolává. Koruna je velmi široká, hustá, převíslá a nápadně vždy k jedné straně skloněná. Větve se často mezi sebou křížují, mladé větvičky se různě proplétají, vyžaduje proto častý průklest. Plodonosné ratolesti jsou tenké, květné puky se tvoří na delším dřevě, často i na koncích. Ovoce drží pevně na stromě. Plodnost se dostavuje pozdě a bývá střídavá.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce křenčí, přezrálé moučnatí.

UPOTŘEBENÍ: Dobré hospodářské a průmyslové jablko, dříve velmi rozšířené na trzích. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Stružinské, Stružninské.

17. DOBERÁNSKÁ RENETA.

PŮVOD v Německu (Meklenbursko), velmi stará odrůda.

VELIKOST je prostřední, váha asi 180—200 g; výška asi 67 mm, šířka 80 mm.

TVAR je ploše kulovitý nebo zakulaceně kuželovitý, největší šířka uprostřed plodu.

KALICH je otevřený, úšty malé, částečně vzpřímené, vzájemně se nedotýkající, v pěkné, pravidelné, normálně velké a hluboké jamce.

STOPKA je tenká, krátká, sotva přes okraj jamky přesahující, hnědavá; jamka je pravidelná, nálevkovitá, rezovitá. Rez přesahuje i přes okraj jamky a po celém povrchu jsou dosti velké rezovité tečky nebo i skvrny, anebo husté kmínovité čárky.

SLUPKA je drsná, lesklá a pevná. Základní barva je zeleňavě žlutá, z větší části je povrch hnědokarminový, jen zastíněná plocha jest žlutozelená nebo slabě červená. Nevoní.

DUŽNINA je bělavě žlutá, jemnozrnná, šťavnatá, výtečné, mírně nasládlé, příjemně aromatické chuti, připomínající Orleánskou renetu. Nevoní.

JÁDRINEC je poměrně malý, cibulovitý; osa jádřincová je široká, dutá, vůči komorám mírně otevřená, spojená s rourkou kališní. Jádřové komory jsou malé, s mírně popraskanými stěnami. JÁDRA četná, malá, krátká, málo plná, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE pozdě, uzrává v listopadu, vydrží do března i déle.

STROM roste bujně, tvoří široce plochou korunu s vodorovnými větvemi. Vůči chorobám a škůdcům značně odolný, mšice krvavá jej však nevynechává. Větve i letorosty se křiví, vyžaduje občasný průklest. Pro pravidelně řezané zákrskové stromy se nedoporučuje a pěstuje se nejčastěji jako vysokokmen nebo volně rostoucí zákrsek. Plodí poněkud později, potom dosti pravidelně, uspokojivě, ne však příliš.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché místnosti rychle vadne.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní stolní odrůda. Cen. skup. I. c.

SYNONYMA: Doberánská míšeň, Doberánská reneta míšeňská, Doberaner Borsdorfer Reinette, Doberaner Reinette.

17. Doberánská reneta

18. Biesterfeldská reneta

18. BIESTERFELDSKÁ RENETA

(čti: Bístrfelská reneta).

PŮVOD v Německu.

VELIKOST až velká, váha asi 230—300 g; výška asi 65 mm, šířka 95 mm.

TVAR: podobá se Blenheimské renetě; plod je pravidelný, ploše kulovitý, největší šířka jest uprostřed.

KALICH otevřený, úšty vzpřímené, šedě zelené, v pravidelné, dosti hluboké a široké jamce. Na dně jamky jsou drobné hrbolky.

STOPKA asi 17 mm dlouhá, prostředně tlustá, žlutavě hnědá, v široké, ne hluboké rezovité jamce; rezovitost se dále rozptyluje po plodu.

SLUPKA jest drsná, mdle lesklá, zářivě žlutá, na sluneční straně rozmytou červení pokrytá; při plné zralosti základní červeně přechází do světlehnědě červené barvy. V této barvě jsou ještě tmavší karmínově červené pruhy, místy úplně mramorování, v červení význačné, velmi četné světlé tečky.

DUŽNINA jemná, velmi šťavnatá, osvěžující; je sladce navinulá, příjemně kořeněná, znamenité chuti.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února.

STROM tvoří širokou korunu a má nápadně husté olistění. Rodí dosti záhy a dosti hojně. Zákrskové stromy vyžadují podnož E. M. II, IX a nejlepší úrodnou a vlhkou půdu. Dá se sice tvarovati, ale roste bujně a také i poněkud špatně rozvětňuje; kdo neovládá řez tvarů, volí zákrsek keřovitý, na němž se prořízne pouze nejnütnější.

JEST ŠPATNÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Částečně trpí padlím a strupovitostí. Není mnoho rozšířeno; posudky zdejších pěstitelů jsou dosti příznivé, vytýká se nestálost ovoce. Plody hojně padají.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní stolní odrůda, zasluhuje zvláště v domácích zahradách pěstitelské pozornosti. Cen. skup. I. b.

SYNONYMA: Biesterfelder Renette.

19. MALINOVÉ PODZIMNÍ.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST až prostřední, váha asi 100 g; výška asi 56 mm, šířka 65 mm.

TVAR většinou kulovitý, ke kalichu poněkud zúžený; nejširší je pod středem.

KALICH je uzavřený, úšty poměrně velké, vzprímené, se zpět zahnutými špičkami, v mělké, dosti široké, drobně žebérkaté jamce.

STOPKA bývá až velmi dlouhá, tenká, pružná, v normální nálevkovité, rezovité jamce; rez se paprskovitě rozšiřuje i přes okraj jamky.

SLUPKA jest lesklá, mastná. Základní barva žlutozelená, na sluneční straně souvislou tmavou červení pokrytá, u plodů méně ozářených mramorovaná nebo světleji pruhovaná. Četné, bělavé, ne příliš velké tečky. Příjemně voní.

DUŽNINA jest bílá, tuhá, jemná, šťavnatá, příjemně navinulé chuti s malinovou příchutí.

JÁDRINEC jest menší, cibulovitý, jádrové komory uzavřené, se stěnami málo popraskanými. JÁDRA částečně dobře vyvinutá, dosti velká, špičatá, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE koncem září, vydrží přes říjen, někdy i déle, trátí však na jakosti.

STROM v mládí tvoří dosti velikou, jehlancovitou, později značně rozloženou korunu. Plodnost bývá nepravidelná a závisí na půdních poměrech. Vyžaduje teplejší a chráněnou polohu, půdu živnou a obdělávanou. Pěstuje se jako vysokokmen nebo keřový zákrsek na E. M. IV, II; pro malé tvary se nedoporučuje. Strom později raší, je velmi otužilý.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ministr Hammerstein a Ontario.

KVETE POZDĚ. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Podléhá rakovině, plodnost nebývá vždy uspokojivá.

UPOTŘEBENÍ: Pro skvělé zabarvení je to stolní i tržní jablko, přichází však na trh, když je dostatek jiného ovoce; nemá tudíž pro větší výsadby praktické ceny.

SYNONYMA: Ananasové červené, Malinové letní, Ananas rouge, Roter Ananasapfel, Sommer-Himbeerapfel.

19. Malinové podzimní

20. Anurka

20. ANURKA.

PŮVOD v Itálii.

VELIKOST prostřední, váha asi 170 g; výška asi 63 mm, šířka 72 mm, také výška 83 mm a šířka 89 mm.

TVAR téměř kulovitý, v obryse a i jinak pravidelný, některé plody nemají obě poloviny stejné.

KALICH malý, úšty zavřené nebo otevřené, v dosti hluboké, nálevkovité, pravidelné jamce, bez jakéhokoliv zhrbolení v okolí.

STOPKA velmi krátká; stopečná jamka úzká, hluboká, pokrytá rzí, jež se široce rozprostírá po plodu.

SLUPKA hladká, mdle lesklá. Nevoní. Základní barva jest žlutá, většina povrchu lehce červeně mramorovaná, přes ní jdou široké, husté, tmavší pruhy. Po celém plodu jsou velmi četné husté rezovité skvrny, i v kališní jamce, takže činí dojem husté kropenatosti.

DUŽNINA bílá, pod slupkou žlutavá, hustá, jemná, kyprá, šťavnatá, chuti velmi příjemné, sladce navinulé, aromatické, připomínající Studničné. Po rozkrojení silně a libě voní.

JÁDRINEC poměrně malý, cibulovitý; jádřincové komory malé, s popraskanými stěnami, do široké osy jádřincové jsou otevřené. Jádřincová osa je ke komorám široce otevřená. Nečetná jádra jsou dosti velká, světle hnědá.

ZRAJE v únoru, vydrží do dubna, při dobrém uložení až do července.

STROM má vzrůst rozložitý a mohutný, plodí záhy. V našich krajích se pěstuje zatím ojediněle. Ve školkách na E. M. IV i na E. M. IX roste bujně a zdravě.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Trpí strupovitostí a padlím.

UPOTŘEBENÍ: Odrůda zaplňuje zdejší trhy, od prosince do února konkuruje našemu ovoci. V jižní Itálii jsou velké plantáže, zvláště v okolí Neapole, a jest prvotřídní italskou odrůdou, u které vyniká chuť, trvanlivost a zbarvení. Pevná slupka umožňuje dopravu. Cenová skupina I. €.

SYNONYMA: Annūrco, Annurcolo, Annurca.

Annurce je podobná odrůda Sergente, je však vyššího tvaru.

21. KRASOKVĚT ČERVENÝ.

PŮVOD v Belgii nebo v Holandsku.

VELIKOST: váha 100—150 g; výška asi 65 mm, šířka 75 mm.

TVAR soudkovitý, ke kalichu zúžený, často u kalichu i dále po plodu žebernatý. Největší šířka v dolejší třetině.

KALICH většinou zavřený, v pravidelné jamce.

STOPKA asi 2 cm dlouhá; jamka pravidelná, pokrytá rzí, která se místy rozbíhá až přes okraj jamky.

SLUPKA hladká, lesklá, jasně žlutá, z větší části pokrytá souvislou červení s tmavšími pruhy. Voní.

DUŽNINA bělavě žlutá, někdy nazelenalá, šťavnatá, jemná, tuhá, mírně navinulá, příjemně sladce aromatická.

JÁDRINEC protáhlé cibulovitý. Jádrové komory malé, do osy jádřincové otevřené nepatrnou štěrbinou. Kališní rourka krátká, dutá, s osou nespojená.

ZRAJE v prosinci, vydrží až do května.

STROM roste prostředně bujně, tvoří v mládí kuželovitou, později širokou, více rozložitou korunu. Ve školkách roste slabě a křivě, roubuje se proto v koruně. Daří se v každé poloze, půdu vyžaduje poněkud vlhčí. V suché půdě roste skromě, ovoce zůstává drobné. Koruna vyžaduje v mládí řez, jinak se větve různě splétají. Pro pravidelně řezané zákrskové tvary se nehodí, spíše jako keřový zákrsek na podnoži E. M. II a IV. Plodí pozdě, potom pravidelně a dostatečně. Hodí se do zahrad a sadů.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Bismarckovo, Šampaňskou renetu, Grahamovo, Krátkostopku královskou, Ontario, Hvězdičkovou renetu. Cenová skupina II. c.

KVETE pozdě, raší s nejpozdnějšími odrůdami. Letorosty pozdě vyzrávají a jejich konce snadno zmrzájí.

DOBŘE VLASTNOSTI: Odolný vůči pozdním mrazům, chorobám a škůdcům, pozdní zralost bez velkých ztrát při uskladňování ovoce. Daří se ve všech půdách a polohách.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom podléhá rakovině.

UPOTŘEBENÍ: Dobrá obchodní i stolní odrůda.

SYNONYMA: Roter Bellefleur, Roter Holländischer Belle-Fleur, Holländischer Bellefleur, Roter Bellefleur Holland.

21. Krasokvět červený

22. Redwing

22. REDWING.

PŮVOD v Anglii; pěstitel Mr. Ch. Ross.

VELIKOST prostřední, váha 150—200 g; výška asi 65 až 70 mm, největší šířka spíše v dolejší polovině, 76—80 mm.

TVAR téměř kulovitý; na okraji kališní jamky vynikají mírné hrbolky, které se táhnou přes plod a kulatost poněkud porušují.

KALICH otevřený, úšty vzpřímené, sedě zelené, se zpět zahnutými konci, sedí v mělké, široké, dosti pravidelné, zcela nepatrně zhrbolené jamce.

STOPKA tlustá, asi 1 cm dlouhá, hnědě žlutá, srtva jamku přesahující. Jamka stopečná normální, nálevkovitá, asi 1 cm hluboká.

SLUPKA velmi hladká a velmi lesklá; základní barva bělavě žlutavá, z větší části červeně karmínově zahnědlá. Na stinné ploše jsou pouze rozmyté pruhy nebo mramorovaná červeň. Po celém plodu jsou četné, velmi nápadně bělavé tečky. Plod jest velmi líbivý, dobře prodejný.

DUŽNINA jemná, křehká, kyprá, téměř rozplývavá, hojně šťavnatá, bílá, v širším kruhu pod slupkou růžová, chuti lahodné, nasládlé, zcela nepatrně navinulé.

JÁDŘINEC cibulovitý, dosti velký, komory jádřincové velké, se stěnami mírně popraskanými. Osa jádřincová široce dutá, s jádrovými komorami dosti širokým otvorem spojená.

ZRAJE koncem října i později, vydrží až do března, po vánocích ztrácí na chuti.

STROM roste vzpřímeně, žádá dobrou, živnou půdu, v níž jest velmi plodný. Charakteristickým znakem jsou mladé letorosty, lehce nachově zbarvené. Listy mají krátké řapíky. Zákrsky na podnoži E. M. IX uspokojí v nejlepších půdách vzrůstem i plodností; na E. M. IV rostou prostředně bujně, rodí dosti záhy, uspokojivě a ovoce je stejnoměrné.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody trpí poněkud strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Velmi dobré jablko, zasluhující v zahradách více pozornosti. Dosud získané poznatky zdejších pěstitelů jsou namnoze velmi příznivé. Cenová skupina I. b.

23. ALLINGTONSKÉ JABLKO.

PŮVOD v Anglii, kříženec Coxova reneta + Parména zlatá.

VELIKOST: váha 100—150 g; výška asi 60 mm, šířka 75 mm.

TVAR soudkovitý, největší šířka uprostřed.

KALICH je široce otevřený, menší, úšty krátké, vzpřímené, v mírné, pravidelné prohlubince.

STOPKA tenká, asi 2 cm dlouhá, v úzké, prostředně hluboké jamce, pokryté rzí, která se paprskovitě rozptyluje, někdy až do poloviny plodu.

SLUPKA jest citronově žlutá, na sluneční straně pěkně mramorovanou červení pokrytá. V červení jsou tmavší, husté, kratší nebo delší pruhy, také i rezovité skvrny nebo četné tečky. Nevoní.

DUŽNINA jest bělavě zažloutlá, šťavnatá, jemná, hustá, jemně navinulá, dosti aromatické chuti.

JÁDRINEC jest tvaru cibulovitého; jádřincové komory mají stěny popraskané a jsou vůči ose uzavřené. JÁDRA jsou po dvou, dosti velká, tmavě hnědá, plochá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do března.

STROM roste prostředně bujně, vyžaduje živné půdy s přiměřenou vláhou. V lehčích půdách jest velmi úrodný; uspokojuje jen v půdách nejlepších. Strom velmi hojně se rozvětňuje, korunu tvoří pravidelnou, široce kuželovitou. Poměrně úzké a dlouhé listy jsou lžičkovitě prohnuté. Plodí záhy a dosti hojně; cenná odrůda pro zákrsky, vděčná pro zákrsky vřetenovité a jiné tvary. Podnož E. M. II, IV, do příznivých půd E. M. IX. Plodonosné ratolesti jsou tenké, dlouhé, květné puky často na koncích.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Berlepschovu renetu, Cox Pomonu, Viktorii ranou, Filipku, Parménu zlatou, Hammersteinovo, Landsberskou renetu.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V nevhodných půdách se záhy vyčerpá a chřadne; plody bývají nestejnomyrné.

UPOTŘEBENÍ: Výborné stolní ovoce, zasluhuje pěstitelské pozornosti. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Allingtonský jadernáč, Allington Pepping.

23. Allingtonovo jablko

24. Parména letní

24. PARMÉNA LETNÍ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha asi 150 g; výška asi 66—72 mm, šířka asi 72—74 mm.

TVAR bývá poněkud širší než vyšší, ač činí dojem podlouhlý, jest tupě kuželovitý, pravidelný, vyznačuje se stejnoměrností a vyrovnaností.

KALICH uzavřený, v úzké, dosti hluboké jamce s drobnými hrbolky na bási. Od kalichu se táhnou nenápadná žebra.

STOPKA tenká, krátká. Jamka stopečná je velmi úzká, dosti hluboká, rezovitá; rez přesahuje přes okraj jamky a paprskovitě se rozbíhá po plodu.

SLUPKA je masná, hladká, mdle lesklá, světle žlutá, téměř celý plod jest pokryt červení. Některé plody jsou mírně mramorované, s tmavšími trhanými pruhy.

DUŽNINA žlutavě bělavá, zcela jemná, hustá, kyprá, hojně šťavnatá, chuti příjemné, navinule sladké, s renetovitě kořenitou příchutí.

JÁDRINEC hruškovitý, jádrové komory velké, do osy úzkou štěrbinou otevřené, s popraskanými stěnami. Jádřincová osa je dutá, asi 4 mm široká.

ZRAJE v druhé polovině září, vydrží přes říjen i déle, později ztrácí na chuti. Pro zasílání se sklízí 10—14 dní před uzráním.

STROM roste bujně, tvoří vysokou, dobře rozvětvenou korunu, je značně otužilý; daří se i ve vyšších polohách. Má-li uspokojiti, vyžaduje živnou, hlubší půdu. Příliš rozvětvuje, proto je nutný občasný průklest koruny. Nejlepším je zákřsek keřový s pravidelným průklestem.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Parménu zlatou, Hammersteinovo.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché půdě ovoce padá, při veliké úrodnosti se stromy vyčerpávají a někdy brzy hynou. Úrodnost bývá v některých místech nejistá.

UPOTŘEBENÍ: Pozoruhodná tržní odrůda. Cen. skup. I. b.

SYNONYMA: Parmice letní, Sommer-Parmäne, Gestreifte Sommer Parmäne, Herbst-Parmäne, Englische Birn Reinette, Pearmain d'Été, Roter Wiener Sommer.

25. MARKÉTKA ČERVENÁ.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST prostřední; výška i šířka asi 65 mm.

TVAR plodů bývá buď kulovitý nebo tupě kuželovitý a zcela mírně žebernatý.

KALICH většinou zavřený, úšty dlouhé, ochmýřené, zelenavé; jamka kališní je plochá, obklopená jemnými žeberky, z nichž některá vyvstávají, a ploše, mnohdy téměř neznatelně se táhnou asi do poloviny plodu.

STOPKA jest dřevnatá, u plodu dužnatě rozšířená, prostředně tlustá a jako vtlačená do dosti hluboké, zcela nepatrně rezavé jamky.

SLUPKA jest hladká, mírně lesklá, základní barvy zelenavě žluté; z větší části červeně zastřená, skvěle a význačně, někdy pouze trhaně pruhovaná a žíhaná. Na stinné straně se také objevují jasně žluté pruhy. Jemné a řídké, místy četné bělavé tečky a prorážející žlutá barva v červení dodávají plodu krásného zbarvení. Příjemně voní. Nevadne.

DUŽNINA jest bělavá, pod slupkou růžová, křehká, šťavnatá, sladká, mírně navinulá, zcela nepatrně kořeněná.

JÁDRINEC jest cibulovitý, jádra prostřední, vyvinutá.

ZRAJE koncem července a počátkem srpna, sklízí se postupně, v nedozrálém stavu.

STROM roste prostředně bujně, tvoří kulovitou korunu. Úroda na jakémkoliv tvaru je vždy hojná. Hodí se i pro suší polohy. Letorosty narůstají dlouhé, zelenavě hnědé, na sluneční straně červenavě hnědé; očka malá, přilehlá, tečky řídké. Malé tvary se roubují na E. M. IX; poněvadž plodonosné ratolesti jsou silné a strom dosti špatně rozvětňuje, upouští se od přesně vedených tvarů a pěstuje se ponejvíce jako keřový zákrsek na E. M. IV, II.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Parménu zlatou.

KVETE ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Přezrálé plody moučnatí, ztrácí šťávu i chuť. Značně červíví.

UPOTŘEBENÍ: Líbivé a vděčné jablko do domácích zahrad, pro blízké trhy. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Roter Margareten Apfel, Early Red Margaret, Early Striped Juneating, Pomme d'Eve, Roter Jakobs Apfel, Summer Traveller, Virginia June.

25. Markétka červená

26. Solivarské ušlechtilé

26. SOLIVARSKÉ UŠLECHTILÉ.

PŮVOD na Slovensku.

VELIKOST až velká, váha asi 320 g; výška 85 mm, šířka 90 mm.

TVAR široce kuželovitý, někdy téměř válcovitý; největší šířka v dolejší třetině.

KALICH uzavřený, v dosti hluboké, ne příliš široké prohlubince; úšty kališní jsou na bási zelené, někdy na konci zpět zahnuté. Kolem kališních ústů jemná žebérka, některé žebro vyvstává značně na povrch.

STOPKA asi 1½—2 cm dlouhá, poměrně tlustá, hnědá, v úzké, dosti hluboké jamce. Mnoho plodů má u stopky dužnatý sval.

SLUPKA lesklá, hladká, mastná, zelenavě žlutá; zralé plody jsou slámově žluté, na sluneční straně krásně červené, s hustými, tmavšími, téměř karmínovými pruhy.

DUŽNINA bílá, pod slupkou zažloutlá, hrubší, šťavnatá, sladce navinulá, bez zvláštního aroma.

JÁDRINEC dosti veliký, cibulovitý; komory prostorné, s popraskanými stěnami, široce otevřené do osy jádřincové.

JÁDRA dosti velká, podlouhlá, hnědá a plná.

UZRÁVÁ od ledna, vydrží do dubna i déle.

STROM se přizpůsobuje všude, na půdu není náročný; nejlepších výsledků se docílí v hlubší a vlhčí půdě. Stromy dosahují vysokého věku, jsou uspokojivě úrodné. Prospívá i v polohách méně příznivých. Koruna jest velká, spíše rozložená; plodonosné ratolesti jsou silné, pro pravidelný řez se nehodí. Hodí se také na keřové zákrsky na E. M. IV.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Dužnina pod slupkou pihovatí (ve vyšších polohách méně).

UPOTŘEBENÍ: Jest to prvotřídní tržní slovenská odrůda (je rozšířena také v Maďarsku a Rumunsku); ovoce více hospodářské, hodí se i pro průmyslové zpracování. Dopravu snáší velmi dobře. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Štěpovka, Štěpové, Sovary, Nemes Sövári, Edler Solivarer Apfel, Pomme Noble de Solivar, Nemes Sövár, Borka.

Kromě toho má více variací (typů), jako: Solnohradské beregské, S. zoravové, Daru Sövári, Solnohradské nejlepší a pod.

27. BATHSKÉ JABLKO.

PŮVOD v Anglii; vypěstěno r. 1864 v Beilbrook u Bathu.

VELIKOST: váha asi 100 g; výška asi 52 mm, šířka 68 mm.

TVAR zploštělý, pravidelný. Největší šířka uprostřed.

KALICH zavřený, v pravidelné, mírně hluboké, široké, nepatrně zhrbolené jamce.

STOPKA tenká, asi 15 mm dlouhá, v nálevkovité jamce.

SLUPKA mdle lesklá, hladká, rezovitými skvrnami zdrsnělá. Základní barva žlutavá, celý plod pokryt zářivě purpurovou barvou s temnějšími pruhy. Celý povrch pokryt velkými žlutými skvrnami a plod vyhlíží jako mramorovaný. Čím tmavší červeně a blíže ke kalichu, tím jsou tečky hustší a drobnější.

DUŽNINA žlutavá, tuhá, šťavnatá, osvěžující, příjemně aromatické, mírně nakyslé chuti.

JÁDRINEC dosti veliký, cibulovitý. Jádrové komory prostorné, s hladkými stěnami. Osa jádřincová prostorná, s některými komorami jen úzkou štěrbinou spojená. JÁDRA nečetná, málo plná, velká, tmavohnědá.

ZRAJE koncem července a počátkem srpna, při dobrém uskladnění se nechá zralost prodloužit.

STROM roste dobře, rodí záhy, bohatě a pravidelně. Koruna je v mládí kuželovitá, s nastávající plodností se růst mírní a koruna se rozkládá do široka. Nejlépe prospívá v půdě živné, přiměřeně vlhké, v poloze chráněné, výhřevné. Nejvhodnější jest zákrsek keřový na E. M. II; na E. M. IX vyžaduje nejlepší, obdělávanou půdu. Rozvětvuje špatně, plodonoše jsou řídké rozložené a pro pravidelné tvary nutno použití správného řezu.

KVETE záhy až prostředně záhy. Cenová skupina II. c.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Bismarckovo, Filipku.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Za přílišného vlhka dřeva špatně vyzrává a namrzá; v chudých půdách jsou plody drobné a opadávají.

UPOTŘEBENÍ: V Anglii platí za nejlepší stolní a také za tržní jablko; také zdejšími pěstiteli jest oblíbené.

SYNONYMA: Schöner aus Bath, Beauty of Bath.

27. Báthské jablko

28. Pašíkovo jablko

28. PAŠÍKOVÉ JABLKO.

PŮVOD na Moravě; pěstitel Fr. Pašík, Bludovice u Těšína. Kříženec: Car Alexander + Kaselská reneta.

VELIKOST: váha 180—250 g; výška asi 65 mm, šířka 82 mm.

TVAR zploštělý; některé plody mají u kalichu značně vystouplá žebra, táhnoucí se do čtvrtiny plodu. Největší šířka jest v dolní třetině.

KALICH uzavřený, v hluboké, široké, na okraji zhrbolené jamce.

STOPKA asi 25 mm, tlustá, ve velmi široké, mělké jamce; rezovitost znatelná.

SLUPKA hladká, bělavě žlutá, většinou na sluneční straně hnědě růžová; v této barvě jsou velmi četné, krátké i delší, trhané i souvislé, sytě karmínové pruhy, ke kalichu i ke stopce hustší. Jemně voní.

DUŽNINA žlutobílá, kyprá, dosti šťavnatá, velmi příjemné navinulé chuti, připomínající Parménu zlatou.

JÁDRINEC poměrně malý, cibulovitý, jádřincová osa velmi široká. Jádrové komory poměrně malé, s mírně potrhanými stěnami. JÁDRA malá, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE v září, zraje v listopadu, vydrží do prosince až ledna.

STROM roste v normální půdě bujně, tvoří letorosty značně dlouhé, korunu rozloženou, kulovitou. Polohu drsnou snáší dobře a ačkoliv plody drží dosti pevně na stromě, potřebuje ochrany proti silným jihozápadním větrům. Na zákřscích na E. M. II, IV a IX se daří velmi dobře, svým libivým, pěkně kalvilovitým tvarem a krásnou červenou barvou působí velmi vzhledně. Plodí záhy po výsadbě a jest to jablko velmi úrodné. Doporučuje se do zahrad volných a prostranných. Uzavřené zahrádky mu nesvědčí.

DOBŘE VLASTNOSTI: Má plody krásné, veliké, zdravé, strom je otužilý, mrazuvzdorný, velmi úrodný, na půdu a polohu nenáročný.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: dosud neznámé.

UPOTŘEBENÍ: Jest to výborné jablko stolní, tržní i pro kuchyň. Cenová skupina I. b.

29. KRÁTKOSTOPKA STEVENEARTOVA.

PŮVOD v Belgii.

VELIKOST: váha asi 200 g; výška asi 55 mm, šířka 85 mm.

TVAR úplně zploštělý, v půdoryse nepravidelný; největší šířka uprostřed.

KALICH pootevřený, jamka kališní široká, prostředně hluboká, mírnými žebérky zhrbolená, na okraji nestejně zvlněná; žebra se táhnou ploše přes celý plod; někdy je jamka úplně bez žeberek, krásně vykroužená.

STOPKA jest velice krátká, v úzké jamce, kolem níž v širším okruhu jest rezovitost.

SLUPKA mdle lesklá, mírně mastná, jasně zelenavě žlutá, na sluneční straně z větší části pokryta pěknou cihlovou červení, jeví se v pruhování. Pruhy jsou namnoze velmi široké a splývají navzájem dohromady. V červeni jsou četné, dosti velké, rozmyté tečky, místy i rezovité skvrny.

DUŽNINA bělavě nažloutlá, hustá, jemná, zvláštní, osobité, velmi dobré, navinulé chuti.

JÁDRINEC malý, komory uzavřené; JÁDRA kratší a širší, nestejná. Osa jádřincová úzká, dutá.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, uzrává v prosinci, vydrží do března, dobře uskladněné mnohem déle.

STROM roste přiměřeně bujně, tvoří řidší, kulovitou, ne příliš velkou korunu, spodní větve se vodorovně rozkládají. Po výsadbě rodí záhy, hojně a pravidelně. Nejlepších výsledků se docílí ve výhřevných polohách s vlhčím ovzduším; možno jej sázeti i do poloh větrných, ovoce drží pevně na stromech. Pro malé tvary vyžaduje podnož E. M. IX, pro zákrsky E. M. II, IV. Raší pozdě; listy se tvoří teprve, když strom jest plný květů.

KVETE POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Nelákavý vzhled ovoce umožňuje výsadbu i do míst, ohrožených krádeží.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při veliké úrodě bývá ovoce drobné, v chomáčích nutno je protrhati.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře; pro trh, pro stůl i k zužitkování. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Court-pendu Stevenear (Wautier), Court-pendu de Stevenear, Stevenear's Kurzstiel.

29. Krátkostopka Steveneartova

30. Opat Bruno

30. OPAT BRUNO.

PŮVOD ve Vyšším Brodě; pěstitel X. Kraus, zahrad. insp. Semenač Gravštýnského, asi v r. 1920.

VELIKOST až obrovská; váha až 450 g, na svoji velikost je poměrně lehký; výška asi 80 mm, šířka 125 mm.

TVAR značně měnlivý; velké plody bývají značně žebernaté, menší jsou zploštěle kulovité, nestejně žebernaté.

KALICH zavřený, úšty hnědozelené, plstnaté, v hluboké a široké jamce, jejíž okraje jsou znetvořené 5 znatelnými hrbolky.

STOPKA krátká a tlustá. Stopečná jamka úzká, asi 2 cm hluboká, jemnou rží pokrytá.

SLUPKA hladká, mdle lesklá, mírně voní. Základní barva žlutá; celý plod je pokryt dosti hustě trhanými pruhy, které bývají sytě karminové a zvláště na sluneční straně jsou hustší.

DUŽNINA žlutavá, velmi řídká, hrubozrnná, šťavnatá, sladké a mírně navinulé chuti.

JÁDRINEC poměrně malý, cibulovitý. Jádrové komory malé, některé otevřené do jádřincové osy. Stěny jádřincové znatelně popraskané. **JÁDRA** nepočetná, světle hnědá, poměrně malá.

ZRAJE koncem srpna, vydrží asi 14 dnů, při dobrém uskladnění i přes září.

STROM má velké, sytě zelené listy, korunu řídkou, rozložitou. Plodonoše jsou krátké, při normálním řezu pomocí výřezů nad očky se dociluje bohatého ovětvění. Plodí záhy po výsadbě, stále a hojně. Zvláště vhodnou odrůdou i pro nejmenší tvary, na kterých přináší jedinečné, vzhledné ovoce. Pro zákrsky jsou vhodné podnože E. M. II, IV, pro menší tvary E. M. IX. Prospívá i ve vyšší poloze, vyžaduje půdy živné, přiměřeně vlhké.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Hojná plodnost a vyrovnanost plodů.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Plody snadno padají, dosti rychle podléhají zkáze, přezrálé moučnatí; větší plody křenci, někdy i pukají.

UPOTŘEBENÍ: Jest především výstavní odrůdou, která úrodností a krásnými plody potěší každého zahrádkáře a při tom na rozdíl od jiných velkých odrůd, které většinou nebývají hodnotné, jest znamenité chuti. Ceňová skupina II. a.

31. ERIXON (čti: Erikson).

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: váha asi 350—450 g; výška asi 84 mm, šířka 12 cm.

TVAR zploštělý, půdorys velmi nepravidelný, značně zhranatělý.

KALICH uzavřený, v hluboké, široké, četnými hrbolky znetvořené jamce. Hlavní hrbolky se táhnou přes celý plod.

STOPKA tlustá, velmi krátká. Stopečná jamka je až 2 cm hluboká, velmi široká, zhrbolená, s paprskovitou rzí, která někdy přesahuje okraj jamky.

SLUPKA mdle lesklá, hladká, ve stínu bělavě žlutá, na slunci jemně žlutá; téměř celý plod je pokryt mramorovanou rudou barvou, která na sluneční straně je temnější a v ní četné, kratší a delší, ostré a rozmyté karminové pruhy a výrazné bílé tečky. Při zralosti slupka výrazně voní.

DUŽNINA žlutavá, hojně šťavnatá, hrubozrnná, tuhá, zvláštní, ananasové sladké příchuti.

JÁDŘINEC cibulovitého tvaru, poměrně malý. Jádrové komory jsou velmi prostorné. Stěny komor jsou velmi popraskané. JÁDRA velmi početná a drobná.

ZRAJE v druhé polovině srpna (po Průsvitném žlutém), nutno je uchovati v chladnu, dlouho nevydrží.

STROM má bujný vzrůst, vyznačuje se zdravostí a otužilostí. Letorosty narůstají dlouhé, prostředně silné, u vrchu poněkud zakřivené. Vyžaduje hlubší řez, jinak ve vzrůstu se značně křiví. Jako podnož se osvědčuje E. M. IX, pro velké tvary i zákrsky E. M. II, IV. Plodí záhy po výsadbě, pravidelně a hojně. Tvoří korunu řídkou, nepravidelnou, dosti rozložitou; hlavní větve dosti rozvětvují a bohatě obrůstají ratoletmi, takže jest nutný průklest.

KVETE ZÁHY. Cenová skupina I. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody dosti padají, ze stínu jsou méně chutné, často sklovatí.

UPOTŘEBENÍ: Lze je právem nazvat jablkem výstavním, při vynikající kvalitě dužniny i za prvotřídní stolní odrůdu. Vhodná do domácích zahrad, pouze však v zákrskovém tvaru.

31. Erixon

32. Annie Elisabeth

32. ANNIE ELISABETH

(čti: Alžbětino).

PŮVOD v Anglii. Pěstitel Greatorex v Leicesteru r. 1868.

VELIKOST: váha až 370 g; výška asi 80 mm, šířka 95 mm.

TVAR téměř kulovitý, v půdoryse téměř přesný kruh. Největší šířka uprostřed.

KALICH uzavřený; jamka nepravidelná, dosti hluboká a široká.

STOPKA asi 1 cm dlouhá, v úzké, dosti hluboké, někdy dužnatým svařem zhrbolené jamce. Na stromě drží plody pevně a větrem nepadají.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, velmi mastná, jasně žlutá, na sluneční straně souvislou červení pokrytá, s tmavšími karmínovými pruhy, jež jsou u kalichu jemnější a končí téměř v čárky. Silně voní.

DUŽNINA žlutobílá, šťavnatá, tuhá, jemná, chuti pikantně nakyslé, bez zvláštního aroma.

SKLÍŽÍ SE co nejpozději; na stromě jsou plody nevzhledné, zelené, nelákají. — K jídlu dospívá v prosinci, vydrží přes březen.

STROM prospívá i v chudší půdě, daří se i ve vyšší poloze. Roste bujně, tvoří kuželovitou korunu; rodí záhy a pravidelně. Jest zvláště vhodná pro zákrsky na podnoži E. M. II, IV, a pro malé tvary na E. M. IX. Hodí se k přeroubování jiných odrůd, ale plody jeví značné rozdíly a lze sledovati značný vliv podnože na roubov. Nehodí se k přeroubování Strýmků; ovoce zůstává příliš drobné, málo trvanlivé a pod. Přeroubované stromy Panenského přinášejí plody vzhledné, vybarvené (viz Mazánkův zázrak). Plodonosné ratolesti tlusté, prostředně dlouhé; občasným zmlazením se musí napomáhati k vytvoření slabšího dřeva.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí strupovitostí a křenčením, u ovoce bývá mnoho odpadu, také i moučnatí; dřevo namrzá, kruté mrazy mnohé stromy značně poškodily.

UPOTŘEBENÍ: Jablko jest velice chutné, těžké, se stanoviska obchodního velmi cenné. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Krámského svatodušní, Mazánkův zázrak, Valdštýnovo, Stanislavovo.

33. JAROSLAV NĚMEC.

PŮVOD český; pěstitel J. E. Proche, pojmenoval k poctě Jaroslava Němce (pomolog, syn Boženy Němcové) ve Vinici na Rusi.

VELIKOST: váha asi 160—200 g; výška až 60 mm, šířka 90 mm.

TVAR zploštělý; většina plodů jest nesouměrná, jedna polovina znatelně vyšší. Žebra přestupují okraj kališní jamky, běží přes celý plod, jehož oblost porušují.

KALICH jest malý, zavřený, úšty vzpřímené, hnědé, v prostorné, mělké, ploše žebérkaté jamce.

STOPKA je asi 15 mm dlouhá, tlustá, dřevnatá; stopečná jamka jest dosti hluboká, široká, rezovitá; rez se rozbíhá místy až do poloviny plodu.

SLUPKA jest pevná, tenká, hladká, mdle lesklá, slámově žlutá, většinou červeně mramorovaná, s tmavšími pruhy. Na celém plodu znatelné, nepravidelné, dosti velké tečky, ve žlutí tmavé, v červení světlé. Místy rezovité skvrny. Slupka voní.

DUŽNINA jest žlutavá, tuhá, jemná, velmi šťavnatá, výborné, kořenité chuti s mandlovou příchutí; při rozkrojení mírně voní.

JÁDŘINEC jest malý, zploštělý; jádrové komory poměrně velké, s popraskanými stěnami. JÁDRA jsou po dvou, dosti velká, ne vždycky plná.

ZRAJE v únoru, vydrží do března, při správném uložení do května; v r. 1934, 1935 a 1936 byly plody v červnu úplně zdravé, téměř nezavadlé.

STROM roste prostředně bujně; tvoří velkou, široce jehlanovitou korunu; plodnost je střídavá. Zákrskové stromy na E. M. IV, II i IX rostou svěže a zdravě a jsou velmi úrodné. Stromy vzdorují mrazům. Pokusmo by se měla mnohem více sázeti právě tak, jako i ostatní české výpěstky, které jsou často mnohem cennější než cizí.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST dosud neprobádána.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

UPOTŘEBENÍ: Náleží k nejlepším stolním jablkům českého původu. Cenová skupina I. b.

33. Jaroslav Němec

34. Double bonne d'Ente

34. DOUBLE BONNE D' ENTE

(čti: Dubl bon dant).

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška 75 mm, šířka 90 mm.

TVAR ploše kulovitý, na jedné straně vždy vyšší; největší šířka uprostřed.

KALICH jest otevřený, v široké, mírně hluboké jamce, s nepatrnými hrbolky na bási.

STOPKA je krátká, v hluboké rezovité jamce, ze které se rez často paprskovitě rozšiřuje i na plod.

SLUPKA hladká, lesklá, nevoní, je žlutá, z větší části hnědě červeně zabarvená; v zastíněné barvě se červeně proměňuje v pruhy. V červení jsou velmi četné rezovité tečky, které se namnoze spojují v skvrny. U kalichu jsou mnohem hustší a drobnější, takže činí dojem úplné rezovitosti. Vzhled zcela vybarveného plodu je velmi lákavý.

DUŽNINA jest bělavě žlutá, jemná, dosti šťavnatá, pevná, příjemně navinulá, prvotřídní jakosti.

JÁDRINEC jest cibulovitý; jádrové komory poměrně malé, úplně uzavřené, stěny komor nepopraskané.

ZRAJE v prosinci, vydrží do dubna.

STROM má prostředně bujný vzrůst, uspokojivě plodí. Větve se rozkládají v široce rozložitou, řídkou korunu. Pěstuje se pouze na zákrskových stromech, na podnožích E. M. II, IV a IX. Dosti řídkce rozvětňuje; k vytvoření četnějších plodonosných ratolestí se musí řezem nebo výřezy nad očky napomáhati. Květné pupeny jsou dobře znatelné, vejčitě zašpičatělé, na prostředně silných plodonoších. V severní Francii jest velmi rozšířená a na trzích francouzského severu se prodává dražší než ostatní jablka.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina I. b.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Má sklon k tvoření rakoviny, při větších mrazech dřevo namrzá.

UPOTŘEBENÍ: Velikost, zbarvení, příjemná chuť a delší trvanlivost činí ji způsobitou za stolní a tržní odrůdu.

35. MALINOVÉ SLOUPENSKÉ.

PŮVOD v Čechách. Pěstitel: J. E. Proche ve Sloupně, asi roku 1890.

VELIKOST: váha asi 100—150 g; výška asi 55 mm, šířka 60—70 mm.

TVAR je podobný Malinovému holovouskému.

KALICH zavřený v normální jamce, v níž vzniká několik plochých žeber, která se neznatelně táhnou přes celý plod; oblost nebývá porušena.

STOPKA tenká, jamka úzká a těsná.

SLUPKA lehce ojířená, lesklá, mastně hladká, tmavě karminová a částečně žíhaná dlouhými, poněkud přerušovanými, málo výraznými proužky. Po celém povrchu jsou nenápadné, hustě roztroušené drobné šedé tečky.

DUŽNINA bílá, jemná, šťavnatá, příjemné, převážně nasládlé, lehce aromatické chuti. Typickou malinovou příchutí téměř postrádá nebo bývá jen nepatrná; výraznost a vůbec její jakost závisí na půdních a klimatických poměrech.

JÁDRINEC malý; jádřincová osa dutá, komory jádrové nepatrně natrhané, do osy se otevírají úzkou štěrbinou a obsaňují pravidelně po jednom vyvinutém hnědém jádru.

SKLÍZÍ SE počátkem října, uzrává v listopadu, vydrží přes vánoce; později moučnatí a ztrácí chuť.

STROM na půdu není náročný, poněvadž však plodí velmi záhy po výsadbě, vyžaduje půdu živnou, obdělávanou. Vzdůst na zákrskových podnožích jest sice silný, avšak poněkud sporý, s nastávající plodností více rozložitý; ježto jsou plody po 3 až 5 kusech pohromadě, větve se sklánějí jako u všech malináčů. Pro zákrskové stromy se šlechtí na E. M. II, IV, ve velmi příznivých poměrech a hlavně pro menší tvary na E. M. IX.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY; květy nejsou nikterak choulostivé.

DOBŘE VLASTNOSTI: Krása ovoce, raná a hojná plodnost může částečně nahraditi Malinové holovouské, kde se tato odrůda nedaří.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí poněkud strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Dobré podzimní stolní ovoce, vhodné pro uzavřené sady a zahrady. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Malinové mnohoplodné, Malináč zlepšený, Malinové nové, Neuer roter Herbst-Himbeerapfel, Neuer Himbeerapfel, Himbeerapfel aus Sloupno, Framboise de Sloupno.

35. Malinové Sloupenské

36. Fieserovo jablko

36. FIESEROVO (čti: Fízerovo).

PŮVOD v Německu. Kříženec Bismarckova jablka + Kalvilu bílého zimního. Pěstitel: dvorní zahradník Fieser v Baden-Badenu.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška asi 70 mm, šířka 85 mm.

TVAR buď zploštělý, v půdoryse kruhovitý, nebo konický, zhranatělý. U kalichu vyvstává pět žeber, která se táhnou někdy i nápadně přes celý plod.

KALICH bývá pootevřený, v prostorné, mělké a žebernaté jamce.

STOPKA je krátká, tlustá; jamka široká, pravidelná, mělká.

SLUPKA jest poněkud mastná, mdle lesklá, silně vonná; základní barva je žlutavě zelená, z větší části je pokryta mramorovanou růžovou barvou, v níž jsou trhané, delší nebo kratší, karmínově červené pruhy. V některých místech se tato červeně jeví jako mramorování, v některých případech bývá zabarvení jakoby do oranžova.

DUŽNINA jest bílá, kolem jádřince a pod slupkou nepatrně zažloutlá, velmi šťavnatá, osvěžující, příjemně navinulá, dosti nakyslé chuti.

JÁDŘINEC jest cibulovitý. Komory jádrové dosti velké, s popraskanými stěnami. JÁDRA menší, hnědá, dosti plná.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února.

STROM roste prostředně bujně, vzprímeně, korunu tvoří kulovitou. Daří se za všech podmínek, vůči nepohodám je značně odolný. Doporučuje se v jakémkoliv zákrskovém tvaru, na každé podnoži velmi záhy a velmi hojně plodí. Pro větší tvary se pěstuje na E. M. I, IV; dobrá plodnost u svislých kordonů a větven se docílí na E. M. II a IX. Plodonosné ratolesti jsou krátké, prostředně silné; k řezání není jich nikdy mnoho. Při přílišné úrodě vyžaduje protrhání plodů.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Výjimečná pravidelná plodnost, silný a zdravý vzrůst, značná odolnost vůči škůdcům a chorobám, nezávislost na klimatických a půdních podmínkách. Roku 1938 zmrzlo pouze 8% květů.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce je náchylné ke křenčení.

UPOTŘEBENÍ: Pro domácí zahrádky velmi vděčná odrůda; ovoce je hlavně pro kuchyňské účely, ale i k jídlu jest v plné zralosti zcela dobré. Cenová skupina III. b.

SYNONYMA: Fieserův prvenec, Fieser's Erstling.

37. CITRONOVÉ ZIMNÍ.

PŮVOD neznámý.

VELIKOST: váha asi 200 g; výška asi 57—65 mm, šířka 75 mm.

TVAR: většina plodů bývá zploštělá, někdy jsou i vyšší, ke kalichu zúžené; jedna strana bývá nižší.

KALICH jest malý, většinou uzavřený, v nepatrné prohlubince, s drobnými hrbolky na bási.

STOPKA jest krátká, okraj jamky poněkud přesahuje; jest v úzké, dosti hluboké, uvnitř rezovité jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, barvy jasně žluté, na sluneční straně krásnou souvislou červení pokrytá. V červení jsou velké, rezovité tečky; ve žluté barvě jsou menší, šedé, dosti četné. Nevoní.

DUŽNINA je žlutobílá, pod slupkou žlutší, mírně vonná, pevná, šťavnatá, hrubší, chuti lahodně navinulé, někdy pouze nasládlé a ostře navinulé až kyselé.

JÁDRINEC veliký, cibulovitý, jádrové komory veliké, do osy široce otevřené, s popraskanými stěnami. JÁDRA četná, dosti veliká, většinou nevyvinutá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května, vyžaduje pozdní sklizeň.

STROM roste bujně, tvoří mohutnou korunu; střední větve rostou do výše, spodní se rozkládají. Daří se všude; nejlépe prospívá v půdě těžší, přiměřeně vlhké a propustné, i ve vyšší poloze. Pěstuje se hlavně na vysokokmenech. Přílišný řez odaluje plodnost a jedině keřový zákrssek na E. M. IX uspokojuje. Plodí poněkud později, potom střídavě, dosti hojně.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Zdravost stromu až do stáří, značná odolnost vůči chorobám.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Hrubší, méně hodnotná jakost dužniny, pozdní úrodnost.

UPOTŘEBENÍ: Pro pěknou barvu se velmi dobře prodává, snáší dobře dopravu; jest v první řadě výborné tržní a hospodářské a druhořadé stolní jablko. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Zimní citronek, Cytrynówka zimowa, Citron d'hiver, Pomme de citron, König's Reinette, Winter-Citronenapfel.

37. Citronové zimní

38. Charles Ross

38. CHARLES ROSS.

PŮVOD v Anglii. Kříženec: Peasgood+Coxova reneta.
Pěstitel: Charles Ross, r. 1899.

VELIKOST: váha asi 320—400 g; výška asi 75 mm, šířka 98 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, pravidelný; největší šířka jest pod středem.

KALICH jest otevřený, v hluboké, široké jamce.

STOPKA asi 28 mm dlouhá; jamka nálevkovitá, dosti hluboká.

SLUPKA je lesklá, bělavě žlutá, na sluneční straně světle karmínově mramorovaná, temnějšími pruhy zastíněná.

DUŽNINA je žlutavě bílá, řídká, kyprá, lahodné, sladké a příjemně navinulé chuti, ze stínu spíše nakyslá.

JÁDŘINEC je poměrně malý, cibulovitý, komory menší, stěny mírně popraskané. JÁDRA jsou menší, černá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do prosince.

STROM roste prostředně bujně, jest ideální odrůdou pro zákrskové stromy, zvláště pro zákrsky větvenovité. Letorosty tvoří silné, prostředně dlouhé, karmínově hnědé. Plodonosné ratolesti jsou prostředně dlouhé, květné puky dosti četné, znatelné. Plodnost nastává poněkud později, potom jest pravidelná a hojná. Zákrsky se šlechtí na E. M. IV a II, menší tvary na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Koncem listopadu již moučnatí. Při krutých mrazech dřevo namrzá.

UPOTŘEBENÍ: Pro výbornou chuť je považováno za prvotřídní stolní jablko. Hodí se hlavně do domácích zahrad.

39. SCHWARZWALDSKÉ.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha asi 150—200 g; výška asi 70 mm, šířka 75 mm.

TVAR ploše kulovitý, u kalichu zhranatělý; největší šířka je v dolejší třetině.

KALICH je menší, v hluboké, zhranatěle smáčkuté jamce. Úšty kališní jsou veliké, vzpřímené, na konci zpět zahnuté. Na okraji jamky vyniká zřetelně 5 velkých, silnějších žebér, která se rozptylují po plodu, aniž by se půdorys tím porušil.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, dosti tlustá, hnědá, v normální pravidelné jamce, přes níž asi polovinou přechází. Jamka bývá někdy rezovitá.

SLUPKA jest hladká, lesklá, mírně voní; základní barva je slámově žlutá, na sluneční straně mírně zahnědlá. Na celém plodu jsou velmi četné a zřetelné tečky.

DUŽNINA je bílá, jemná, hustá, šťavnatá, velmi příjemné, výrazně navinulé chuti se zřetelnou kořenitostí.

JÁDRINEC jest malý, skoro vejčitý, jádrové komory poměrně velmi malé, se stěnami nepatrně popraskanými. JÁDRA nepočtená, menší, méně vyvinutá, světle hnědá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do února.

STROM roste bujně, daří se i v drsné poloze, záhy a hojně rodí. Letorosty narůstají prostředně dlouhé, stejnoměrně silné a končí se silnější špičkou; jsou červenavě nahnědlé, ve stínu zelenavé. Jemné tečky se nestejně rozptylují, místy velice řídké, jinde zase značně husté a tvoří v souhrnu nápadnou strupovitost. Květná poupata jsou veliká, baňatá, k vrchu šedě plstnatá, mají špinavě hnědé šupiny, které nepřiléhají. Vysazuje se hlavně jako zákrsky keřové na E. M. IV.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom napadá mšice krvavá.

UPOTŘEBENÍ: Ovoce tržní a pro kuchyňské účely.

39. Schwarzwaldské

40. Princ Alsenský

40. PRINC ALSENSKÝ.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha asi 340 g; výška asi 90 mm, šířka 98 mm.

TVAR tupě kuželovitý, u kalichu silně zhranatělý, nepravidelný. Hrany se táhnou asi do poloviny, takže půdorys bývá pravidelný kruh.

KALICH jest zavřený, v úzké, hluboké jamce s hrbolky.

STOPKA krátká, tlustá, v hluboké, úzké jamce.

SLUPKA jest žlutozelená, z větší části je pokryta mramorovanou červení, v které prosvítají nestejně dlouhé a široké, tmavě karmínové pruhy. Celý plod je pokryt krásným jíním.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou nepatrně zažloutlá, řídká, kyprá, příjemně šťavnatá, chuti jemné, mírně navinulé. Nevoní.

JÁDRINEC jest poměrně malý, cibulovitý, jádrové komory veliké, do osy uzavřené, se silně popraskanými stěnami. JÁDRA jsou malá, normálně vyvinutá, světle hnědá; jádřincová osa je plná.

ZRAJE v září, vydrží přes říjen.

STROM v mládí roste prostředně bujně, plodí velmi záhy, načež ve vzrůstu ochabuje. Letorosty jsou tenké, dlouhé, lesklé, karmínově hnědé, řídce bělavě tečkované. Velmi bohatě, souměrně rozvětluje, zvláště pro pěstování pravidelných zákrsků jest velmi vhodný na E. M. II a IV. K docílení pevné kostry koruny musí býti větve kratčeji řezány; při dlouhém řezu jsou větve tenké, poněkud převíslé, koruna více rozložitá. Plodonosné ratolesti jsou dlouhé, tenké, květné puky zhusta na koncích. Plody rostou často v chomáčích a nutno je protrhávati, jinak jsou drobné a znetvořené.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina II. b.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Trpí hojně červivostí.

UPOTŘEBENÍ: Pro milovníky vzhledného ovoce do domáčích zahrad ve všech zákrskových tvarech.

41. PRINCEZNA LUISA KANADSKÁ.

PŮVOD v Kanadě. Pěstitel: L. Woolwerton v Grimbsy (Ontario - Kanada) r. 1860.

VELIKOST: váha asi 150 g; výška asi 50—55 mm, šířka 65—70 mm. Z tvarů jsou plody i značně větší.

TVAR ploše kulovitý, pravidelný. Největší šířka uprostřed.

KALICH je dosti velký, uzavřený, úšty vzpřímené, šedo-zeleně plstnaté, v mělké, pravidelné jamce.

SLUPKA jest hladká, velmi lesklá, zelenavě žlutá, na sluneční straně světle karminovou červení pokryta, s krátkými, tmavšími proužky. Ve žluté barvě jsou zelenavé, v červení světlejší, nebo tmavě hnědé tečky. Nepatrně voní.

DUŽNINA jest bílá, šťavnatá, sladká, kyprá, příjemně nasládlé, aromatické, slabě ananasové příchuti.

JÁDŘINEC jest téměř kulovitý, dosti velký, 30:30 mm. Jádřové komory dosti velké, 10:18 mm, se stěnami značně popraskanými. Osa jádřincová tvoří dutinu asi 2 cm dlouhou, blízko stopky počínaje a vzhůru se zúžuje.

ZRAJE v prosinci, vydrží do března.

STROM roste prostředně bujně, tvoří souměrnou, užší a menší korunu. Velmi bohatě rozvětňuje, takže koruna houstne a vyžaduje občasné průklest. Plodonosné ratolesti jsou slabší, květné puky se tvoří spíše na delším dřevě i na koncích; řeže se proto poněkud dlouzeji. Za příznivých podmínek je velmi úrodný. Nepodléhá vlivům povětrnostním. Nejlepších výsledků se docílí v teplé a živné půdě, v poloze třeba i vyšší, ale výhřevné. Těžká a studená půda je na úkor plodnosti a jakosti ovoce. V suché půdě jsou plody drobné. S úspěchem se daří na zákrskových stromech na podnožích E. M. II, IX, IV.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

DOBŘE VLASTNOSTI: Značná odolnost vůči chorobám.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ve vlhku strom rakovatí.

UPOTŘEBENÍ: Velmi vděčná odrůda pro domácí zahrádky; pro obchod se nehodí. Slupka jest příliš jemná, snadno se otláčí a hnědne. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Princezna Louisa, Louise, Prinzessin Luise. Vyskytla se variace, vedená pod jménem: Čistecské lahůdkové, Herlesova Čistecská lahůdka.

41. Princezna Luisa

42. Zapovězené jablko

42. ZAPOVĚZENÉ JABLKO.

PŮVOD v Čechách, na Jaroměřsku.

VELIKOST prostřední, váha asi 100—170 g; výška asi 60 mm, šířka 74 mm.

TVAR téměř kulovitý nebo mírně zploštělý, jinak pravidelný, nejširší uprostřed.

KALICH malý, uzavřený, v široké, ale mělké jamce, s četnými hrbolky na stěnách.

STOPKA velmi krátká, tlustá, nepřesahující mělkou, širokou, rezovitou prohlubinku.

SLUPKA hladká, lesklá, citronově žlutá; na sluneční straně souvislou tmavou červení zardělá. Ve žluté barvě jsou jemné i nápadnější četné rzivé tečky; v červení jsou jasně žluté. Slupka velmi tuhá, s mírným ojiněním, voní nepatrně.

DUŽNINA pevná, hustá a jemná, nepřiliš šťavnatá, chuti převážně sladké, bez zvláštní výraznosti:

JÁDŘINEC malý, cibulovitého tvaru. Komory dosti velké, do osy jádřincové většinou uzavřené; stěny komor nejsou popraskané. Rourka kališní uzavřená. JÁDRA podlouhlá, dosti velká, spíše prázdná, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE počátkem října i déle, zraje od listopadu, vydrží do února, později ztrácí na chuti.

STROM narůstá mohutně, tvoří kulovitou, přiměřeně rozložitou korunu, pro stromořadí se nehodí. Nejlépe prospívá ve výhřevných, vápenitých půdách; v těch je vzrůst zdrženlivější a strom plodnější. Zákrsky na E. M. IX mají vzrůst poněkud neuspořádaný a nemá praktického významu pěstovati je na zákrskových tvarech. I v severovýchodních Čechách se od výsadby vysokých stromů upouští a ztrácí příznivce.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Neuspokojující a pozdní plodnost, ovoce trpívá strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Ovoce hospodářské. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Zapovězené jaroměřské, Sladkomíšeňské, Zapoviezenec, Der Verbotene, Verbotener Apfel aus Jaroměř,

43. WACHSMANNOVO.

PŮVOD v Sedmíhradsku.

VELIKOST menší až střední, váha asi 100—150 g; výška asi 60 mm, šířka 60 mm.

TVAR činí dojem soudkovitého podlouhlého jablka, ačkoliv se výška rovná šířce. Povrch je mírně zhrbolený žebry, od kalichu až po dolejší třetinu plodu. Největší šířka je v dolejší třetině.

KALICH malý, úšty vzprímené, někdy se špičkami zpět zahnutými. Kališní jamka malá, mělká, u některých plodů význačnými hrbolky zhranatělá.

STOPKA asi 12 mm dlouhá, prostředně tlustá, v úzké, ne příliš hluboké jamce. Jamka bývá někdy pokryta rezovitostí, jež se rozbíhá přes okraj jamky, splývá mnohdy v souvislejší skvrny.

SLUPKA je téměř bez lesku, drsná, slámově žlutá, na sluneční straně růžově mramorovaná, s hustými, kratšími nebo delšími, světlejšími nebo temnějšími pruhy. Činí dojem spíše červeného jablka. Ve žluté barvě jsou četné jemné, málo znatelné hnědé tečky.

DUŽNINA bílá, pod slupkou nepatrně zarůžovělá, po rozkrojení voní skořicově; je hustá, tuhá, spíše hrubší, šťavnatá, ostré malinové příchuti, velmi příjemná.

JÁDRINEC ne příliš velký, skoro kulovitý, jádrové komory značně prostorné, do osy jádřincové otevřené. Jádra jsou malá, dobře vyvinutá.

SKLÍZÍ SE začátkem října, zraje v lednu, vydrží až do května.

STROM roste přiměřeně bujně, úplně zdravě, záhy plodí. V každé půdě prospívá, v půdách živných se docílí lepších výsledků. Strom je úrodný a na zákrskových tvarech až přeúrodný. Hojně rozvětňuje, tvoří mnoho předčasných výhonů, čímž se docílí bohatého plodonosného dřeva. Vzrůst umožňuje pěstování na vřetenovitých kordonech, zákrscích a jiných tvarech. Koruna jest hustá a vyžaduje častý průklest. Pro zákrsky se šlechtí na E. M. IV, pro menší tvary na E. M. III a IX.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Mladé větévky trpí poněkud padlím. Květy jsou vůči nepohodám dosti citlivé.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší zcela dobře; pro mnoho dobrých vlastností (trvanlivá, pěkně zbarvená a chutná stolní odrůda) zasluhuje pěstitelské pozornosti. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Wachsmannův semenáč, Wachsmann's Sämling.

43. Wachsmannovo

44. Chodské

44. CHODSKÉ.

PŮVOD v Čechách, na Domažlicku.

VELIKOST prostřední, váha asi 100—150 g; výška asi 60 mm, šířka 74 mm.

TVAR ploše kulovitý, s největší šířkou v dolejší třetině, někdy podlouhlejší. V půdoryse pravidelný kruh.

KALICH uzavřený, v mělké jamce, s drobnými hrbolky na bási, někdy bývá na okraji jamky 5 hlavních žeber.

STOPKA krátká, tlustá, téměř bez jamky; na povrchu se strany do plodu uzavřená dužnatým hrbolkem, takže stopka sedí téměř vodorovně.

SLUPKA hladká, mdle lesklá; základní barva citronově žlutá, rezovitou červení pokrytá; plody ze stínu nepatrně zardělé. Na plodu jsou četné tečky a rozstříknuta rezovitost. Některé části plodu jsou pokryté souvislou rezovitostí. Nevoní.

DUŽNINA hojně šťavnatá, bílá, jemná, tuhá, chuti lahodné, mírně navinulé.

JÁDRINEC veliký, protáhlý, komory jádrové vůči jádrincové ose uzavřené. JÁDRA nepočtená, velmi dlouhá, prázdná.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, zraje v polovině prosince, vydrží do dubna i déle.

STROM tvoří mohutnou, kulovitou, poněkud rozkleslou korunu; daří se i za nepříznivých poměrů i ve vyšších polohách dosti dobře, květy nezmrazí. I staré stromy se vyznačují dosti bujným vzrůstem a nejlépe se daří v živné půdě a slunné poloze, kdež také svojí úrodností plně uspokojuje. Zákrsky na E. M. IV rodí uspokojivě, na E. M. IX rodí záhy a hojně.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Zdravost stromů, odolnost vůči mrazům a chorobám.

UPOTŘEBENÍ: Má veliký význam jako lokální odrůda na Domažlicku; lze ji zařadit více mezi odrůdy hospodářské a tržní, ale i jako zimní odrůdu stolní. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Chodská reneta, Pomme de Chodes, Choden-Apfel.

45. CHELMSFORDSKÉ

(čti: Čelmsfortské).

PŮVOD v Anglii, vypěstováno poblíže Chelmsfordu, do obchodu je uvedl Saltmarch r. 1891.

VELIKOST prostřední, váha asi 120—150 g; výška 61 mm, šířka 64 mm.

TVAR je ploše kulovitý nebo hodně soudkovitý.

KALICH bývá zavřený, se šedě plstnatými kališními úšty; jest téměř na povrchu, s četnými drobnými hrbolky na bási.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, prostředně tlustá, hnědá, v úzké, mírně hluboké, paprskovitou rzi pokryté jamce. Přesahuje asi 1 cm přes kraj jamky.

SLUPKA je hladká, lesklá, téměř bílá; na sluneční straně jsou krásné, souvislé červené pruhy, na okraji červeně se rozptylují v mramorování nebo pruhování. Plody se stromu jsou pokryty jíním. Na celém povrchu jsou velmi četné tečky, a to na bílé barvě zelenavé, v červené barvě bílé.

DUŽNINA jest bílá, jemná, šťavnatá, měkká, křehká, chuti hodně navinulé. Nevoní.

JÁDŘINEC je kulovitý, dosti veliký. Komory jádrové velké, se stěnami mírně popraskanými. JÁDRA jsou dosti početná, dosti velká, ne však plně vyvinutá, tmavě hnědá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do března, při dobrém uskladnění i mnohem déle.

STROM je záhy a velmi úrodný. Odolává mrazům, daří se i ve špatnější, poněkud písčité půdě. Daří se i ve vyšší poloze. Hodí se nejlépe na keřové zákrsky na podnoži E. M. II a IV.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY, vůči nepohodám je v květu značně odolný.

DOBŘE VLASTNOSTI: Ovoce netrpí chorobami.

UPOTŘEBENÍ: Doporučuje se pro domácí zahrady; ovoce je velmi lákavé, vzhledné a chutné. Je dobrou stolní i tržní odrůdou. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Chelmsfordský div, Chelmsford Wonder, Wunder von Chelmsford.

45. Chelmsfordské

46. Viktorie červená

46. VIKTORIE ČERVENÁ.

PŮVOD v Anglii, v okolí Wisbechu, z r. 1884.

VELIKOST: váha asi 140 g; výška asi 58 mm, šířka 78 mm.

TVAR jest spíše zploštělý, mírně žebernatý.

KALICH malý, zavřený, úšty vzpřímené, sedě plstnaté, v hluboké, úzké, nepatrně zhrbolené jamce.

STOPKA jest krátká, tlustá, nedosahující ani po okraj jamky. Jamka jest hluboká, nálevkovitá, dosti široká, pravidelná, rezovitá.

SLUPKA jest lesklá, zelenavě žlutá, větší část plodu krásně rozmytou karmínovou barvou pokrytá; místy se jeví znatelné pruhování, s četnými zřetelnými tečkami, v červení jsou tmavě hnědě červené, ve žluti hnědé, jakoby rezovité, v některé části červeně úplně světlé, vždy však nápadné. Při plném uzrání jest slupka matná, velmi vonná.

DUŽNINA je bílá, pod slupkou mírně zažloutlá, jemná, hutná, velmi šťavnatá, chuti příjemně nakyslé.

JÁDRINEC jest dosti veliký, zploštěle cibulovitý; komory jádrové jsou malé, se stěnami hladkými. Osa jádřincová ne příliš velká, úzkou šklabinou s komorami spojená. JÁDRA jsou po dvou, dosti velká, plná, hnědá.

ZRAJE v září, při včasném utrnutí a chladném uložení vydrží několik týdnů.

STROM roste více rozložitě. Rodí ihned po vysázení, načež ustane ve vzrůstu a roste spoře. Plodností se vyrovná nejúrodnějším odrůdám. Na půdu nečiní zvláštních nároků, ale v chudých půdách jsou plody malé. Polohu slunnou. Pro zákrsky se šlechtí na E. M. I, II, IV, pro menší tvary na E. M. IX.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST dosud neprozkoumána.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí červivostí, někdy i monilií.

UPOTŘEBENÍ: Jedno z nejbarevnějších jablek, které se náležitě uplatní v domácích zahrádkách, zvláště na svislých kordonech. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Rote Viktoria, Red Victoria.

47. JEFFERISOVO JABLKO

(čti: Džefrisovo).

PŮVOD v Americe. Pěstitel: I. Jefferis v Newlinu, Pennsylvanie. Roku 1848 oceněno za nejlepší novinku toho roku.

VELIKOST: váha asi 150 g; výška asi 58 mm, šířka 75 mm.

TVAR jest zploštělý, nejširší uprostřed.

KALICH jest otevřený, široký, úšty menší, vzpřímené, sedě plstnaté, v široké a poměrně mělké jamce s četnými drobnými hrbolky na bási.

STOPKA je asi 15—25 mm dlouhá, prostředně tlustá, pružná, žlutohnědá. Jamka je dosti hluboká, většinou úzká, bez rezovitosti.

SLUPKA jest lesklá, hladká, zelenavě žlutá, na sluneční straně karmínově mramorovaná, nevoni; v mramorování jsou silnější, trhané a nestejně dlouhé karmínové, tmavší pruhy. Celý plod je pokryt hustými bílými tečkami.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou žlutavá, šťavnatá, výborné nakyslé chuti.

JÁDŘINEC je dosti veliký, cibulovitý, osa jádřincová dutá. Jádřové komory jsou dosti malé, stěny hladké. JÁDRA ne příliš plná, světle hnědá.

ZRAJE v září-říjnu, nechá se při dobrém uskladnění uchovávat až do prosince.

STROM roste prostředně bujně, hojně se rozvětňuje v pěknou kuželovitou korunu; roste zdravě, není nikterak náročný na půdu. Pěstuje se v zákrskových stromech všech tvarů, plodí záhy, střídavě. Letorosty narůstají dosti dlouhé, prostředně silné, poněkud zakřivené, jsou barvy žlutě červeně hnědé, místy velmi plstnaté, jakoby ochmýřené, po setření velmi lesklé. Tečky na letorostech jsou nestejně husté, místy se projevují jako strupovitost, též se prodlužují v čárky. Očka jsou velmi znatelná, vyspělá, podlouhlá, špičatá. Plodonosné ratolesti jsou krátké, květné puky dobře znatelné. Zákrsky přiměřeně rostou a uspokojivě plodí na E. M. IV.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpívá padlím.

UPOTŘEBENÍ: Stolní jablko. Cenová skupina I. c.

47. Jefferisovo jablko

48. Opat Leopold

48. OPAT LEOPOLD.

PŮVOD v Čechách, Vyšší Brod; pěstitel X. Kraus, zahrad. inspektor. Kříženec: Gravštýnské + Lord Derby, asi roku 1920.

VELIKOST: váha asi 430 g; výška asi 92 mm, šířka 115 mm.

TVAR elegantně zhranatělý. Největší šířka v dolejší třetině.

KALICH otevřený, úšty zelenavě šedé, plstnaté a vzpřímené. Jamka kališní dosti hluboká, poměrně úzká, vyčnívajícími žebry značně zhrbolená; žebra se táhnou po celém plodu. Jablko je v půdoryse zhranatělé a tvaru téměř pětiúhelníkového.

STOPKA tlustá, velmi krátká, jamka je asi 2 cm hluboká, nepravidelná.

SLUPKA je hladká, mdle lesklá, při plné zralosti mastná, mírně voní. Základní barva pěkně žlutá, na sluneční straně slabě zahnědlá, se slabým mramorováním růžovou barvou, v němž jsou roztroušeny kratší, trhané nebo rozmyté karmínové pruhy.

DUŽNINA žlutobílá, kyprá, řídká, jemná a šťavnatá, silně navinulé chuti.

JÁDRINEC dosti velký, cibulovitý, jádrové komory velké, stěny mají řídce popraskané, do osy jádřincové široce otevřené. Osa jádřincová široce dutá, s jádrovými komorami spojená rourkou kališní. JÁDRA nečetná, dosti velká, podlouhlá, světle hnědá.

ZRAJE v září, vydrží vhodně uskladněné přes říjen.

STROM má vzrůst přiměřeně bujný, řídce ovětvuje. List je velký, podlouhlý, bledě zelený. Odrůda převážně pro zahrádkáře, vhodná pro zákrskové stromy, hlavně kordony, na nichž plodí velmi vzhledné ovoce. Zákrsky se daří na E. M. II, IV, menší tvary na E. M. IX. Rodí záhy a hojně.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Mladé výhony trpí poněkud padlím, plody rychle uzrávají, přezrálé moučnatí, velké plody křenčí.

UPOTŘEBENÍ: V prvé řadě jest to ovoce výstavní, významu ponejvíce pro domácí zahrádky. Pro obchodní výsadby nemá významu; jest odrůdou, zrající v době, kdy jest dostatek jiných, hospodářsky významnějších odrůd. Cenová skup. II. a.

49. YORKSHIRSKÉ JABLKO

(čti: Jokrširské).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha asi 150—200 g; výška asi 70 mm, šířka 78 mm.

TVAR skoro kulovitý, v půdoryse je kruh.

KALICH jest velký, většinou pootevřený. Ušty jsou velké, vzpřímené, šedě zelené; jest v dosti hluboké, prostorné jamce, s četnými drobnými hrbolky na bási.

STOPKA jest přiměřeně tlustá, krátká, stopečnou jamku sotva přesahující, hnědě zelená. U některých plodů je ke straně smáčknuta dužnatým hrbolkem. Jamka jest nálevkovitá, mělká, někdy rezovitá.

SLUPKA jest hladká, lesklá, jasně žlutá, na sluneční straně krásně karmínově zardělá. Tato červeně přechází pozvolným mramorováním odstupňovaně až do barvy žluté. Celý povrch je hustě tečkovaný; ve žluté barvě jsou tečky světlejší, ostatní červené nebo hnědé. Na některých plodech se vyskytuje značné rezovité mramorování. Plod mírně voní.

DUŽNINA jest bílá, tuhá, jemná, šťavnatá, velmi příjemné, renetovité, mírně navinulé chuti.

JÁDRINEC je dosti veliký, cibulovitý. Jádrové komory poměrně malé, s hladkými stěnami. Osa jádřincová nepatrně dutá, malá, vůči komorám téměř uzavřená. JÁDRA početná, poměrně velká, plná, světle hnědá.

ZRAJE v září, vydrží do prosince.

STROM roste bujně a je velmi úrodný, koruna je řídká, protáhle kulovitá. Letorosty prostředně silné, ke špičce plstnaté, fialově hnědě zbarvené a zcela řídce tečkované. Listy velké. Očka krátká, plstnatá, poněkud odstávající. Strom je otužilý, vyžaduje půdu živnou, ne mokrou. Zákrsky se osvědčují na E. M. IV, I.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V nevhodných, zvláště studených a vlhkých půdách je ovoce malé, bez výrazné chuti.

UPOTŘEBENÍ: Velmi líbivé, tvarem i barvou lákavé tržní jablko. Velmi vhodná odrůda k zavařování. Cen. skup. II. b.

SYNONYMA: Yorkshirské sličné jablko, Yorkshire Beauty, Greenup's Apfel, Red Hawthornden, Greenup's Pippin, American Pippin, Cumberland Favorite, Dalzell Manse Codlin, Palmer's Glory, Sunflower, Walsgrove Wonder.

49. Yorkshirské jablko

50. Hetlina

50. HETLINA.

PŮVOD v Čechách, v Chodově na Šumavě.

VELIKOST: váha asi 100—150 g; výška asi 58 mm, šířka až 82 mm.

TVAR úplně zploštělý; v půdoryse pravidelný kruh.

KALICH velký, uzavřený nebo polootevřený, úšty dlouhé, vzpřímené, na koncích zpět zahnuté. Jamka kališní hluboká, velmi široká, malými hrbolky zhranatělá. Hrbolky se nerozptylují přes okraj jamky.

STOPKA asi 1 cm dlouhá, tenká. Jamka úzká, ne příliš hluboká, zelenavě rezovitá; rezovitost se paprskovitě rozptyluje někdy i přes okraj jamky.

SLUPKA lesklá, hladká, na omak mastná, s nepatrnou vůní. Základní barva citronově žlutá, většinou celý povrch pokryt souvislou, tmavě karmínovou červení s tmavšími pruhy. Přechod do žluté barvy bývá odstupňován mramorováním a pruhováním. V červené barvě jsou četné bělavé, znatelné tečky. Někdy bývají na plodu ojediněle rezovité skvrny.

DUŽNINA bílá, někdy zažloutlá, šťavnatá, hustá, jemná, chuti příjemné, lahodně navinulé, velmi dobré.

JÁDRINEC ploše cibulovitý, malý, komory jádrové velké, se stěnami hladkými, vůči ose jádřincové uzavřeny. Osa jádřincová jest plná. JÁDRA dosti velká, plná, světle hnědá, protáhlá.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, dozrává koncem ledna a vydrží do července.

STROM má korunu spíše jehlancovitou, daří se lépe v polohách vyšších a otevřených, rodí později, pravidelně, uspokojivě. Hodí se pro sady a široká stromořadí, a jsou až do vysokého stáří zdravé a úrodné.

KVETE POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí strupovitostí a křenčením.

UPOTŘEBENÍ: Tato odrůda má nespornou hodnotu tržní a hospodářskou v krajích svého vzniku. Vyniká pěkným zbarvením a trvanlivostí. Cenová skupina II. c.

51. GUSTAVOVO TRVANLIVÉ.

PŮVOD ve Švýcarech; objevil je vrchní zahradník Löbner a pojmenoval podle svého otce.

VELIKOST: váha 160—200 g, výška i šířka 75 mm.

TVAR kuželovitý, největší šířka v dolní čtvrtině.

KALICH malý, otevřený, v hluboké, úzké, pravidelné jamce s drobnými hrbolky.

STOPKA asi 2 cm dlouhá, tenká, většinou v úzké, široké, hluboké, rezovité jamce; rezovitost někdy přesahuje i přes okraj jamky.

SLUPKA jest hladká, lesklá, mírně vonná. Základní barva jest jasně žlutá, téměř po celém povrchu mramorovaně červená, s tmavšími krátkými pruhy; někdy prosvítá zelenavá barva nebo četné rezovité síťované skvrny. Na celé ploše jsou husté, velké, v červení bělavé a zvláště nápadné, ke kalichu sice menší, ale hustší tečky.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou žlutavá, šťavnatá, jemná, velmi lahodné, nasládlé, výrazně aromatické chuti, připomínající Coxovu renetu.

JÁDRINEC jest úzký, hruškovitý, asi 32 mm vysoký i široký. **JÁDRA** jsou po dvou, hnědá, dobře vyvinutá a dosti velká.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května.

STROM roste přiměřeně bujně. Daří se i ve vysoké poloze a také na půdu není náročný. Koruna stromu je pravidelná. I pro zákrskové stromy na E. M. II a IV je tato odrůda všestranně vděčná. Plodonosné ratolesti slabší, velmi četné. Letorosty po sřiznutí nebo včasném zaštipnutí hojně rozvětvují. Daří se i ve vyšších polohách.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Plodnost stromu, vzhled a trvanlivost ovoce, výborná chuť a odolnost vůči chorobám a škůdcům.

UPOTŘEBENÍ: Znamení odrůda stolní i tržní, dobře prodejná. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Gustav's Dauerapfel, Barsdorfer (Švýcarsko).

51. Gustavovo trvanlivé

52. Haralson

52. HARALSON (čti: Herelsn).

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: váha 180—220 g; výška 70 mm, šířka 80 mm.

TVAR válcovitý, někdy i kulovitý; největší šířka pod středem.

KALICH jest malý, uzavřený, prohlubinka kališní hluboká, pravidelná, široká.

STOPKA jest velmi tenká, asi 3 cm dlouhá, hnědá. Stopčná jamka ne příliš hluboká, úzká, pravidelná.

SLUPKA lesklá, hladká, mastná, slámově žlutá; větší část povrchu je pokryta hustou, mramorovanou červení, v které jsou tmavší, krátké červené pruhy. Některé plody jsou jenom pruhované, jiné souvisle zbarvené. Ve žluté barvě jsou řídce zelené tečky, v červení jsou veliké, rezovité, někdy i celé skvrny.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, kolem svazků cévních a jádřince zelenavá, dosti jemná, tuhá, hustá, šťavnatá, chuti výrazné, převážně nakyslé, nikoli však ostře kyselé, dosti voní.

JÁDŘINEC je cibulovitý, komory jádrové malé, 7:20 mm, stěny nepatrně popraskané. Osa jádřincová plná, u stopky dutá. JÁDRA jsou poměrně velká, 8:6 mm, dosti plná, světle hnědá, po dvou v komoře.

ZRAJE v lednu, vydrží do dubna i déle.

STROM tvoří tenké větve, které hojně tvoří tenké, plodnosné ratolesti. Květné puky malé, málo znatelné. Strom je nápadný drobným olistěním. V pokusné zahradě autorově se tato odrůda vyznačuje zdravostí a brzkou plodností. Dobře rodí na E. M. IV; pro menší tvary se doporučuje E. M. IX.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM. Cenová skupina II. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V r. 1942 byly plody napadeny částečně strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Dobré stolní a velmi cenné tržní jablko.

53. AURORA.

PŮVOD v Americe. Pochází z Cayuga county, stát New York.

VELIKOST: váží asi 200—250 g; výška 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest zploštělý, tupě, ale znatelně žebernatý.

KALICH jest dosti velký, otevřený, v široké, poměrně hluboké jamce. Na okraji jamky vystává 5 menších a 5 význačných žeber, jež se táhnou přes celý plod.

STOPKA jest tenká, krátká, asi 15 mm dlouhá, zelenavě hnědá, v hluboké a široké jamce, již téměř nepřesahuje. Jamka stopičná má paprskovitě rozptýlenou rezovitost.

SLUPKA jest mdle lesklá, později mastná. Základní barva světle žlutá, na sluneční straně se souvislou mramorovanou oranžovou červení, s rozmytými, slabšími pruhy na okraji. Některé plody jsou červené, jiné žluté. V červení jsou četné, nápadně bělavé tečky.

DUŽNINA bílá, pod slupkou nepatrně žlutavá, polojemná, tuhá, šťavnatá, navinulá, chuti osvěžující, spíše kyselější.

JÁDRINEC ne příliš velký, zploštělý, jádrové komory poměrně malé, se stěnami popraskanými. Některé komory jsou v dolější části spojeny s osou otvory asi 5 mm velkými. Jádra jsou velmi malá, početná, krátká a plná, tmavě hnědá.

ZRAJE v prosinci, nejlepší je v lednu, vydrží do března.

STROM má vzrůst bujný, širokou rozložitou korunu; plodnost střídavá. Jako zákrsek na E. M. IV se dobře daří.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina II. b.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Ovoce někdy podléhá při uložení jádřincové hnilobě; r. 1934 bylo 12. II. nahnilé, r. 1935: 20. II. nahnilé, r. 1936: 10. IV. dosti zdravé, r. 1937: 15. V. polovina zdravých a polovina nahnilých.

UPOTŘEBENÍ: Vhodné pro kuchyni, méně jako ovoce stolní; pro svůj pěkný vzhled spíše vhodné pro trh.

SYNONYMA: Zwanzig Unzen Apfel, Twenty Ounces.

53. Aurora

54. Muschovo jablko

54. MUSCHOVO JABLKO

(čti: Mušovo).

PŮVOD není přesně znám; první zprávy přicházejí z Lutychu v Belgii.

VELIKOST: váha 250—350 g; výška asi 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest poněkud zploštělý, mírně tupě zhranatělý; mohutná plochá žebra se táhnou po celém plodu a mizí v okolí stopečné jamky. Největší šířka jest uprostřed plodu; v půdoryse jest téměř pravidelný kruh.

KALICH jest poměrně malý, otevřený, v dosti hluboké, přiměřeně široké, pravidelné jamce. Okraj jamky jest zvlněný.

STOPKA jest krátká, dřevnatá, okraje jamky nedosahující; jamka jest dosti hluboká, široká, rezovitá; rezovitost přechází přes okraj jamky.

SLUPKA jest hladká, mdle lesklá, žlutavě zelená, později žlutá, z větší části pokrytá mramorovanou světlou červení s nestejně dlouhými trhanými pruhy. Celý plod jest pokryt hustě velkými, nápadnými tečkami.

DUŽNINA bělavě zažloutlá, hrubozrnná, šťavnatá, aromatická, chuti navinule nasládlé, dosti dobré.

ZRAJE v listopadu, vydrží do konce ledna; nevadne.

STROM na trvalém stanovišti roste bujně a dosti plodí. Plody jsou na krátkých plodonoších a na svislých kordonech, na E. M. IX přináší hojnost velmi vzhledného ovoce. Na vysokých stromech se nepěstuje. Zákrsky keřové se osvědčují na E. M. IV.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Vůči nepohodám jsou květy dosti citlivé; v r. 1938 zmrzlo 62% květů. Při delším uchování ovoce se kazí a moučnatí. Trpí křenčením, zvláště velké plody.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji velikost, plodnost a poměrnou trvanlivost se hodí do domácích zahrad. Dužnina není prvotřídní, avšak dosti dobrá. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Joseph Musch.

55. KAMÝCKÉ.

PŮVOD v Čechách, v Kamýku u Švihova (Klatovsko).

VELIKOST: váha asi 100 g; výška 50 mm, šířka 65 mm.

TVAR ploše kulovitý, někdy jednostranně mírně zkosený. Největší šířka v dolejší třetině.

KALICH otevřený, dosti veliký, úšty vzprímené, šedé, na bási zeleně plstnaté, v široké, ne příliš hluboké, na obvodě jemně zhranatělé jamce.

STOPKA 12 mm dlouhá, tlustá, hnědá, přes jamku přecházející. Jamka dosti prostorná, nálevkovitá, rzi pokrytá. Rez zřídka kdy vybíhá přes okraj jamky.

SLUPKA hladká, mdle lesklá, citronově žlutá, na sluneční straně zardělá buď souvislou mramorovanou červení nebo odstupňovaná více či méně výraznými pruhy. V červení jsou četné bělavé tečky.

DUŽNINA bílá, pod slupkou žlutavá, řídká, hrubá, mírně šťavnatá, chuti nasládlé, nijak zvlášť vynikající.

JÁDRINEC velký, cibulovitý. Jádrové komory dosti velké, se stěnami mírně popraskanými, vůči jádrové ose, která je plná, uzavřené. JÁDRA po dvou, dosti velká, podlouhlá, špičatá, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE pozdě v říjnu, nejlepší je koncem prosince, vydrží i do února.

STROM v půdě ani poloze není vybíravý, daří se i v polohách značně vysokých; korunu má v mládí vzcnou, širokou, později střeovitě rozkleslou. Úrodnost střídavá. Pro zákrsky se nedoporučuje. V půdách obdělávaných, hnojených, při řádném ošetřování a průklestu rodí zvlášť pěkné, velké ovoce. Představuje typ jablek „sudových“.

DOBŘE VLASTNOSTI: Pro obchod láká zevní krása ovoce.

UPOTŘEBENÍ: Tržní a hospodářská odrůda pro drsné polohy; vhodná k pěstování tam, kde se nehledí na jakost dužniny, ale na obchodní hodnotu odrůdy, kde trh vyžaduje množství levného ovoce. Cenová skupina III. c.

SYNONYMA: Kamejče.

55. Kamýcké

56. Notářovo

56. NOTÁŘOVO.

PŮVOD v Holandsku.

VELIKOST: váha asi 270 g; šířka asi 85 mm, výška 82 mm.

TVAR jest spíše soudkovitý — největší šířka uprostřed.

KALICH jest pootevřený, má dlouhé, vzpřímené, na konci zpět zahnuté zelené úšty v dosti hluboké, široké jamce, s drobnými hrbolky na bási.

STOPKA je asi 1 cm dlouhá, v široké, hluboké, nálevkovité jamce, přes jejíž okraj nikdy nepřesahuje.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, mírně mastná, jasně žlutá, na sluneční straně řídkou mramorovanou červení pokrytá. V červení pronikají krátké, karmínové, trhané proužky. Silně voní.

DUŽNINA je žlutobílá, řídká, hrubá, mírně štavnatá, chuti hodně nakyslé, bez zvláštního aroma.

JÁDRINEC velký, cibulovitý, komory dosti velké, zavřené. Stěny jsou popraskané. Jádra jsou menší, hnědá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do dubna.

STROM roste velmi bujně, řídce se rozvětňuje v robustní, rozložitou korunu. Letorosty jsou dlouhé, dosti silné, karmínově červené; jsou lesklé, jako lakované, nestejně hustě a nenápadně tečkované. Očka jsou velmi vyspělá, široká, dlouhá a baňatá, na široké patce. Plodonosné ratolesti jsou řídké, květné puky velmi znatelné. Roditi počíná později, je prostředně úrodné, sklizeň bývá dobrá, dobře odkvétá, plody jsou vyrovnané velikosti, nepadají.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Výborná tržní odrůda; poněvadž se daří i ve vyšších polohách, zasluhuje pozornosti, hlavně v pokusných výsadbách. Cenová skupina II. b.

57. SCHOOLMASTER

(čti: Skchúlmastör).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha 160—190 g; výška 64 mm, šířka 82 mm.

TVAR někdy zploštělý, jindy vysoký a tupě kuželovitý. Někdy se táhnou žebra ploše přes celý plod, aniž by byl půdorysný kruh porušen.

KALICH pootevřený, úšty vzpřímené, šedě plstnaté. Prohlubinka malá, poměrně mělká, na bási nepatrně zhrbolená.

STOPKA velmi tenká, hnědá, asi 15 mm dlouhá, přesahuje částečně přes jamku. Jamka je pravidelná, nálevkovitá, ne příliš hluboká.

SLUPKA lesklá, hladká, poněkud mastná, základní barva zelenavě žlutá, na sluneční straně mírně zardělá. V červeni jsou úzké nebo široké světlé pruhy. Na celém povrchu jsou znatelné, hnědé tečky. Mírně voní.

DUŽNINA bílá, pod slupkou slabě zažloutlá, kolem svazků cévních zelenavá, velmi šťavnatá, jemná, hustá, kyprá, chuti nakyslé, bez zvláštního aroma.

JÁDRINEC dosti veliký, cibulovitý. Osa jádřincová dutá, velká, 23:13 mm, vůči komorám někdy široce otevřená. JÁDRA ne příliš početná, menší, 7 mm dlouhá, ne příliš plná, světle hnědá.

UZRÁVÁ od října a vydrží přes leden.

STROM roste bujně, po brzké plodnosti ochabuje, tvoří jehlancovitou, poměrně malou korunu, větve jsou vzosné, ve stáří od tíhy plodů poněkud skloněné. Vytváří mnoho krátkých plodonosných větévek, bohatě rozvětluje. Plodnost je bohatá a každoroční. Pro zákrsky keřové se osvědčila podnož E. M. IV. V půdě není vybíravý, daří se i ve vysoké (až 600 m), drsné poloze. V květenství není choulostivý. Netrpí strupovitostí.

DOBŘE VLASTNOSTI: Plody netrpí žádnými chorobami; dobře snáší dopravu, při uložení se příliš nevypařují.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Někdy trpí fusicladiem. Plody ve stínu bývají až odporně kyselé.

UPOTŘEBENÍ: Jest to kyselé hospodářské jablko do těsta. Dopravu snáší velmi dobře, má i cenu obchodní, zvláště pro průmyslové zpracování. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: The Schoolmaster, Der Schulmeister.

57. Schoolmaster

58. Jeanne Hardy

58. JEANNE HARDY

(čti: Žan Hardy).

PŮVOD ve Francii; semenáč Cara Alexandra z r. 1878.

VELIKOST: váha 340—400 g i více; výška asi 85 mm, šířka 100 mm.

TVAREM se dosti podobá Caru Alexandru a liší se tím, že obkališí je hruběji žebernaté, jinak jsou ploché a kuželovitě zúžené. Nejšířší jest uprostřed.

KALICH veliký, většinou zcela široce otevřený, v hluboké a široké, mohutně žebernaté jamce; některá žebra se táhnou po stopečnou jamku a oblost plodu poněkud hranatí.

STOPKA tenká, dlouhá, v jamce hluboké a široké, rezovité.

SLUPKA hladká, mírně lesklá, slámově žlutá, na sluneční straně červená nebo hojně červeně stříkaná a pruhovaná, v zastíněných místech oranžově červeně mramorovaná. Tečky jsou řídké roztroušeny po celém plodu. Mírně voní.

DUŽNINA bělavě nažloutlá, jemná, tuhá, šťavnatá, mírně navinule sladké, kořeněné, velmi dobré chuti.

JÁDŘINEC má komory prostorné, se stěnami velmi jemně natrhanými, osa jádřincová je dutá. Jádra poměrně malá, často špatně vyvinutá.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, zraje od začátku prosince, vydrží do února i déle.

STROM roste dosti bujně, jest skromný v nárocích; nejvhodnější jest jako zákrsek na E. M. II, malé tvary pak na E. M. IX. Rodí záhy, hojně a pravidelně. Do špatnějších půd se hodí E. M. IV. Koruna stromu jest jehlancovitá, později rozložená; v mládí nutno řezem napomáhati k vytvoření pravidelné koruny.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při větší úrodě bývá mnoho odpadového ovoce, při uskladnění se snadno kazí a moučnatí; trpí červivostí.

UPOTŘEBENÍ: Pro zahrádkáře jest významnou odrůdou; jest hodnotnou náhradou Cara Alexandra. Cenová skup. I. a.

SYNONYMA: Johanna Hardy.

59. LADY HOLLENDALE

(čti: Lejdy Holendejl).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: Jest prostředně velké, poměrně lehké, váhy asi 150 g; výška 70 mm, šířka 76 mm.

TVAR jest ploše kulovitý, mírně zhrnatělý, v půdoryse nepravidelný kruh.

KALICH jest uzavřený, úšty dlouhé, zelené, v mírně hluboké, úzké, na stěnách poněkud zhrbolené jamce. Kolem kalichu jest 5 hlavních a několik drobnějších hrbolek.

STOPKA jest velmi krátká, tlustá. Stopečná jamka jest široká, dosti hluboká, jemnou rží pokrytá.

SLUPKA jest hladká, lesklá, velmi mastná, žlutozelená, s velkými, řídkými tečkami. Na sluneční straně jest souvisle oranžová, s řídkými červenými pruhy; v této barvě prosvítají rezovité, značně veliké skvrny, které ke kalichu jsou spíše bělavé. Příjemně voní.

DUŽNINA jest bělavá, pod slupkou zlatožlutá, hrubozrnná, méně šťavnatá, dobrá, nasládlá, silně aromatická.

JÁDŘINEC jest malý, cibulovitý, jádrové komory dlouhé, úzké, se stěnami téměř hladkými. JÁDRA jsou světle hnědá, menší, velmi početná.

ZRAJE koncem července, vydrží několik týdnů.

STROM roste bujně, rozvětňuje se v široce kuželovitou korunu. Dobře rozvětňuje i po letním zaštípnutí, což je důležité pro zákrskové stromy, kde se počítá s vyrašením největšího počtu oček. Plodonosné ratolesti jsou silnější, vyžadují občasné zmlazení. Květné puky jsou znatelné, dosti četné. Letorosty tvoří dlouhé a silné, jsou zelenavě nahnědlé nebo světle hnědé. Jemné, kulaté tečky jsou hojné a nápadné. Očka jsou malá a přilehlá, a jsou na vystouplých patkách. Pro malé tvary se volí podnož E. M. IX; pro zákrsky E. M. IV a II. Plodnost začíná poněkud později, jest střídavá, celkově uspokojující.

KVETE ZÁHY, vůči mrazům je květ značně odolný.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM. Cenová skupina II. c.

UPOTŘEBENÍ: Dobré stolní jablko, jehož zbarvení a pevná dužnina je řadí mezi význačné rané tržní odrůdy.

59. Lady Hollendale

60. Dr. Karel Kramář

60. Dr. KAREL KRAMÁŘ.

PŮVOD v Čechách. Pěstitel: Bratři Kauckých v Záběhlících; kříženec Peasgood + Parména zlatá.

VELIKOST značná, váha 250—360 g; výška 86 mm, šířka 110 mm.

TVAR téměř kulovitý, v půdoryse mírně zhranatělý.

KALICH většinou otevřený, úšty malé, zelenavě šedě plstnaté. Prohlubinka dosti hluboká, ne příliš široká, pravidelná, nepatrnými hrbolky mírně znetvořená.

STOPKA spíše delší, 20—30 mm, dosti tlustá, zelenavě hnědá a pružná, v nálevkovité, dosti hluboké a široké, rezovité jamce. Rezovitost se paprskovitě rozptyluje i přes okraj jamky.

SLUPKA hladká, lesklá, jasně žlutá, větší část plodu pokryta mramorovanou červení, jednotlivě s delšími, souvislými, karmínovými pruhy. Některé plody jsou celé zabarvené, ze stínu bývají světlé, málo pruhované. Příjemně voní.

DUŽNINA mírně žlutavě bílá, tuhá, hutná, jemnozrná, šťavnatá, chuti velmi příjemné, sladce navinulé, aromatické. Příjemně voní.

JÁDŘINEC poměrně malý, cibulovitý, jádrové komory malé, uzavřené. JÁDRA nepočetná, méně vyvinutá, světle hnědá.

ZRAJE koncem září, při dobrém uskladnění vydrží i přes prosinec.

STROM roste prostředně bujně; lze jej vysadit v jakémkoliv zákrskovém tvaru, úroda je vždy uspokojující. Vytváření krátkých plodonožů jest bohaté, k řezání toho nikdy mnoho není. Vůči mrazům jsou květy značně odolné. Poněvadž jest náchylná k rakovině, nutno se vyvarovati sázení do přehnojených půd. Pro zákrsky se hodí E. M. II, IV, pro menší tvary E. M. IX.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Za vlhkého počasí trpí monilií. Plody snadno padají.

UPOTŘEBENÍ: Výborná jakost dužniny řadí ji mezi prvotřídní, podzimní odrůdy, a pro domácí zahrady je doporučitelná. Cenová skupina I. b.

61. KOŠÍKOVÉ.

PŮVOD v Čechách. Rozšířeno ve východních Čechách.

VELIKOST menší až prostřední; váha 80—120 g; výška 55 mm, šířka 62 mm.

TVAR pravidelný, spíše polokulovitý, ke kalichu poněkud zúžený. Největší šířka pod středem.

KALICH maličký, uzavřený, úšty tmavé. Kališní prohlubinka mělká, malá, mírně žebernatá.

STOPKA tlustá, velmi krátká; stopečná jamka téměř žádná, stopka jest téměř na povrchu. Široké okolí jamky rezovité.

SLUPKA je hladká, lesklá, slámově žlutá, většina plodu pokryta mramorovanou červení, v níž jsou tmavší, krátké, trhané, karmínové pruhy. Na zastíněné straně čistě žlutá, v okolí stopky rezovitá. Voní.

DUŽNINA žlutavě bílá, jemnozrná, pevná, šťavnatá, lahodná, nasládlé chuti.

JÁDRINEC dosti veliký, protáhlý, jádrové komory menší, se stěnami hladkými, s jedním velkým, vyvinutým, širokým a tmavě hnědým jádrem. Jádřincová osa jest plná, v dolější části je otvor, spojující mezerou komory.

SKLÍZÍ SE ke konci září, někdy o něco dříve. Zraje od října, vydrží přes únor. Předčasně trhané vadnou, při dlouhém uskladnění ztrácí na kvalitě.

STROM roste bujně, vůči mrazům jest otužilý, snese i drsné polohy. Raší i kvete později, úroda jest stálá. V půdě není vybíravý; ovoce drží pevně na větvích, hodí se tudíž i do otevřených poloh. Koruny stromů jsou mohutné, košaté, větve široce rozlehlé, převislé; do stromořadí se nehodí. Zákrsky na E. M. IX, II, IV záhy a dobře rodí, na tvarované stromky se nehodí. Podnož se volí podle půdy. Ve školce roste slabě, roubuje se v koruně na pláň nebo na kmenotvornou odrůdu.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST není úplně prozkoumána, ale bohatství pylu je příznivým znakem.

UPOTŘEBENÍ: Odrůda více hospodářská, na trhu hledaná, zejména pro kuchyni. Cenová skupina I. d.

SYNONYMA: Pisané, Pákové, Panské, Kosik-Apfel, Korb-Apfel, Pomme Panier, Herren-Apfel.

61. Košíkové

62. Barnacké jablko

62. BARNACKÉ JABLKO.

PŮVOD v Anglii, v Barnacku, Northants, r. 1870.

VELIKOST prostřední; váha 130—160 g, výška asi 60 mm, šířka 67 mm.

TVAR jest zploštěle kulovitý; největší šířka uprostřed.

KALICH jest uzavřený, malý, v mělké, široké jamce s drobnými hrbolky na stěnách. Okraj jamky jest většinou rovný.

STOPKA až 3 cm dlouhá, až 3 mm tlustá, v úzké, mělké, pravidelné, rezovité jamce. Rez se rozptyluje namnoze i přes okraj jamky až do jedné třetiny.

SLUPKA hladká, lesklá, sytě žlutá, světle cihlově hnědá, s tmavšími, dlouhými i úzkými proužky, které se táhnou přes celý plod a téměř celý plod jest zabarvený. Tečky jsou husté, drobné, viditelné. Mírně voní.

DUŽNINA žlutavě bílá, pod slupkou mírně zarůžovělá, tuhá, jemná, šťavnatá, polorozplývavá, chuti navinulé, aromatické, renetovité, velmi dobré.

JÁDRINEC dosti veliký, osa plná, vůči komorám téměř uzavřená. Jádra malá, málo vyvinutá, světle hnědá, po dvou.

ZRAJE v únoru, vydrží do června. Roku 1934 byly plody 1. V. zdravé, r. 1935 - 15. V. zdravé, šťavnaté a velmi dobré, r. 1936 - 10. VI. zdravé, od roku 1937 - 10. VI. již jenom přes polovinu zdravých plodů.

STROM roste prostředně bujně, tvoří souměrnou kuželovitou korunu. Plodonosné ratolesti jsou krátké, hojné. Úrodnost jest střídavě velmi dobrá. Na zákrskových tvarech na E. M. II, IV roste dobře a uspokojivě rodí. Na E. M. IX začne zvláště brzo.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí poněkud strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní zimní jablko stolní i tržní.

SYNONYMA: Barnack Beauty (čti: Bernek Bjúty).

63. HÁJKOVA MUŠKÁTOVÁ RENETA.

PŮVOD v Čechách; pěstitel Karel Hájek, řídící učitel a pomolog v Kostelci u Heřmanova Městce.

VELIKOST prostřední, váha 180—260 g; výška 65 mm, šířka 86 mm.

TVAR zploštělý, v půdoryse poněkud zhranatělý, některé plody na jedné straně vyšší. Pravidelná okrouhlost plodů je porušena nepatrně plochými žebry.

KALICH jest malý, uzavřený, v úzké, dosti hluboké, poněkud zhranatělé jamce.

STOPKA jest slabá, až 3 cm dlouhá, vyniká nad jamku.

SLUPKA jest velmi tenká, slámově žlutá, na sluneční straně zardělá, s několika tmavšími pruhy. Na celém povrchu bývá hojná, souvislá i trhaná rezovitost a roztroušeny rzivé tečky. Z drsnějších poloh je velice rzivá, z nižších krásně karmínově pruhovaná až červená, na zlatožlutém podkladě, jemně rezovitá.

DUŽNINA bílá, slabě vonná, šťavnatá, křehká, chuti výtečné, sladké, jemně navinulé, muškátově kořeněné.

JÁDRINEC má osu dutou, jádrové komory mají stěny hladké, někdy jemně natrhané. JÁDRA jsou dosti velká, vyvinutá, hnědá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do dubna i déle.

STROM vyžaduje úrodnou, obdělávanou a přiměřeně vlhkou půdu. V půdách chudých, suchých, těžkých a nepropustných zakrnlí, nasadí spoustu drobných, nevyvinutých plodů a podléhá rakovině; také do vysokých hornatých krajů se nehodí, v předhoří se dociluje skvělých výsledků. Roste zdravě, přiměřeně bujně, s nastalou brzkou a velmi hojnou plodností se růst zmírní. Koruna široce kulovitá. Letorosty dlouhé; v mládí se musí koruna více sřezávat, aby kostra zesílila. Hojně rozvětňuje, čímž koruna houstne a vyžaduje častý průklest a zmlazení. Vysoké stromy se roubují pro slabý vzrůst v koruně. Osvědčila se k přeroubování neplodných stromů. Doporučuje se hlavně pro stromy zákrskové s podnoží E. M. IV, II, I, plodí i na nejmenších tvarech, dobře obrůstá a snadno se tvaruje. Na E. M. IX se záhy vyčerpá. Při hojném nasazení plodů vyžaduje protrhání.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM. KVETE prostředně pozdě.

DOBŘE VLASTNOSTI: Netrpí strupovitostí, jest velmi úrodná, velmi dobrá. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Předčasně otrhaná vadne.

UPOTŘEBENÍ: Velmi cenné stolní jablko, pro zahrádky.

63. Hájkova muškátová reneta

64. Lohák

64. LOHÁK.

PŮVOD v Čechách. Na Novobydžovsku a Kopidlňsku jsou asi 80leté stromy, které dávají 300 až 500 kg ovoce.

VELIKOST jest až velmi veliká, váha 250—350 g; výška asi 70 mm, šířka 85 mm.

TVAR jest ploše kulovitý, pravidelný.

KALICH jest v nepatrné prohlubince nebo téměř navrchu, široký; úšty se navzájem nedotýkají. Okolí je jemně zhrbolené.

STOPKA jest asi 2 cm dlouhá, většinou v dosti mělké, ale široké, rezovité jamce, přes jejíž okraj stopka přechází. Rezovitost se někdy rozbíhá i přes okraj jamky.

SLUPKA jest hladká, velmi lesklá, žlutavě zelená, slámově žlutá, na sluneční straně krásně karmínově zardělá. V této červeni jsou tmavší, trhané, karmínové pruhy, které přecházejí na žlutou plochu. Některé plody jsou z větší části zardělé. Silně voní. Později v ovocné komoře je mastná. Ve žluté barvě jsou nápadné, viditelné tečky, v červeni bělavé, zvláště u kalichu jsou velmi husté, až nápadné.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou a kolem jádřince nazeleňalá, také kolem svazků cévních úplně zelená, šťavnatá, tuhá, hrubší, chuti výrazné, příjemně kyselé.

JÁDŘINEC je velký, 5:3 cm, ploše kulovitý. Jádřové komory jsou malé, úzké, 2:1 cm, stěny mírně popraskané. Jádřincová osa jest plná, pouze na dolejší části tvoří dutinu asi 1 cm dlouhou a asi 2 mm širokou. Vůči komorám je úplně uzavřená. JÁDRA jsou nepočetná, dlouhá, tmavě hnědá, téměř vesměs hluchá.

ZRAJE v lednu, vydrží do května, také až do června, aniž by vadlo. Nejlepší chuť má na jaře; téměř až do ledna jest tvrdé, nakyslé, k jídlu skoro nepoživatelné.

STROM tvoří mohutnou rozloženou korunu, v půdě si nevybírá, je otužilý. Rodit začíná později, pak rodí obvykle přes rok a hojně. V příliš dobré půdě roste bujně a neplodí.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Jest to prvotřídní hospodářské a velmi cenné tržní jablko; jest těžké, dobře se ukládá, nevadne ani nehnije a velmi dlouho vydrží. Cenová skupina II. a.

65. LAXTON SUPERB.

PŮVOD v Anglii. Kříženec: Coxova ren. + Wyken Pippin.

VELIKOST: váha 150—200 g, výška 67 mm, šířka 72 mm.

TVAR je soudkovitý nebo konický, úhledný, největší šířka uprostřed nebo o něco níže; někdy jsou mírně zhranatělé.

KALICH jest pootevřený, široký, v nepatrné, pravidelné jamce, s drobnými hrbolky na bási.

STOPKA jest krátká, tlustá, v úzké, nepatrné jamce, kterou téměř celá přesahuje; okolí je rezovité.

SLUPKA je hladká, slabě lesklá, světle žlutá; většina plodu je řídce červeně mramorovaná, s hustými, tmavšími, trhanými pruhy. Mírně voní.

DUŽNINA je žlutavá, šťavnatá, jemná, hustá, chuti znamenité, velice aromatické, příjemně navinulé.

JÁDRINEC jest malý, cibulovitý, jádřincové komory malé, s hladkými stěnami. Komory uzavřené. JÁDRA jsou tmavá, ne příliš vyvinutá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do března; z teplejších poloh uzrává dříve.

STROM má růst prostřední, tvoří menší pravidelnou korunu; rodí záhy a hojně, vůči mrazům je hodně otužilý. Půdu vyžaduje živnou, obdělávanou, přiměřeně vlhkou. Hodí se výborně na zákrskové stromy všech tvarů. Zvláště na podnožích E. M. IX a II bohatě plodí a přiměřeně roste. Dobře rozvětňuje, vytváří mnoho předčasných letorostů. Plodonosné ratolesti jsou slabší, dosti dlouhé, po větvích nestejněmálně a dosti řídce rozložené. Ideální odrůda pro zákrsky a vřetenovité kordony.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Cox Pomona, Coxova reneta, Croncelské, Parména zlatá, James Grieve.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suchých, hubených půdách krní a list předčasně opadáva. Uchovatelnost plodů jest velmi kolísavá. Plody jsou náchylné k monilii.

UPOTŘEBENÍ: Používá se k přestěpování neplodných stromů s uspokojujícími výsledky. V cizině se velmi hojně vysazuje a pěstuje jako jablko tržní a stolní. Coxově renetě se však nevyrovná. Cenová skupina I. c.

65. Laxton superb

66. Upton Pyne

66. UPTON PYNE (čti: Optn Pajn).

PŮVOD v Anglii. Pěstitel: Pyne, školkař v Topshamu r. 1910.

VELIKOST: váha asi 210 g; výška asi 73 mm, šířka 80 mm.

TVAR je téměř kulovitý, u kalichu poněkud zúžený; největší šířka pod středem.

KALICH jest pootevřený, úšty vzpřímené, plstnaté, dosti velké, v úzké, ne příliš hluboké, drobnými hrbolky znetvořené jamce.

STOPKA jest krátká, tlustá, nepřechýlající úzkou a dosti hlubokou jamku.

SLUPKA jest mdle lesklá, na omak velmi mastná, barvy jasně žluté. Na sluneční straně je řídká mramorovaná červeně, v níž jsou kratší, karmínové, trhané pruhy. Mírně voní.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, prostředně hrubá, dosti tuhá, vonná, hojně šťavnatá, velmi dobré, příjemně, zvláště nakyslé chuti.

JÁDRINEC jest poměrně malý, protáhlý, komory jádrové dosti velké, stěny popraskané, s osou jádřincovou asi 3 mm širokým otvorem spojené. JÁDRA jsou prostředně velká, plná, tmavě hnědá, hrkají.

ZRAJE v prosinci, vydrží do března i déle.

STROM roste dobře, vzpřímeně, je neobvykle plodný. Jest to velmi vhodná odrůda pro zákrskové stromy na E. M. I a IV. Leterosty narůstají dlouhé, prostředně silné, štíhlé, jsou zcela nepatrně lesklé, barvy bledě červenavě nahnědlé. Kůra je velice jemně, čárkovitě i tečkovitě svraskalá a zcela málo šedými tečkami pokrytá. Očka jsou sice menší, avšak dobře vyvinutá, přilehlá, pokrývá je šedá plst a jsou na patkách, poněkud nad očka vydutých a do dřeva znatelně prohnutých. Plodonosné ratolesti jsou prostředně silné, krátké, květné puky znatelné a velmi četné. Strom, pokud lze pozorovati, daří se i ve vyšších polohách; je samozřejmé, že při své plodnosti plně uspokojí v živných půdách.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

UPOTŘEBENÍ: Krásné a chutné jablko pro domácí zahrady. Cenová skupina II. c.

67. IDEÁL.

PŮVOD v Čechách. Pěstitel J. E. Proche; z Blenheimské renety+Orleánské renety.

VELIKOST střední až velká, průměrná váha 225 g, ze zákrsků mnohem větší; výška asi 75 mm, šířka 85 mm.

TVAR pravidelný, krásně souměrný.

KALICH otevřený i pootevřený, v značně široké, ploché, jemnými žeběrky zvlněné jamce.

STOPKA značně dlouhá, přiměřeně tlustá, polodřevnatá, vyčnívá asi $\frac{1}{2}$ cm nad okraj jamky. Jamka stopečná je nálevkovitě sevřená, dosti hluboká, úbočí rezovitě.

SLUPKA hladká, pevná, nepatrně lesklá, zlatově žlutá, z větší části, zvláště na sluneční straně, světle červeně stříkaná, řídce a drobně světle rudou červení pruhovaná. Po celém plodu jsou řídce roztroušeny hnědé tečky, úzce, žlutavě vroubené; čím řidší, tím bývají hrubší. Slupka mírně voní.

DUŽNINA bílá, lehce nažloutlá, jemná, méně tuhá, šťavnatá, sladce navinulá, lehce aromatická, velmi dobré chuti; příjemně voní.

JÁDŘINEC obyčejně široce dutý, komory mají stěny hojně a jemně natrhané, do osy pootevřené, obsahují nejvíce po 2 hnědých jádrech.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, dozrává v prosinci, vydrží až do března.

STROM velmi bujně roste, korunu tvoří širokou, pravidelnou, téměř kulovitou; nejlépe se daří v půdách hlubokých, přiměřeně vlhkých. Plodí poněkud později, úrodnost uspokojivá. Pro zákrsky vyžaduje podnož E. M. IX, pro přesně vedené tvary se pro bujný vzrůst nehodí. Vlastnostmi se značně podobá Blenheimské renetě. Letorosty jsou převážně silné.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Nepadá. Cenová skupina I. b.

UPOTŘEBENÍ: Vhodné ovoce stolní i tržní.

SYNONYMA: Reneta Ideál.

67. Ideál

68. Lunovské jablko

68. LUNOVSKÉ JABLKO.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha 200—250 g; výška 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR ploše kulovitý, spíše vyšší, nejširší v dolejší třetině, nahoře s pěknými, silně vyvinutými pěti hlavními žebry, jež se záhy ztrácejí; půdorys tvoří pravidelný kruh.

KALICH uzavřený nebo otevřený, úšty vzpřímené, plstnaté, na koncích zpět zahnuté, v dosti hluboké jamce.

STOPKA poměrně krátká, prostředně tlustá, světle hnědá, stopečnou jamku skoro nepřechňavající; jamka je pravidelná, úzká, mělká, pokrytá rezovitostí, která se paprskovitě rozptyluje, avšak nedosahuje ani okraje.

SLUPKA hladká, mdle lesklá, barvy bledě citronové, na sluneční straně bledě karmínově rozmytými pruhy pokrytá. Nevoní.

DUŽNINA čistě bílá, tuhá, hustá, jemná, dbsti šťavnatá, chuti převážně kyselé.

JÁDRINEC cibulovitý, komory jádrové spíše menší, stěny buď hladké nebo nepatrně popraskané. Jádřincová osa krátká, dutá, ke komorám úzkou štěrbinou otevřená. Nachází se v dolní polovině plodu. Rourka kališní je přes 2 cm dlouhá, úplně plná. JÁDRA jsou většinou dobře vyvinutá, kratší, plná, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE v polovině října, zraje v prosinci až lednu, při dobrém uskladnění vydrží do dubna.

STROM roste prostředně bujně, tvoří korunu přiměřeně velikou, pravidelnou, široce kuželovitou, vzrůst umožňuje výsadbu i k silnicím. Na zákrscích jest možno pěstovati na E. M. IV; poněvadž jest však dostatek ušlechtlejších odrůd, téměř se v tomto tvaru nepěstuje. Daří se všude, nejlepších výsledků přináší v půdě obdělávané, pro jabloně vhodné. Rodí později, potom střídavě hojně i v drsnější poloze.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina III. c.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Coxovu renetu.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Tvoří dosti odpadového ovoce, zvláště v půdách suchých a nehnojených.

UPOTŘEBENÍ: Cenná tržní odrůda, s hospodářského stanoviska významná, jako stolní ovoce druhořadá.

SYNONYMA: Apfel aus Lunow.

69. SYREČEK ÚHŘETICKÝ.

PŮVOD v Čechách, v Úhřeticích na Chrudimsku.

VELIKOST: váha 170—200 g; výška 65 mm, šířka 86 mm.

TVAR zploštělý, značně pravidelný, některé plody poněkud zkosené, takže poloviny jsou nesouměrné. Největší šířka jest uprostřed.

KALICH maličký, zavřený, v hluboké, dosti široké a četnými, nestejně velikými hrbolky obklopené jamce. V jamce jest pět silnějších hlavních hrbolků, mezi nimi jsou ještě malé, krátké hrbolky. Hrbolky se rozcházejí po plodu, proto jest půdorys téměř pravidelný kruh.

STOPKA tenká, asi 2 cm dlouhá, přes stopečnou jamku nepatrně přečnívá. Jamka stopečná jest úzká, hluboká, s pěknou rezovitostí, která se dále rozptyluje.

SLUPKA na omak spíše drsnější, mdle lesklá, v dolní polovině plodu bývá lesklejší a kluzká; bíle slámově žlutá, na sluneční straně mírně mramorovaná, červeně zardělá, někdy s tmavšími pruhy. Po celém plodu četné nápadné a znatelné tmavé tečky.

DUŽNINA bílá, křehká, jemnozrná, šťavnatá, velmi příjemné, lahodné, navinulé chuti.

JÁDRINEC ne příliš velký, zploštěle cibulovitý, jádrové komory poměrně malé, většinou s nepatrně popraskanými stěnami. Osa jádřincová dutá, široce otevřená, tvoří téměř kulovitou dutinu, do níž ústí jádrové komory asi 1 cm širokou skulinou. JÁDRA dosti početná, menší, krátká, plná, většinou světle hnědá.

SKLÍZÍ SE pokud možno v první polovině října, zraje v listopadu, dá se uchovati přes leden.

STROM tvoří mohutnou, poněkud rozložitou korunu, plodnost sice pozdější, ale pravidelná; vyžaduje polohu chráněnou proti větrům. Na zákrskových podnožích E. M. II a IV se doporučuje k pěstování keřových zákrsků.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Potlučené plody se nekazí a nehijí.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Plody snadno padají, větve se lámou, pomačkané plody trpí na vzhledu, nutno pozorně sklízet.

UPOTŘEBENÍ: Výborné stolní jablko i tržní odrůda, zasluhuje pozornosti. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Ostřešanský syreček.

69. Syreček úhřetický

70. Martin Lewy

70. MARTIN LEWY.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: asi 230 g těžké; výška 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest zploštěle zhranatělý, v půdoryse nepravidelný; největší šířka jest uprostřed.

KALICH jest velký, uzavřený, úšty jsou vzpřímené, na konci zpět zahnuté, šedě zeleně plstnaté; jest v dosti hluboké, široké, četnými menšími hrbolky zvlněné jamce. Některé hrbolky na okraji jamky vynikají a táhnou se nestejně výrazně, spíše ploše přes celý plod.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, tlustá, žlutohnědá, jamku sotva přechnívající, v úzké, pravidelně se rozšiřující, rezovité prohlubince; rezovitost jest světlá, rozprostírá se i daleko přes jamku.

SLUPKA se velmi leskne, je hladká, zelenavě žlutá, na sluneční straně slabě růžově mramorovaná, s řídkými, kratšími červenými pruhy. Nevoní.

DUŽNINA je žlutavá, řídká, kyprá, velmi šťavnatá, značně kyselá, bez zvláštního aroma.

JÁDRINEC jest poměrně malý, téměř kulovitý nebo mírně cibulovitý; komory jádrové jsou dosti veliké, se stěnami značně popraskanými. Osa jádřincová téměř žádná. JÁDRA jsou malá, plná, tmavohnědá, velmi málo početná.

ZRAJE v listopadu, vydrží až do dubna; kyselost se později značně mírní.

STROM roste velmi bujně, rozložitě, asi jako Coulonova r. Letorosty narůstají silné, u mladých stromů dlouhé, u starších jen krátké, pod očky jsou nápadně prohloubené, velmi lesklé, mají barvu tmavě hnědou. Zákrsky na E. M. IV v dobré půdě rostou dobře, rodí záhy a střídavě.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody jsou nestejné a bývá mnoho odpadu.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST neprozkoumána.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina III. b.

UPOTŘEBENÍ: Podle dosavadních poznatků lze je řaditi spíše mezi hospodářské a průmyslové odrůdy.

71. STUDNIČNĚ.

PŮVOD v Čechách; jest rozšířeno hlavně v severovýchodních Čechách.

VELIKOST: váha asi 140 g, výška asi 60 mm, šířka 70 mm.

TVAR většinou kulovitý nebo mírně zploštělý, pravidelný.

KALICH malý, uzavřený, úšty kratší a vztyčené, v mělké, dosti prostorné, pravidelně zhrbolené jamce.

STOPKA tenká, dlouhá asi 2 cm, z jamky přečnívající. Jamka malá, úzká, mělká, v okolí rezovitá.

SLUPKA hladká, mdle lesklá, velmi tuhá, zelenavě žlutá, na sluneční straně s mírně hnědou červení. V zeleni jsou černé, v červení hnědavé tečky, tvořící často rezovité skvrny; u některých plodů jsou velmi husté, ale drobné, tvořící téměř souvislou rezovitost. Vůně nepatrná.

DUŽNINA čistě bílá, šťavnatá, jemná, hustá, pevná, příjemně a výrazně navinulé chuti. Voní.

JÁDRINEC dosti velký, komory jádrové prostorné, s jemně popraskanými stěnami. Osa jádřincová dutá, není spojena s komorami. **JÁDRA** až 3 v jedné komoře, menší, plná, světle hnědá.

ZRAJE počátkem prosince, vydrží do května; vyžaduje pozdní sklizeň a dobré uskladnění.

STROM tvoří mohutnou kulovitou korunu, vyniká zdravostí; zůstává do vysokého stáří zdravý, netrpí rakovinou, ani mrazy mu neškodí. Daří se v každé půdě i poloze a snáší oproti jiným odrudám i značně vlhké půdy, daří se však nejlépe v půdě hluboké. Vzdor tomu, že dřevo je neobyčejně měkké, řídké a poměrně křehké, starší stromy se větrem nelámou. Hodí se především na stromy vysoké, jinak pouze na keřové zákrsky s podnoží E. M. IX. Husté výsadby v uzavřených zahradách mu nesvědčí. Rodí později.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

DOBŘE VLASTNOSTI: Chorobami netrpí ani stromy, ani ovoce.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Velmi pozdní plodnost.

UPOTŘEBENÍ: Jest vzhledné a hodí se pro obchod a trh v pozdních zimních obdobích. Výsadba ve velkém se nedoporučuje. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Velišské, Velišátko, Farliové, také i nesprávně Míšeňské, Vinné a pod.

71. Studničné

72. Delicious de Mai

72. DELICIOUS DE MAI

(čti: Deliřs d Mej).

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: váha asi 300 g; výška asi 86 mm, šířka 90 mm.

TVAR téměř válcovitý, u některých plodů hodně zhrbolený.

KALICH je malý, uzavřený, úšty vzpřímené, na koncích zpět zahnuté, plstnaté, v hluboké jamce s pravidelnými žebry na okraji. Od jamky jde 5 úzkých vystouplých hran, asi do třetiny povrchu, načež se ztrácejí. Půdorys je pravidelný kruh.

STOPKA jest krátká, jamka hluboká, úzká, někdy znepravidleněná hrboly, uvnitř jest rezovitost, která se paprskovitě rozbíhá přes okraj jamky.

SLUPKA hladká, lesklá, bez vůně, světle žlutá, na sluneční straně celá nepatrně zardělá. Na celém plodu jsou četné, dosti velké tečky; na sluneční straně jsou červené a hnědé, na zastíněné straně nápadné bílé.

DUŽNINA je žlutavě bílá, řídká, křehká, šťavnatá, lahodná, mírně navinulá, příjemně aromatická. Nevoní.

JÁDRINEC jest ploše cibulovitý. Jádrové komory jsou malé, 10:22 mm, stěny mírně popraskané. Jádrová osa jest s komorami široce spojená. JÁDRA jsou dosti početná (8 kusů) velmi drobná, skoro kulovitá, 4:5 mm, tmavě hnědá, dosti plná.

ZRAJE v lednu, vydrží do května.

STROM roste prostředně bujně, rozvětňuje se v široce jehlancovitou až kulovitou korunu. Vyžaduje půdu živnou, přiměřeně vlhkou. Plodonosné ratolesti slabší, po větvích řídké rozložené, květné puky menší, zašpičatělé, ne příliš četné. Osvědčuje se na zákrskových stromech, rodí střídavě, později; odrostlejší stromy jsou až velmi úrodné. Podnož se stanoví dle půdy a účelu; používá se E. M. II, IV a IX. Typ IX hlavně pro malé tvary. Zaslouhuje pozornosti vzhledem k trvanlivosti a dobré jakosti.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí křenčením.

UPOTŘEBENÍ: Je to stolní i tržní jablko. Cen. skup. II. b.

73. VIGNATOVO ŠEDÉ

(čti: Viňatovo).

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha 180—200 g; výška 72 mm, šířka 87 mm.

TVAR zploštělý, půdorys jest pravidelný kruh. Povrch jest mírně plochými žebry zhrbolený; 5 žeber se táhne od kalichu asi do poloviny plodu.

KALICH jest dosti veliký, otevřený. Úšty navzájem se nedotýkají, jsou krátké, na zelené bási.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, tenká, hnědá, v dosti hluboké, široké, pravidelné jamce.

SLUPKA je bez lesku, drsná; z počátku jest zelenavě hnědá, později žlutavě hnědá, rezovitá (jako Parkerovo), na sluneční straně nepatrně zardělá.

DUŽNINA jest žlutavá, jemnozrnná, hustá, šťavnatá, velmi příjemné, lahodné, mírně navinulé chuti.

JÁDRINEC jest malý, ploše cibulovitý. Komory malé, se stěnami mírně popraskanými. JÁDRA nepočtená, dosti veliká, ne příliš plná, podlouhlá, špičatá, barvy spíše světle hnědé.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května, vyžaduje pozdní sklizeň.

STROM roste v mládí prostředně bujně, poněkud rozložitě. Na zákrskových stromech na E. M. II a IV, i na zcela malých tvarech na E. M. IX se velmi záhy dostavuje bohatá úrodnost. Letorosty narůstají dlouhé, prostředně silné, matně lesklé, řídce a výrazně šedě tečkované. Očka velká, široká, dosti dlouhá, přiléhající, na širokých vystouplých patkách. Plodonosné ratolesti jsou četné, krátké, květné puky hojné a znatelné. Vyžaduje půdu živnou, vlhčí, obdělávanou, polohu chráněnou, výslunnou.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při nevhodném uložení plody vadnou, jako u všech kožených jablek.

UPOTŘEBENÍ: Jest to velmi vzhledné, trvanlivé kožené jablko, výborné chuti, jež zasluhuje pozornosti zvláště v domácích zahradách. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Grise Vignat.

73. Grise Vignat

74. Madame Galopin

74. MADAME GALOPIN

(čti: Madam Galopen).

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha 200—250 g; výška 65 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest zploštělý, v půdoryse téměř pravidelný kruh.

KALICH jest malý, otevřený, v úzké, dosti hluboké, pravidelné jamce; úšty kališní krátké, navzájem k sobě nedosahují.

STOPKA jest prostředně dlouhá, dosti tlustá, tmavohnědá, v široké, dosti hluboké, pravidelné, nálevkovité jamce.

SLUPKA jest citronově žlutá, z větší části pokrytá hnědou rezovitostí jako Parkerovo; na zastíněné straně prosvítá mramorování. Na sluneční straně je žlutá pokrytá červenými pruhy; tyto jsou krátké a trhané, nestejně znatelné. Slupka nevoní.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, tuhá, hustá, jemná, šťavnatá, příjemné, sladce navinulé, aromatické chuti.

JÁDRINEC je velmi malý, ploše cibulovitý, jádrové komory malé, vůči ose uzavřené, stěny komor velmi pevné, zpravidla hladké. Osa jádřincová jest krátká, úzká, tvoří nepatrnou, asi 1 cm dlouhou dutinku. JÁDRA jsou nepočtená, zpravidla po 1 v komoře, většinou nevyvinutá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května.

STROM roste bujně v každé, pro jabloně vhodné půdě. Rozvětňuje se řídcí v širokou, dosti pravidelnou korunu. Plodonosné ratolesti jsou prostředně silné, květné puky malé, vejčité zašpičatělé. Listy jsou velké, tmavě zelené. Rodí dosti záhy, hojně, pravidelně. Podnož pro zákrsky E. M. II, IV, IX, pro tvary E. M. IX.

Ve Francii, Belgii i v Německu je považována za cenné jablko budoucnosti.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina I. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Jako téměř všechny kožené odrůdy i tato poměrně brzy vadne.

UPOTŘEBENÍ: Velké, čisté, hezké jablko, tvarem a velikostí podobné Boskoopskému, chutí a úrodností je předčí.

75. KLERMONTSKÉ.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: váha 250—300 g; výška 65 mm, šířka 80 mm.

TVAR mírně zploštělý, v půdoryse poněkud zhranatělý. Tvarem, barvou i rezovitostí se dosti podobá Kanadské renetě.

KALICH jest uzavřený, v široké, poměrně hluboké a drobnými hrbolky zhranatělé jamce. Na okraji jamky vystupuje 5 hlavních žebér, jež se táhnou po celém plodu a tvoří zdánlivě pětiúhlý půdorys.

STOPKA jest velmi krátká, tlustá, nedosahuje okraj jamky, jež jest široká, mělká a rezovitá.

SLUPKA jest drsná, téměř bez lesku; základní barva jest z větší části žlutohnědá, rezovitostí pokrytá. Místy je rezovitost úplně souvislá, jinde se jeví jako řídké mramorování nebo velké tečky.

DUŽNINA je žlutavě bílá, šťavnatá, jemná, tuhá, lahodné, mírně navinulé chuti, bez vůně.

JÁDRINEC jest malý, ploše cibulovitý, asi 15:34 mm; jádrové komory malé, s hladkými stěnami. Osa jádrincová jest plná. JÁDRA po dvou, dosti velká, špičatá, tmavě hnědá, polovynutá.

ZRAJE v prosinci — vydrží do dubna; vyžaduje pozdní sklizeň.

STROM roste velmi bujně. Koruna jest dosti souměrná, sevřená. Letorosty narůstají prostředně dlouhé a tlusté, rovné, čokoládově hnědé, ve stínu zelenavě prokvétalé, z větší části plstnaté, s řídkými bělavými tečkami, očka krátká, vyspělá. Plodonosné ratolesti jsou silné, řídce po větvích rozložené, květné pupeny málo znatelné. Zákrsky prospívají na typech E. M. II, IV, tvary na E. M. IX. Plodí dosti záhy, střídavě, plody jsou stejnoměrné, vyrovnané velikosti.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při větších mrazech dřevo namrzá. V roce 1938 zmrzlo 72% květů.

UPOTŘEBENÍ: Výbornou chutí se řadí mezi stolní jablka. Zaslouhuje pozornosti i jako tržní odrůda v chráněných, teplých polohách. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Clermont, La Clermontoise.

75. Clermontoise

76. Wesenerovo jablko

76. WESENEROVO JABLKO.

PŮVOD v Rakousku; semenáč Parmény zlaté.

VELIKOST: váha 300—400 g; výška 85 mm, šířka 108 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, poněkud zhranatělý; největší šířka skoro uprostřed.

KALICH jest malý, v dosti hluboké, úzké, četnými většími i menšími, ne zvlášť výraznými hrbolky zhranatělé jamce. Některé silnější hrbolky se táhnou až do čtvrtiny plodu, půdorys však tvoří pravidelný kruh.

STOPKA jest prostředně dlouhá, dosti tlustá, hnědě zelená, v široké, dosti hluboké, rezovité jamce, kterou nepatrně přechází.

SLUPKA jest mdle lesklá, žlutavě bílá, na sluneční straně červenohnědě mramorovaná; v této barvě se vyskytují místy tmavé karmínové pruhy a po celém povrchu četné, dosti znatelné tečky.

DUŽNINA jest bílá, jemná, tuhá, velmi šťavnatá, bez vůně, chuti navinulé, výrazně nakyslé.

JÁDRINEC jest malý, zploštělý, komory jádrové malé, stěny téměř hladké. Osa jádřincová je široce otevřená.

JÁDRA menší, tmavě hnědá, širší a kratší, po dvou.

ZRAJE v prosinci, vydrží do března.

STROM roste v mládí vzpřímeně, dosti bujně, později se koruna více rozkládá. Letorosty narůstají dlouhé, dosti tlusté, černohnědé, jemně tečkované; očka jsou malá, přisedlá. List jest vejčitý, ostře zoubkovaný, tmavě zelený, na spodu silně zarudlý, s nápadně protáhlou špicí. Plodonosné ratolesti jsou krátké. Rodí dosti záhy a uspokojivě. Jest vůči chorobám i nepohodám značně odolný, daří se i ve vyšších, chladnějších polohách. Pěstuje se ponejvíce jako zákrskové stromy na E. M. II a IV, pro menší tvary na E. M. IX, na nichž rodí výstavní plody. Plodonoše špatně obrůstají a nutno je kratším řezem nebo výřezy nad očky vynutiti.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

UPOTŘEBENÍ: Ovoce stolní i tržní; snáší dobře i delší dopravu. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Tajný rada Wesener, Geheimrat Wesener.

77. FROGMORSKÉ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha 200—250 g; výška 68 mm, šířka 90 mm.

TVAR ploše kulovitý, ke kalichu více zúžený, zpravidla nesouměrný.

KALICH šedý, poměrně malý, pootevřený nebo otevřený. Jamka dosti široká, přiměřeně hluboká, drobnými hrbolky zvlněná. Na okraji jamky vystupují někdy silná žebra, šíří se ploše přes celý plod, mizí v jamce stopečné, čímž plod mírně hranatí.

STOPKA poměrně tenká, až 38 mm dlouhá, v pravidelné, nálevkovité, hluboké a úplně rezovité jamce.

SLUPKA mdle lesklá, na omak mastná, hladká, žlutavě zelená, na sluneční straně lehce hnědočerveně ožehlá, někdy i se znatelnějšími, mírně červenými pruhy. Příjemně voní.

DUŽNINA čistě bílá, šťavnatá, velmi jemná, kyprá, lahodné, nepatrně kořeněné chuti.

JÁDRINEC malý, protáhlý, jádrové komory dosti velké, stěny dosti popraskané. JÁDRA jsou nepočtená, krátká, dosti plná, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE od poloviny září, protrhává se, postupně dospívá, později sčesané vydrží do prosince i déle. Nevadne.

STROM má sporý vzrůst, korunu má rozloženou a téměř za všech podmínek jest pravidelně a hojně úrodný. Nejvhodnější jsou zákrskové stromy na E. M. IV a I, malé tvary na E. M. IX; plodí v celých chomáčích, často tak, že jest nutná probírka plodů. Občasným zmlazením se napomáhá vzrůstu, květné puky se vytvářejí téměř bez řezu. Prospívá i ve vyšší poloze; v suché půdě jsou plody drobné, nechutné. Přihnojování jest nutné.

KVETE prostředně záhy, doba květenství jest dosti dlouhá, květy jsou značně otužilé.

DOBŘE VLASTNOSTI: Netrpí chorobami ani škůdci.

UPOTŘEBENÍ: Řadí se mezi odrůdy hospodářsky významné, zvláště do domácích zahrad, kde se více počítá s hojností nežli jakostí ovoce. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Frogmorské úrodné, Frogmore prolific, Fertile de Frogmore, Fruchtbare von Frogmore.

77. Frogmorské

78. Zelenče rhodoislandské

78. ZELENČE RHODOISLANDSKÉ.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST i přes 350 g; výška asi 85 mm, šířka 98 mm.

TVAR ploše kulovitý, zhranatělý, někdy nepravidelný.

KALICH jest velký, uzavřený, sedě plstnatý, v široké, hluboké a zhranatělé jamce; 5 hlavních hrbolků se táhne přes celý plod. U některých plodů některé žebro zvláště vyniká a povrch plodu jednostranně deformuje.

STOPKA jest zelená, nestejně tlustá a dlouhá, jamka jest široká, znetvořena svalovitým závalem, který stopku zatlačuje k jedné straně.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, mírně mastná, zelenavě žlutá (zeleně ve žluté barvě prosvítá), uložením více žloutne. Po povrchu jsou četné, znatelné, tmavé, ne příliš velké tečky, blíže kalichu početnější. V kališní jamce a v obkaloší prosvítají bělavé pihy. Plod mírně voní.

DUŽNINA zelenavě zažloutlá, šťavnatá, příjemné, sladce navinulé, jemně okořeněné, osvěžující chuti. Po rozkrojení hnědne. Poraněná místa nehnijí, pouze zhnědnou.

JÁDŘINEC cibulovitý, osa jádřincová mírně dutá. Stěny komor lehce natrhané; jádra po 1—2, štíhlá, úzká.

SKLÍZÍ SE co nejpozději; předčasně otrhané mají dobrou chuť. Zraje v prosinci, vydrží do konce března, dobře uložené do května. Pro trh se hodí až v pokročilé zimní době, kdy nabývá sympatičtější barvy.

STROM roste velmi bujně; tvoří mohutnou, širokou, častěčně převislou korunu; k silnicím se nehodí, jen pro sady. V půdě vlhčí a těžší plodí velmi záhy a hojně. Pro zákrskové stromy se šlechtí na E. M. II a IX; květné puky tvoří i na konci větévek, vyžaduje poněkud delší řez. Přílišný řez nesnáší. Vůči mrazům není všude stejně otužilý.

OPYLOVÁNÍ nespolehlivé. KVETE prostředně pozdě.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V menším měřítku trpí strupovitostí. Někdy trpí rakovinou. Hodí se k přeroubování nevhodných odrůd.

UPOTŘEBENÍ: Výborná stolní odrůda. Vyžaduje opatrnou sklizeň a pečlivé balení. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Zelenče americké, Rhode-Island Greening, Burlington Greening, Jersey Greening, Russine, Hampshire Greening, Grünling von Rhode-Island a jiná.

79. KUTSCHEROVO

(čti: Kučerovo).

PŮVOD v Čechách, z dolního Polabí severních Čech.

VELIKOST jest značná, váha až 250 g; výška 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR je zploštělý, pravidelný, u kalichu vystupuje 5 hlavních žeber, táhnoucích se ploše přes celý plod. Největší šířka jest uprostřed. Obě poloviny jsou stejné.

KALICH je téměř uzavřený; jamka je přiměřeně hluboká, s drobnými hrbolky na stěnách.

STOPKA 2 až 3 cm dlouhá, 2 mm tlustá, v široké, pravidelné jamce, uvnitř nepatrně rezovité.

SLUPKA je hladká, lesklá, žlutá, na sluneční straně řídce, růžově mramorovaná, s tmavšími, drobnými, trhanými proužky. Četné rezovité tečky se rozprostírají po celém plodu.

DUŽNINA křehká, měkká, zažloutlá, jemná, šťavnatá, chuti velice dobré, aromatické, sladce navinulé.

JÁDRINEC dosti veliký. Jádrové komory veliké, se stěnami značně popraskanými. Jádra veliká, světle hnědá, po 2 v komoře.

ZRALOST: Sklízí se koncem září, k jídlu dozrává v listopadu, vydrží do března.

STROM roste bujně, tvoří vysokou, kulovitou, řídkou korunu. Nejlépe rodí v půdě dobré, přiměřeně vlhké a v poloze chráněné.

UPOTŘEBENÍ: Dobré stolní i tržní ovoce, zvláště pro zahrádkáře. Cenová skupina II. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Pro aleje se nehodí, ježto ovoce jest příliš lákavé.

79. Kutscherovo

80. Eduard VII

80. EDUARD VII.

PŮVOD v Anglii. Kříženec: Blenheimská reneta + Ušlechtilé žluté. Pěstitel: Rowe z Worcesteru r. 1908.

VELIKOST: váha asi 450 g i více, výška 85 mm, šířka 105 mm.

TVAR ploše kulovitý, zhranatělý.

KALICH veliký, téměř zavřený, úšty na bási šedozelené, kališní prohlubinka široká, méně hluboká. Na okraji vyvstává pět širokých znatelných žeber, která se táhnou přes celý plod, čímž půdorys mírně zhranatí.

STOPKA jest velmi krátká a tlustá; jamka jest široká, velmi mělká, zhrbolená.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, zelenavá, později mdle žlutá, na sluneční straně zřídka nepatrně růžově nadýchnutá. Po celém plodu jsou četné, zřetelné, tmavé tečky.

DUŽNINA jest bílá, ke slupce mírně zažloutlá, křehká, hrubozrnná, mírně šťavnatá, chuti dosti kyselé.

JÁDRINEC jest podlouhlý, přiměřeně velký; jádrové komory dosti malé, se silně popraskanými stěnami, částečně do jádřincové osy otevřené.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, zraje v lednu, vydrží do června.

STROM má sporý růst, nápadný krásným, sytě zeleným olistěním a tvoří širokou korunu. Vyznačuje se tím, že velmi bohatě a krátce ovětňuje, postranní letorosty a všechny předčasné výhony rostou značně do vodorovné polohy. Tato okolnost napomáhá ku zvýšené plodnosti záhy po výsadbě. V půdách sušších plodí dříve, ve vlhčích později, ale mnohem více. Hodí se hlavně k pěstování zákrsků na E. M. II a IV, a kordonů na E. M. IX. Plodí poněkud na delším dřevě a vyžaduje v mládí pokud možno delší řez, na starších větvích se tvoří téměř bez řezu dostatek krátkých plodonů. V severovýchodních Čechách se pěstuje hojně na vysokokmenech.

KVETE POZDĚ. Květy vůči nepříznivým poměrům jsou dosti odolné, v r. 1938 jich zmrzlo 28%.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

UPOTŘEBENÍ: Trvanlivá obchodní odrůda, dopravu snáší bezvadně, chybí jí však lákavé zbarvení; barva jest v neúplné zralosti nesympatická. Cenová skupina II. a.

81. BORODOVKA BÍLÁ.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST dosti velká, plody jsou poměrně lehké; váha asi 220 g; výška 75 mm, šířka 81 mm.

TVAR velmi pěkný, většinou zploštěle kulovitý, u kalichu význačně zhranatělý.

KALICH zavřený, dosti velký. Jamka dosti široká, velmi zhrbolená, nejprve pěti hlavními, vynikajícími hrboly, mezi nimi pěti menšími hrbolky.

STOPKA dosti tlustá, přes 2 cm dlouhá, přes jamku značně přečnívající.

SLUPKA je tlustá, lesklá, slámově bledě žlutá, s četnými velkými tečkami, jmenovitě v horní části. Na sluneční straně jest nepatrně zahnědlá, s řídkými, drobnými, slabě červenými proužky, s četnými zřetelnými tečkami. Mírně voní.

DUŽNINA bílá, pod slupkou nepatrně zažloutlá, dosti šťavnatá, kyprá, hrubší, chuti dosti navinulé.

JÁDŘINEC zploštělý, malý, jádrové komory dosti velké, s mírně popraskanými stěnami, uzavřené; osa jádřincová nepatrná, téměř žádná. JÁDRA, ne příliš početná, jsou velmi veliká, široká, 10 mm dlouhá, světle hnědá.

ZRAJE v srpnu, v chladnu vydrží do poloviny září.

STROM má sporý vzrůst. Letorosty narůstají krátké, dosti silné; listy jsou nápadné, veliké a široké, jako kožovité. Koruna stromu jest pravidelná, široce kuželovitá. Plodí velmi záhy po výsadbě, hojně i za značně nepříznivých poměrů půdních i klimatických. V květu jest vůči nepohodám značně odolná. Vyrůstové vlastnosti jsou uspokojivé. Zákrsky se osvědčily na E. M. IV a I.

KVETE ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Netrpí strupovitostí, strom jest vůči mrazu odolný.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Hrubší dužnina. Ovoce dosti padá.

UPOTŘEBENÍ: Pro domácí zahrádky, kde se počítá bez námahy více s plodností stromů a ovocem, které se nechá všemožným způsobem zužitkovati. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Biala Borodovka.

81. Biala Borodovka

82. Isabela Louise

82. ISABELA LOUISETTE

(čti: Izabela Lujzet).

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha přes 300 g; výška 85 mm, šířka 105 mm.

TVAR jest zploštělý, mírně plochými žebry zhranatělý. V půdoryse nepravidelný kruh.

KALICH menší, otevřený, v hluboké, široké, znatelnými žebry zhranatělé jamce.

STOPKA jest krátká, tlustá, hnědá, nepřečnívá přes okraj stopečné jamky, která je velmi hluboká, široká, četnými hrbolky zhranatělá a bez rezovitosti.

SLUPKA jest zelenavě žlutá, později jasně žlutá, s krásným růžovým nádechem. Na povrchu jsou ne příliš četné, velmi výrazné, tmavé tečky, jež jsou kolem kalichu mnohem hustší. Nepatrně voní.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou zažloutlá, kyprá, šťavnatá, rozplývavá, sladká, s příjemně nakyslou chutí.

JÁDRINEC jest velký, ploše cibulovitý. Jádrové komory ne příliš velké, s mírně popraskanými stěnami, do osy jádřincové široce otevřené; osa je spojena se širokou kališní rourkou. JÁDRA jsou malá, téměř kulatá, tmavě hnědá.

ZRAJE v říjnu, vydrží do prosince.

STROM roste prostředně bujně, plodí záhy, hojně a pravidelně. Každému zákrskovému tvaru se lehce přizpůsobuje. S nastalou plodností ve vzrůstu značně ochabuje. Letorosty jsou krátké a dosti silné, plodonoše tvoří krátké, stejnoměrně po větvích rozložené. Tvoří nádherné, souměrné, pravidelné jehlance a hodí se k pěstování pravidelných zákrsků, vřeten i kordonů. Dobře plodí na E. M. IV, I, II; typu E. M. IX se používá jen pro malé tvary do nejlepších půd nebo při pěstování v nádobách.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody snadno padají; veliké křenčí.

UPOTŘEBENÍ: Velmi vděčná odrůda pro domácí zahrádky; ovoce je v první řadě výstavní, nechá se v domácnosti všemožně zkonsumovati, i jako ovoce stůlní jest zcela dobré. Jest semenáčem Kalvilu bílého zimního. Cenová skupina I. b.

83. HLOHOVSKÉ LETNÍ.

VELIKOST prostřední, váha asi 120 g; výška 68 mm, šířka 78 mm.

TVAR je kuželovitý, v půdoryse má téměř pravidelný kruh.

KALICH uzavřený, prohlubinka je zcela nepatrná, s četnými drobnými hrbolky na okraji.

STOPKA jest asi 12 mm dlouhá, tenká, žlutě hnědá, jamku málo přečnává. Jamka jest úzká, mírně paprskovitou rezovitostí pokrytá.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, bělavě žlutá, na sluneční straně rozmytou růžovou barvou zastíněná. Ve žluté barvě jsou velké, dosti četné bělavé tečky. Na některých plodech se táhne od kalichu ostrá čára, jakoby šev, podobně jako u Průsvitného žlutého. Nevoní.

DUŽNINA jest bílá, šťavnatá, dosti tuhá, jemná, příjemně navinulé chuti.

JÁDRINEC jest dosti velký, cibulovitý, jádrové komory prostředně velké, pergamenové stěny téměř hladké. Některé komory ústí dosti široce do osy jádřincové. JÁDRA jsou prostředně velká, dosti dobře vyvinutá, tmavě hnědá, po dvou.

ZRAJE v září, vydrží několik týdnů.

STROM roste zcela mírně, je záhy a neobyčejně úrodný. Daří se téměř za všech podmínek. Osvědčuje se na zákrskových stromech na E. M. I a IV, na svislých kordonech a větetových zákrscích na E. M. II a III. Plodonosné ratolesti jsou krátké, květné puky velmi znatelné; rodí téměř bez řezu. Na E. M. IX se záhy vyčerpá.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Strom netrpí chorobami ani škůdci, ovoce je vždy čisté; dobrá úroda jest i v létech, nepříznivých pro květ i vzrůst.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při veliké úrodě bývá mnoho plodů velmi drobných a nechutných; vyžaduje protrhání, jinak jest 50% odpadového ovoce.

UPOTŘEBENÍ: Velmi líbivé jablíčko pro domácí zahrádky, pro trh a pro kuchyňské účely. Cenová skupina II. d.

83. Hlohovské letní

84. Platič úroků

84. PLATIČ ÚROKU.

PŮVOD v Německu; do obchodu uvedl Weigelt & Co., Erfurt, r. 1903.

VELIKOST prostřední, váha 160—200 g. Výška 70 mm, šířka 80 mm.

TVAR polokulovitý, u kalichu lehce zhrbolený, velmi podobný Aderslebenskému kalvilu. Půdorys jest většinou kruh. U kalichu vystupuje 5 větších a 5 menších hrbolů, které se záhy rozptylují.

KALICH jest malý, uzavřený, úšty vzpřímené, k sobě přilehlé, šedě plstnaté, se zpět zahnutými konci. Kališní jamka jest dosti hluboká, s nerovným okrajem.

STOPKA je 15 mm dlouhá, dosti tlustá. Stopečná jamka je široká, dosti hluboká, pokrytá paprskovitou rzí, která přesahuje přes okraj jamky.

SLUPKA jest hladká, lesklá, později velmi mastná, bledě žlutavě zelená, na sluneční straně slabým růžovým mramorováním pokrytá. Na celém plodu jsou drobné, řídké, nepravidelné tečky. Silně voní.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou žlutavá, šťavnatá, kyprá, mírně navinulá, jemná, lahodné chuti.

JÁDRINEC je malý, komory jádrové malé, stěny mírně popraskané. Jádřincová osa je široce dutá, do všech komor široce otevřená. Jádra jsou dosti početná, malá, spíše kratší, dobře vyvinutá, hnědá.

ZRAJE v říjnu, vydrží do ledna, později moučnatí.

STROM roste spíše zakrsle, rozvětňuje se v řídkou, souměrnou korunu. Je velmi otužilý, daří se i v písčité půdě. Letorosty jsou kratší, červenavě nahnědlé. Plodonosné ratolesti krátké, dosti husté. U zákrsků se používá podnož E. M. IV, II. Rodí často již na jednoletých šlechtěncích; po výsadbě za příznivých podmínek jest záhy a velmi úrodný.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpívá křenčením.

UPOTŘEBENÍ: Je to stolní a dobré hospodářské jablko.

SYNONYMA: Weigeltovo, Weigeltův platič úroků, Weigelts Zinszahler. V pomologické literatuře byla vedena polemika s tvrzením, že se jedná o starou odrůdu pod jménem „Rotfranche“, nově překřtěnou a do obchodu uvedenou pod svrchu uvedenými jmény.

85. LEMOËNOVO JABLKO.

PŮVOD v Holandsku; semenáč z Boskoopského.

VELIKOST prostřední, váha 150—200 g; výška asi 70 mm, šířka asi 80 mm.

TVAR je polokulovitý, ke kalichu mírně zúžený. Půdorys jest téměř pravidelný kruh, zřídka vystávají mírné hrany.

KALICH jest malý, smáčkнутý, v nepravidelné, na bási zhranatělé, úzké a dosti hluboké jamce.

STOPKA jest velmi krátká, tlustá, nepřesahující okraj jamky. Stopečná jamka poměrně mělká, úzká, paprskovitou rzí pokrytá.

SLUPKA jest jasně žlutá, místy celé plochy jsou pokryty mramorovanou rzí.

DUŽNINA jest žlutavá, bílá, tuhá, hustá, jemná, šťavnatá, znamenité, mírně navinulé, příjemně aromatické chuti.

JÁDŘINEC poměrně malý, protáhlý. Jádrové komory menší, se stěnami mírně popraskanými, vůči ose jádřincové široce otevřené. Jádřincová osa jest široká, dutá. Jádra nepočtená, dlouhá, světle hnědá, nevyvinutá, po jednom.

ZRAJE v prosinci, vydrží do dubna.

STROM roste bujně, rozložitě, letorosty narůstají prostředně dlouhé, ne příliš silné, nápadně lesklé; očka poměrně malá, krátká, zašpičatělá. Plodonosné ratolesti, květné puky a celkový habitus stromu připomíná Boskoopské. Úroda bývá velmi dobrá. Daří se i tam, kde Boskoopské se neosvědčuje. V Holandsku se hojně sází do polních sadů. Zákrsky na E. M. IV rostou bujně při průměrné plodnosti.

JEST ŠPATNÝM PYLODÁRCEM.

DOBŘE VLASTNOSTI: Strom i ovoce jsou vůči škůdcům i chorobám značně odolné. Potlučené plody zaschnou a nekaží se. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Mnohé plody hnijí od jádřince.

UPOTŘEBENÍ: Znamenité jablko stolní i tržní.

SYNONYMA: Lemoëns Apfel.

85. Lemoënov jablko

86. Rival

86. RIVAL (čti: Raiwöl).

PŮVOD v Anglii. Pěstitel Charles Roos z Peasgoodova jablka, do obchodu uvedl Clíbran z Altringhamu.

VELIKOST: váha 200—300 g; výška 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest téměř kulovitý, ke kalichu mírně zúžený, několika žebry zhrbolený. Největší šířka plodu jest uprostřed.

KALICH jest malý, uzavřený, jamka úzká, dosti hluboká, s nestejnými hrbolky na okraji.

STOPKA jest prostředně dlouhá, tlustá, hnědavá, částečně přes jamku přečnívající. Jamka je úzká, dosti hluboká, někdy s paprskovitou rží.

SLUPKA je lesklá, mastná a hladká, jasně žlutá, na sluneční straně jsou slabé růžové nebo červené, mramorované pruhy; některé plody jsou bez zabarvení, některé mají částečnou rez. Voní.

DUŽNINA jest žlutobílá, kyprá, šťavnatá, velmi lahodná, příjemné navinulé chuti.

JÁDŘINEC cibulovitý, jádrové komory jsou malé, s popraskanými stěnami, do osy mírně otevřené; osa je dutá.

JÁDRA jsou po dvou, značně velká, dosti dobře vyvinutá, světle hnědá.

STROM roste prostředně bujně. Plodí velmi záhy a vždy hojně na jakémkoliv zákrskovém tvaru, osvědčuje se i na malých tvarech na podnoži E. M. II, zákrsky na E. M. IV, I. Vzrůstem i barvou letorostů se značně podobá James Grieve. Letorosty narůstají prostředně dlouhé, silné, lesknou se, mají barvu červeně hnědou, místy se stříbřitým povlakem. Zřetelné tečky a čárky jsou bělavě šedé. Listy jsou velké, sytě zelené.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

ZRAJE v říjnu—listopadu. Cenová skupina I. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Má sklon ke křenčení.

UPOTŘEBENÍ: Výborné jablko stolní, tržní i výstavní. V Anglii se velmi rychle rozšiřuje a řadí se tam mezi odrůdy budoucnosti. Ve zdejších krajích se teprve zavádí.

87. KALVIL SNĚŽNÝ.

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST prostřední, váha asi 200 g; výška 76 mm, šířka 80 mm.

TVAR tupě kuželovitý, povrch zhranatělý, půdorys nepravidelný, přibližně pětiúhelníkový.

KALICH jest menší, většinou uzavřený, úšty velké, vzpřímené, v dosti hluboké a velmi zhrbolené jamce. S okraje jamky se táhne přes celý plod 5 hlavních žebér až ke stopce a tím vzniká nepravidelnost povrchu.

STOPKA jest asi 25—30 mm dlouhá, prostředně tlustá, tmavohnědá, přes jamku značně přečnívající, v úzké, mírně zhrbolené jamce.

SLUPKA jest mdle lesklá, spíše drsnější, světle žlutá, na sluneční straně nepatrně zahnědlá. Mírně voní.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, šťavnatá, jemná, velmi dobré, lahodné, mírně navinulé chuti. Příjemně voní.

JÁDRINEC jest vyšší, dosti velký, jádrové komory asi 17:13 mm, se stěnami nepatrně popraskanými. Osa jádřincová je dutá, ne příliš patrná, s komorami 1 mm širokou průlinou spojená. JÁDRA ne příliš početná (7 kusů), většinou nevyvinutá.

UZRÁVÁ v prosinci, vydrží do dubna. Vyžaduje opatrnou sklizeň a vhodné uskladnění.

STROM roste bujně, dosti řídké se rozvětňuje v jehlanovitou korunu, výhony narůstají v ostrém úhlu; po kratším seříznutí letorostů velmi dobře rozvětňuje. Plodonosné ratolesti jsou prostředně silné a krátké, barvy špinavě fialově hnědé, s četnými tečkami. Pěstuje se pouze na zákrskových stromech, ponejvíce na svislých kordonech a větvenovitých zákrscích na E. M. IX. Plodí stejnoměrně, ne přílišně; osvědčuje se v půdách výhřevných, hlinitopísečných, z nichž je ovoce vždy delikátní chuti.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Kalvil bílý zimní. KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí padlím i mnohými škůdci, ovoce je náchylné k hnilobě.

UPOTŘEBENÍ: Výborná stolní odrůda. Cenová skup. I. c.

SYNONYMA: Kalvil sněhobílý, Schnee-Calvill, Calville Neige, Calleville de Neige.

87. Kalvil sněžný

88. Crimson Bramley

88. CRIMSON BRAMLEY

(čti: Grimsn Bramly).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: prostřední, váha asi 150—200 g; výška 65 mm, šířka 80 mm.

TVAR ploše kulovitý, největší šířka uprostřed.

KALICH jest větší, otevřený nebo pootevřený. Úšty veliké, hnědé, šedě plstnaté, na koncích zpět zahnuté. Jamka kališní jest malá, někdy poněkud větší, s pěti, většinou význačnými žebry na okraji.

STOPKA jest tenká, až 3 cm dlouhá, v hnědé, úzké, nálevkovité jamce. U některých plodů jest ve stopečné jamce rézovitost, která se daleko po plodu nerozptyluje.

SLUPKA jest hladká, na omak mastná, mdle lesklá, slámově žlutá, na sluneční straně mírně růžově žíhaná. U některých plodů jest žíhání sotva viditelné, u některých více tmavší, avšak celkem převládá barva žlutá.

DUŽNINA žlutavá, řídká, kyprá, hrubozrnná, velmi šťavnatá, znamenité, velmi příjemně aromatické chuti, připomínající Gravstýnské jablko. Nevoní.

JÁDRINEC jest téměř kulovitý, malý. Jádrové komory jsou veliké, stěny značně popraskané. Osa jádřincová jest úzká, dutá, vůči komorám jádrovým uzavřená. JÁDRA jsou nepočtená, malá, krátká, dosti plná, tmavohnědá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února; nevadne.

STROM má prostředně silný růst, záhy a pravidelně rodí na všech zákrskových tvarech. Letorosty narůstají v normální délce i síle, jsou barvy tmavě hnědé, výrazně, nestejně hustě tečkované. Koruna stromku je pravidelně rostlá, kulovitá, souměrná. Plodonosné ratolesti jsou krátké, stejnoměrně po větvích rozložené, květné puky velmi znatelné a četné. Zákrsky dobře rodí na E. M. IV, malé tvary na E. M. II a IX.

JEST ŠPATNÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina I. c.

DOBŘE VLASTNOSTI. Netrpí chorobami.

UPOTŘEBENÍ: Znamenité stolní i tržní jablko. Pro cenné vlastnosti se doporučuje k většímu rozšíření, zvláště do zahrad. Je to variace jablka Bramleyův semenáč.

SYNONYMA: Bramleyovo červené.

89. BOSCHOVO JABLKO

(čti: Bošovo).

PŮVOD v Německu; kříženec: Ananasová reneta + Evino jablko.

VELIKOST: váha 100—150 g; výška 55 mm, šířka 58 mm.

TVAR jest většinou soudkovitý.

KALICH jest uzavřený, úšty vzpřímené, na koncích zpět zahnuté, na bási šedohnědé, plstnaté. Kalich sedí téměř na povrchu v nepátrné, široké, drobnými hrbolky znetvořené jamce.

STOPKA jest krátká, tlustá nebo tenká; jamka stopečná téměř žádná není. Některé plody mají u stopky dužnatý hrbol, který způsobuje, že stopka jest jakoby se strany do plodu vražena.

SLUPKA jest mdle lesklá, hladká, citronově žlutá, na sluneční straně někdy zahnědlá, s četnými zřetelnými tečkami. U kalichu bývá někdy hustá rezovitost, způsobená krátkými čárkami nebo tečkami.

DUŽNINA jest bělavá, pod slupkou zažloutlá, šťavnatá, jemnozrnná, křehká, příjemně navinulá, lahodná.

JÁDRINEC jest poměrně veliký, vysoký; jádrové komory jsou prostředně veliké, s popraskanými stěnami a jsou do osy jádřincové otevřené. JÁDRA početná, poměrně velká, plná, světle hnědá.

UZRÁVÁ v říjnu, vydrží do prosince.

STROM roste spoře, pravidelně, nevyžaduje mnoho místa. Neklade žádných nároků na půdu ani podnebí, plodí záhy, hojně, téměř každoročně. Osvědčuje se na tvarových stromech, tvoří krátké plodonoše, rodí téměř bez řezu. Pro vysoké stromy se nedoporučuje. Plody bývají v chomáčích a nutno je protřhati, jinak zůstanou drobné. Zákrsky šlechtíme na E. M. I, IV, menší tvary na E. M. II a III.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM.

DOBŘE VLASTNOSTI: Vůči chorobám a škůdcům značně odolný.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Je napadán mšící krvavou.

UPOTŘEBENÍ: Velmi cenná a vděčná odrůda pro malé zahrádky: Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Ernst Bosch.

89. Boschovo jablko

90. Lord Derby

90. LORD DERBY.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 430 g; výška 82 mm, šířka 112 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, zhranatělý, půdorys téměř pětiúhlý; jinak ovoce bývá značně měnlivého tvaru.

KALICH malý, uzavřený, v hluboké, široké, žebernaté jamce, na jejímž okraji je několik mírných žeber, táhnoucích se přes celý plod, čímž oblost plodu bývá porušena.

STOPKA velmi krátká, tlustá, jamku nepřechází; stopečná jamka asi 25 mm hluboká, zhrbolením nepravidelná, jemně porezavělá.

SLUPKA lesklá, při uzrání mastná, barvy bělavě zelené. Ve zralosti jasně žlutá, na sluneční straně s nepatrným karmínovým nádechem; na celém plodu četné výrazné rezovité tečky, u kalichu prosvítají husté, světlejší tečky.

DUŽNINA bílá, kyprá, šťavnatá, příjemně navinulé chuti, po rozkrojení velmi hnědne.

JÁDRINEC veliký, kuželovitě nálevkovitý, jádrové komory menší, se stěnami trhanými; komory do osy jádřincové široce otevřené. JÁDRA velmi malá, krátká, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE postupně, doba zralosti je nestálá; lze je probírat již v II. polovině září, vydrží přes říjen, výjimečně do prosince i déle.

STROM není v půdě ani v poloze vybíravý, tvoří v mládí pěknou jehlancovitou, později kulovitou korunu, rodí záhy po výsadbě, pravidelně a velmi hojně. Pěstuje se ponejvíce v zákrskových stromech v jakémkoliv tvaru; na zákrskových podnožích přináší až ohromné plody. Rodí dobře na E. M. IV, I a III, malé tvary na E. M. IX a II.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM. Cenová skupina II. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Mnoho ovoce bývá odpadového, často i různě zdeformovaného, trpí křencením. Poněvadž velmi nestejně, někdy i rychle zraje, vyžaduje bedlivého přihlížení uskladněného ovoce.

UPOTŘEBENÍ: Jest to výborné závinové jablko, vhodné pro všechny kuchyňské účely. Vzhledem i velikostí jest velmi sympatické, doporučuje se k výsadbě domácích zahrádek.

SYNONYMA: Kdoulové, London Mayor.

91. TELTOWSKÉ.

PŮVOD v Německu, v kraji Teltow (Braniborsko).

VELIKOST jest prostřední, váha plodu asi 150 g; výška 63 mm, šířka 80 mm.

TVAR zploštěle kulovitý; největší šířka jest v dolejší třetině plodu.

KALICH je otevřený, má úšty krátké, šedě plstnaté, vzpřímené, k sobě nedosahující, takže je úplně otevřený; je v mělké, ale prostorné, pravidelné, jen nepatrnými hrbolky na bási zvlněné jamce.

STOPKA je asi 25 mm dlouhá, v hluboké, úzké, pravidelné jamce, kterou sotva přesahuje.

SLUPKA je hladká, mdle lesklá, barvy jemně slámově žluté; na sluneční straně má zcela nepatrné, zarůžovělé, nenápadné, krátké pruhy.

DUŽNINA je žlutavě bílá, hustá, tuhá, šťavnatá, chuti lahodné, mírně navinulé.

JÁDRINEC je dosti velký, tvaru cibulovitého. Jádrové komory jsou poměrně velké, s nepopraskanými stěnami, s dobře vyvinutými hnědými jádry.

ZRAJE v lednu, vydrží do dubna.

STROM roste středně bujně, v mládí vzpřímeně, později rozložité. Libuje si ve vlhké i v mokré půdě. Mrazy v r. 1929 stromy přestály úplně, nikdy nezmrazají v květu, i když ostatní odrůdy vynechají, tato určitě zarodí. Letorosty narůstají prostředně dlouhé a silné, jsou velmi četně tečkované. Očka jsou vyspělá, dosti velká, kuželovitá. Zákrsky štěpované na E. M. IV rostou prostředně bujně a rodí dobře.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

DOBŘE VLASTNOSTI: Plody v patnáctiletém období bez postřiku zůstaly úplně čisté, bez strupovitosti, potlučené od krup neb pomačkané nehnijí, zasychají; uložené nevadnou a nehnijí.

UPOTŘEBENÍ: Hodí se zvláště do polních obdělávaných sadů, k pěstování ve velkém, také do podhoří jako cenná náhrada za Ontario, kde toto špatně vyžívá nebo se neosvědčuje. Zdá se býti cennou tržní odrůdou. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Teltower Apfel.

91. Teltowské

92. Deanovo jablko

92. DEANOVO.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST prostřední, až 160 g; výška 70 mm, šířka 72 mm.

TVAR soudkovitý nebo válcovitý; největší šířka je uprostřed. Půdorys pravidelný kruh.

KALICH je pootevřený, velký. Úšty velké, šedě plstnaté, vzpřímené, na konci zpět zahnuté. Jamka široká, dosti hluboká, s drobnými hrbolky na stěnách. Obkališí je téměř rovné.

STOPKA velmi krátká, tlustá, téměř dužnatá, jamku nepřesahující. Jamka je mělká, nepravidelná, dužnatým hrbolkem zvlněná.

SLUPKA je hladká, lesklá, kluzká, bělavě žlutá, později slámově žlutá, na sluneční straně poněkud zahnědlá, s nepravidelným pruhováním. Na celém povrchu jsou velmi četné prosvítavé tečky, z nichž některé mají tmavý střed. Nevoní.

DUŽNINA je žlutohřilá, křehká, šťavnatá, rozplývavá, chuti sladce navinulé, osvěžující, pikantní, bez zvláštního aroma.

JÁDRINEC vejčitý, 3:4 cm, jádrové komory 25:10 mm, nahoře i dole ostrou špicí k ose přisedlé. Stěny komor jsou popraskané, vůči ose jsou úzkou štěrbinou otevřené. JÁDRA jsou velmi početná, po 2—3 v komoře, 8:5 mm, ostrou špicí ukončená, plná, světle hnědá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do ledna nebo února, kdy již moučnatí a praská.

STROM rodí záhy a pravidelně, za příznivých poměrů i velmi hojně, ale pak plody zůstanou drobnější; jest proto nutné protrhávání a občasné zmlazení. Půdu nutno obdělávati. Zákrsky dobře rodí na E. M. I, IV, menší tvary na E. M. II a E. M. III.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina II. c.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: V roce 1938 zmrzlo 90% květu. Trpí padlím.

UPOTŘEBENÍ: Je to jablko pro všechny účely v domácnosti a druhořadé stolní jablko. Pro domácí zahrádky vhodné.

SYNONYMA: Dean's Codlin (nesprávně se používá také u odrůd: Pottovo, Cox Pomona, Evino a j.), Deans Kücheapfel, Dean's Grab.

93. HIBERNAL.

PŮVOD v Rusku; do Ameriky proniknuvší přes Sibiř; známo již v r. 1880.

VELIKOST prostřední až veliká, váha asi 200 g; průměrná výška 62 mm, šířka 84 mm.

TVAR jest zploštělý, zhranatělý, v půdoryse naprosto nepravidelný.

KALICH jest velký, většinou uzavřený, úšty jsou vzpřímené, tuhé, šedohnědé. Kališní jamka jest široká, mělká a většinou nepravidelná, s četnými drobnými hrbolky na bási.

STOPKA jest až 3 cm dlouhá, tlustší, světle hnědá, v poměrně úzké, ne příliš hluboké rezovité jamce; rez se rozšiřuje paprskovitě daleko přes okraj jamky.

SLUPKA jest žlutě zelená, později žlutavá, lesklá, na sluneční straně někdy zcela nepatrně zahnědlá, se slabými jednotlivými pruhy. Na celém plodu jsou četné, velmi znatelné, tmavé tečky. Mírně voní.

DUŽNINA jest zelenavě bílá, velmi šťavnatá, jemná, rozplývavá, velmi kyslá.

JÁDRINEC je nepravidelný, jádrové komory velmi veliké, s popraskanými stěnami, do osy otevřené úzkým otvorem.

JÁDRA jsou malá, nevyvinutá, tmavě hnědá.

ZRAJE v listopadu, vydrží do ledna.

STROM roste prostředně bujně, rozvětňuje se v řídkou, pravidelnou korunu. V Americe jest tato odrůda považována za nejotuzilejší. Zákrsky rodí velmi záhy na E. M. IV, I; květy jsou otužilé i v drsných polohách. Pokusmo se používá jako kmenotvorná, mrazuvzdorná odrůda.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

OPYLOVACÍ SCHOPNOSTI nejsou dosud prozkoumány.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody snadno padají.

UPOTŘEBENÍ: Hospodářské ovoce, znamenité pro kuchyňské a průmyslové zpracování. Cenová skupina III. c.

93. Hibernál

94. Leven Alma

94. LEVEN ALMA.

PŮVOD v Maďarsku.

VELIKOST velká až velmi velká, váha až 300 g; výška 80 mm, šířka 105 mm. Na kordonech docilují plody až 700 g.

TVAR jest zploštělý, na celém povrchu velmi zhranatělý.

KALICH je velký, uzavřený, úšty dlouhé, šedo zelené, v hluboké, několika žebry zhrbolené jamce.

STOPKA jest poměrně tenká, asi 25 mm dlouhá, hnědá, jamku částečně přečnívající, ve velmi široké a dosti hluboké, čisté jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, žlutavě bílá, v obkاليší s četnými drobnými i většími hnědými tečkami. Dosti silně voní.

DUŽNINA jest bílá, šťavnatá, řídká, kyprá, méně jemná, sladce navinulá, bez kořenné příchuti.

JÁDRINEC jest dosti veliký, ploše cibulovitý. Jádrové komory neobyčejně prostorné, široké, do osy jádrincové široce otevřené. Stěny komor jsou částečně popraskané. JÁDRA jsou nepočetná, střední velikosti, tmavohnědá.

ZRAJE v říjnu, vydrží do prosince.

STROM v mládí roste bujně, tvoří pravidelnou, široce rozloženou řídkou korunu. Listy jsou nápadně velké, květy velké, krásné, bílé. Plodnost bývá uspokojující. Pro vysoké stromy se nehodí; pro menší tvary se roubuje na E. M. IX, keřové zákrsky na E. M. IV. V nevhodné půdě strom rakovatí; vyžaduje polohu proti větrům chráněnou, ovoce snadno padá a stává se, že do sklizně všechno spadá.

KVETE POZDĚ. Cenová skupina II. a.

OPYLOVACÍ SCHOPNOST není ještě prozkoumána.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce křencí, při delším uskladnění se kazí. Zraje v době, kdy je dostatek hodnotnějších a vděčnějších odrůd, takže nemá praktické ceny.

UPOTŘEBENÍ: Kuchyňské jablko a pro milovníky velkých výstavních plodů do domácích zahrádek.

SYNONYMA: Je totožné s jablkem D. T. Fisch (Fišovo).

95. GRIMESOVO ZLATOŽLUTÉ.

PŮVOD v Americe, záp. Virginie, v r. 1804; zlepšené 1930 u fy Br. Stark, Louisiana, U. S. A.

VELIKOST prostřední, váha 170—220 g; výška 62 mm, šířka 67 mm.

TVAR je konický, u kalichu mírně zhrbolený plochými, nápadnými žebry.

KALICH zavřený, ústy úzké, značně dlouhé, šedě plstnaté, v hluboké, úzké, stejnoměrně široké jamce se zvlněnými stěnami.

STOPKA jest tenká, dřevnatá, značně dlouhá; jamka stopečná nálevkovitě prohloubená, dosti hluboká, jemně šedě ochmýřená.

SLUPKA jest pevná, citronově žlutá, jemnými hnědými tečkami nestejně hustě pokrytá.

DUŽNINA jest velmi jemná, smetanově žlutá, pod slupkou žlutá, kolem jádřince zelenavá, chuti výborné, sladce navinulé, s muškátově vinnou, bohatě aromatickou příchutí.

JÁDŘINEC dosti veliký, dužtoosý, komory prostorné, jemně popraskané, po 2 vyvinutých hnědých jádrech.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, brzy trhané zavadne, zraje v lednu, vydrží do dubna.

STROM roste mírně, za příznivých podmínek zdravě; vyžaduje půdu úrodnou, kypřenou, poněkud vlhčí. Plodí záhy a stále hojně, někdy až přehojně. Při vývinu plodů vyžaduje přiměřenou, dostatečnou vláhu. Plody nasazuje v chomáčích; při veliké úrodě se musí protrhávati, jinak zůstanou drobné. Pro zákrskové stromy se používá E. M. II, IV, do nejlepších půd a pro malé tvary E. M. IX. Plodí na delším dřevě, také i na koncích, vyžaduje delší řez; květné puky jsou málo znatelné, při řezu jest nutná jistá opatrnost. Vhodné pro vřetenovité kordony a zákrsky. Koruna vyžaduje občas průklest. Osvědčuje se k přeroubování neplodných zákrskových stromů.

KVETE prostředně pozdě. JE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Delicious, Jonathan, Mc. Intosh Red. Cenová skup. I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suchých a chudých půdách trpí strupovitostí. Odrůda významných vlastností, ale náročná na půdu. Pro vysoké stromy se nehodí.

ÚPOTŘEBENÍ: V Americe je význačnou vývozní odrůdou; u nás je považována za prvotřídní jemnou stolní odrůdu a zasluhuje pozornosti v předpokladu pečlivého ošetřování.

SYNONYMA: Grimes Golden, Grimes Golden Pippin, Dorée de Grimes. U nás se zaměňuje za Golden Delicious.

95. Grimesovo zlatožluté

96. Smiřické vzácné

96. SMIRICKÉ VZÁCNÉ.

PŮVOD není jistý; domněle pochází ze Smiřic n. L., namnoze se považuje za Gallowayské.

VELIKOST prostřední, se zákrsků až velmi velká (325 g), průměrné plody váží 220 g; výška 60 mm, šířka 88 mm.

TVAR zploštělý; půdorys jest někdy kruh, někdy jsou plody zhranatělé. Největší šířka v dolní polovině.

KALICH široce otevřený, s úšty zpět zahnutými, v široké, přiměřeně hluboké jamce, poněkud zhrbolené, s mírně zvlněným okrajem.

STOPKA velmi krátká, zpravidla dužnatá, dosti tlustá, nepřesahuje okraj stopečné jamky; jamka široká, hluboká, pravidelná, s poněkud zhranatělým obvodem.

SLUPKA hladká, mdle lesklá, slámově žlutá, po celém plodu pokryta trojúhelníkovitými nebo kosočtvercovými rezovitými tečkami, u kalichu hustšími a menšími, ke stopce většími a řidšími.

DUŽNINA čistě bílá, šťavnatá, chuti jemné, sladce navinulé, příjemné.

JÁDRINEC dosti veliký, cibulovitý, jádřincové komory poměrně malé, s hladkými stěnami. JÁDRA plná, dosti velká, tmavě hnědá. Osa je do komor více nebo méně otevřená.

SKLÍZÍ SE v polovině října, zraje v lednu, vydrží do konce dubna i déle.

STROM má růst bujný a zdravý; vysokokmen tvoří korunu velkou, rozloženou a musí se často prořezávat. Více se hodí na zákrskové stromy, na nichž vyvine ovoce velmi ušlechtilé. Po normálním řezu plodí dobře, někdy i velmi hojně. Poněvadž vyvíjí silné plodonosné dřevo, musí býti občasným zmlazením napomáháno k vytvoření dřeva náhradního, slabšího. Zákrsky na bujně rostoucích podnožích rostou velmi bujně, pozdě rodí. Šlechtí se proto na E. M. II, v nejlepších půdách pro malé tvary na E. M. IX. Žádá půdu dobrou, přiměřeně vlhkou, obdělávanou.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V některých místech trpí značně červivostí a snadno hnije.

UPOTŘEBENÍ: Pěkným vzhledem i prvotřídní chutí se řadí mezi cenné stolní odrůdy. Cenová skupina I. b.

97. VIKTORIE RANÁ.

PŮVOD v Anglii, z r. 1899. Kříženec: Lord Grosvenor + Keswick Codlin.

VELIKOST: Prostřední až veliké, váha 140—200 g; výška i šířka 72 mm.

TVAR kuželovitý. Největší šířka v dolejší třetině.

KALICH je uzavřený, úšty dosti dlouhé, zpět zahnuté; sedí v malé, nestejně velkými hrbolky znetvořené jamce. Některé hrbolky jdou přes celý plod, takže půdorys je nepravidelný.

STOPKA jest až 3 cm dlouhá, žlutohnědá, pevná a pružná, vyčnívá přes dosti hlubokou, pravidelnou stopečnou jamku.

SLUPKA jest mdle lesklá, poněkud mastná, mírně vonná, barvy slámově žluté. Na celém povrchu jsou jemné, místy sotva znatelné tečky. U četných plodů se táhnou od stopky ke kalichu nebo opačně 1—2 čáry, jakoby nakreslené; tyto jdou buď přes celý plod nebo jen částečně.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou mírně zažloutlá, šťavnatá, pikantně navinulé chuti.

JÁDRINEC jest dosti veliký, hruškovitý, jádrové komory poměrně veliké, téměř uzavřené, s nepatrně trhanými stěnami. Osa jádrincová plná. JÁDRA jsou drobná, světle hnědá, po dvou v každé komůrce.

ZRAJE koncem srpna—září, postupně.

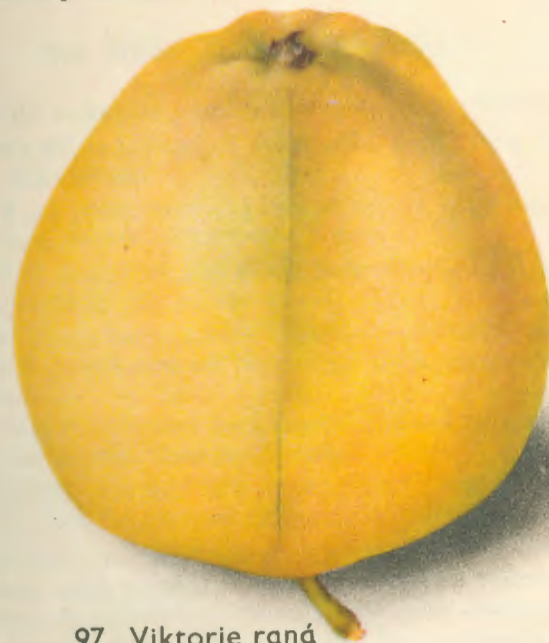
STROM roste prostředně bujně, má velmi zdravý vzrůst, jest nesmírně úrodný. Hodí se k pěstování ve velkém na zákrskových stromech ve všech tvarech. Osvědčila se na podnožích E. M. I, V, IV, XVI. Na E. M. IX roste velmi spoře, lépe používati vždy bujněji rostoucích typů; E. M. IX jen pro nejmenší tvary do nejlepších půd. V Anglii a Holandsku jest toto jablko velmi rozšířeno a vytlačuje odrůdu Lord Grosvenor. Viktoria raná přetrvala bez nejmenší škody ostré jarní mrazy v r. 1938. Zákrskové stromy rostou v úhledné jehlance, plodí pravidelně a hojně. Koruna velmi houstne, vyžaduje častý průklest. Olistění jest zdravé, listy veliké, plody obvyčejně v chomáčích.

KVETE prostředně záhy. JE DOBRÝM PYLODÁRCEM.

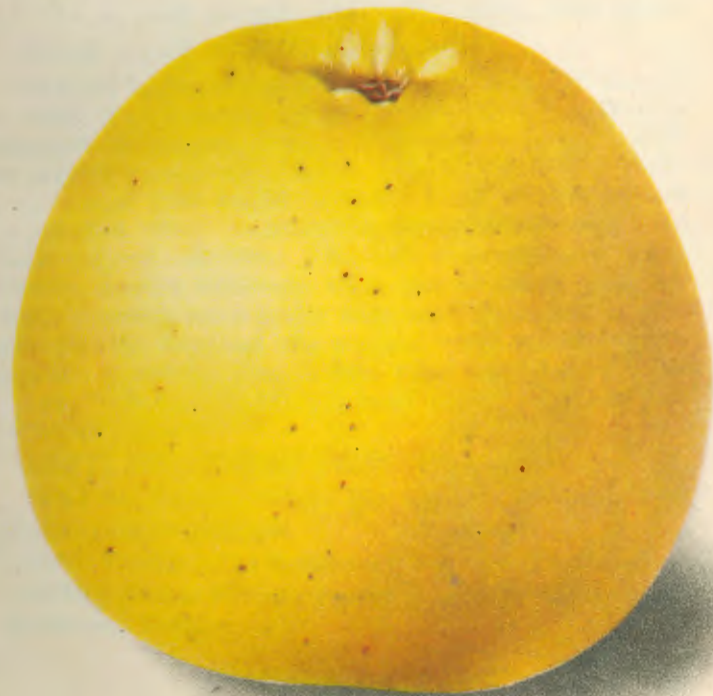
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody zastíněné a z vnitřku koruny jsou nepříjemně kyselé.

UPOTŘEBENÍ: Znamenité jablko pro kuchyni a pro trh. Mezi ranými odrůdami se řadí k nejlepším obchodním odrůdám a pro průmyslové zpracování. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Viktorie bílá, Frühe Viktoria Apfel, Early Victoria.

97. Viktorie raná

98. Nelsonovo jablko

98. NELSONOVO JABLKO.

PŮVOD v Anglii; pojmenování podle kazatele Nelsona.

VELIKOST prostřední až velká, váha 150—200 g; výška 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest polokulovitý, ke kalichu zúžený, pravidelný, bez žebernatosti. Největší šířka v dolejší třetině.

KALICH je maličký, úšty krátké, kališní jamka úzká, mělká, zcela nepatrně hrbolky na bási znetvořená.

STOPKA jest tenká, asi 15—20 mm dlouhá, hnědá, v úzké, nálevkovité jamce, přes níž částečně přechází. Jamka jest částečně rezovitá.

SLUPKA jest zelenavě žlutá, později slámově žlutá, s velmi znatelnými tečkami. Vůně jest znatelná.

DUŽNINA jest čistě bílá, kyprá, řídká, poněkud hrubozrnná, šťavnatá, lahodná, mírně navinulá.

JÁDRINEC jest dosti veliký, široce protáhlý, jádrové komory dosti velké, se stěnami silně popraskanými. Jádrová osa plná, pouze na dolním konci má nepatrný otvor, který spojuje všechny komory dohromady. Jinak jest osa jádřincová plná. JÁDRA ne příliš početná, dosti velká a plná, světle hnědá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do února i déle.

STROM je prostředního vzrůstu a velmi úrodný. Koruna je řídká, dosti sevřená; pěstuje se ponejvíce na zákrskových stromech. U zákrsků je nutno větve v mládí rozpínati, jinak se nedocílí pravidelného vzrůstu. Také řezem je nutno vzrůst usměrňovati. Dosti špatně rozvětňuje, musí se k vyrašení oček napomáhati výřezy. Letorosty prostředně dlouhé, silné, mají barvu červeně nahnědlou, zcela málo se lesknou; jsou velmi četně a zřetelně tečkované. Očka jsou sice dosti malá, ale dobře vyvinutá, jejich špičky zcela nepřiléhají; jsou na širokých patkách, které nad očka poněkud vyvstávají. Plodonosné ratolesti prostředně silné, květné puky velmi znatelné. Pro zákrsky žádá E. M. II, IV, pro menší tvary E. M. II, do dobrých půd i E. M. IX.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Na mladých stromcích bývá padlí. Velké plody křenčí.

UPOTŘEBENÍ: Pro kuchyňské účely. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Nelson's Codlin, Nelson, Wilson's Codlin, Backhouse's Nelson.

99. OHM PAUL (čti: Óm Paul).

PŮVOD v Německu.

VELIKOST prostřední, váha asi 80 g; výška asi 65 mm, šířka 70 mm.

TVAR kulovitý nebo zploštěle kulovitý, zcela mírně zhranatělý.

KALICH jest uzavřený, úšty krátké, šedě plstnaté, v malé, drobnými hrbolky znetvořené mělké jamce.

STOPKA jest tenká, až 3 cm dlouhá, pružná, hnědě zelená. Stopečná jamka mělká, někdy dužnatým hrbolkem k jedné straně stlačená.

SLUPKA jest hladká, lesklá, zelenavě žlutá, později světle žlutá, téměř bílá, velmi zřídka s červeným nádechem. Příjemně voní. Jednotlivé plody jsou i s rezovitými skvrnami.

DUŽNINA jest čistě bílá, kyprá, šťavnatá, navinulá, lehce aromatická, příjemná.

JÁDRINEC jest velký, cibulovitý, komory většinou otevřené, s mírně protrhanými stěnami.

ZRAJE koncem července—počátkem srpna, sklízí se před úplným uzráním, vydrží 3—4 neděle. Přezráním moučnatí.

STROM roste prostředně bujně, brzy a hojně rodí, načez ve vzrůstu značně ochabuje. Vyžaduje živné, vápenité a vláhy nepostrádající půdy. Daří se i ve vysoké poloze; plody snadno padají, zvláště ve zralosti, vyžaduje tudíž polohu před větry chráněnou. Ze zákrskových tvarů se osvědčil keřový zákrsek na E. M. IV; pro tvarované stromy E. M. IX.

KVETE záhy až prostředně záhy, květenství trvá dosti dlouho. Květy jsou proti dešti choulostivé, ale jinak nikoliv.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

DOBŘE VLASTNOSTI: Ovoce možno déle uchovati než Průsvitné žluté.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom trpí padlím, rakovinou, monilií, mšicemi. Ovoce v suché půdě je malé. V r. 1938 ze 100 květů zmrzlo 88. Vzhled plodů není lákavý. Brzy moučnatí.

UPOTŘEBENÍ: Doporučitelná odrůda do větších domácích zahrad, soutěží současně zrajícímu Průsvitnému žlutému, avšak nevyrovná se mu. Cenová skupina II. d.

99. Ohm Paul

100. Dánské princeznino

100. DÁNSKÉ PRINCEZNINO.

PŮVOD v Dánsku.

VELIKOST: váha asi 200 g; výška 80 mm, šířka 73 mm.

TVAR: Jablko vysoké, jakoby soudkovité, ale úplně zhranatělé; žebra silně vystupují u kalichu, táhnou se po celém plodu, takže půdorys plodu jest zpravidla pětiúhelník.

KALICH jest uzavřený, v dosti hluboké, četnými drobnými hrbolky obklopené jamce.

STOPKA jest velmi krátká, tlustá, v dosti hluboké, úzké jamce, v níž jest částečná rezovitost, která však nepřesahuje okraj stopečné jamky. U některých plodů bývá stopka vtažena do strany masitým závailem.

SLUPKA jest mdle lesklá, na omak mastná, velmi silně vonná; je žlutobílá, posetá po celém povrchu velmi četnými, dosti nápadnými, ne však příliš velikými, téměř pravidelnými tečkami.

DUŽNINA jest čistě bílá, pod slupkou nepatrně zažloutlá, hustá, hojně šťavnatá, dosti navinulá, zvláštní aromatické chuti.

JÁDRINEC jest dosti velký, podlouhlý, jádrové komory veliké, se stěnami silně popraskanými. JÁDRA dosti početná, malá, krátká. Komory do osy široce otevřené, jádra drkotají.

ZRAJE v listopadu, vydrží do ledna.

STROM roste prostředně bujně, dosti rozloženě, s nastalou plodností velmi spoře, rodí velmi záhy a hojně. Velmi vděčná odrůda pro zákrskové stromy všech tvarů. Plodonosné ratolesti jsou krátké, prostředně silné a je jich na každé větvi i bez většího zkracování velmi mnoho. Květné puky jsou velmi znatelné a velmi bohaté. Při vynikající plodnosti vyžaduje živnou půdu. Pro zákrsky se používá E. M. IV, I, pro menší tvary E. M. II, do dobrých půd i E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

DOBŘE VLASTNOSTI: Pomačkané plody nehnijí, dužnina jen zhnědne. Plody jsou čisté. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom podléhá padlí.

UPOTŘEBENÍ: Pro domácí zahrádky; ovoce možno použiti ke všem účelům, převážně je to odrůda více hospodářská.

SYNONYMA: Princezna Luisa Dánská, Dänische Prinzessin Luisa.

ABECEDNÍ SEZNAM:

Jména a příslušná čísla tučně vytištěná znamenají hlavní jména odrůd a jejich pořadí. Ostatní jména, vytištěná obyčejným tiskem, jsou synonyma; čísla u těchto jmen ukazují čísla pořadí hlavního jména.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Adamsapfel	5		
▣ Adamsovo	5	14	III.
▣ Allingtonovo jablko	23	32	XII.
Allington Pepping	23		
Allington Pipping	23		
Allingtonův jadernáč	23		
Alžbětino	32		
American Pippin	49		
Ananasové červené	19		
Ananas rouge	19		
Andenken an Franz Kutscher	79		
▣ Annie Elisabeth	32	41	XVI.
Annurca	20		
Annurco	20		
Annurcolo	20		
▣ Anurka	20	29	X.
▣ Aurora	53	62	XXVII.
Apfel aus Lunow	68		
Backhouse's Nelson	98		
Barnack Beauty	62		
▣ Barnacké jablko	62	71	XXXI.
▣ Bathské jablko	27	36	XIV.
Beauty of Bath	27		
▣ Biala Borodovka	81	90	XLI.
Biesterfelder Renette	18		
▣ Biesterfeldská reneta	18	27	IX.
▣ Borodovka bílá	81	90	XLI.
Borka	26		
▣ Boschovo jablko	89	98	XLV.
Bramleyovo červené	88		
Breand's Imperial	9		
▣ Breandův Imperial	9	18	V.
Burlington Greening	78		
Calville de Neige	87		

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Calville Neige	87		
▣ Cikánka	7	16	IV.
Citron d'hiver	37		
▣ Citronové zimní	37	46	XIX.
Clermont	75		
▣ Clermontoiské	75	84	XXXVIII.
Court-Steveneart (Wautier)	29		
Court-pendu de Steveneart	29		
▣ Creo	8	17	IV.
▣ Crimson Bramley	88	97	XLIV.
Cumberland Favorite	49		
Cytrynówka zimowa	37		
Čisteké lahůdkové	41		
Dalzell Manse Codlin	49		
Dänische Prinzessin Luisa	100		
▣ Dánské princeznino	100	109	L.
Daru Sívári	26		
Deane	92		
▣ Deanovo jablko	92	101	XLVI.
Dean's Codlin	92		
Dean's Grab	92		
▣ Delicious de Mai	72	81	XXXVI.
Der Schulmeister	57		
Der Verbotene	42		
Doberaner Borsdorfer Reinette	17		
Doberaner Reinette	17		
Doberánská míšeň	17		
▣ Doberánská reneta	17	26	IX.
Doberánská reneta míšeňská	17		
Dorée de Grimes	95		
▣ Double bonne ente	34	43	XVII.
▣ Dr. Karel Kramář	60	69	XXX.
Drue Parmain	24		
D. T. Fisch (Fišovo)	94		
Duverson's June	25		
Early Red Margaret	25		
Early Striped Juneating	25		
Early Victoria	97		
Edler Solivarer Apfel	26		
▣ Eduard VII.	80	89	XL.
Englische Birn-Reinette	24		
Entzové rozmarýnové	14		

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Erixon	31	40	XVI.
Ernst Bosch	89		
Farliové	71		
Fertile de Frogmore	77		
▣ Fieserovo jablko	36	45	XVIII.
Fieser's Erstling	36		
Fieserův prvenec	36		
Frogmore prolific	77		
▣ Frogmorské	77	86	XXXIX.
Frogmorské úrodné	77		
Fruchtbarer von Frogmore	77		
Frühe Viktoria-Apfel	97		
Geheimrat Wesener	76		
Gestreifte Sommer-Parmaene	24		
Golden Delicious	95		
Greenup's Apfel	49		
Greenup's Pippin	49		
Grimes Golden	95		
Grimes Golden Pippin	95		
▣ Grimesovo zlatožluté	95	104	XLVIII.
▣ Grise Vignat	73	82	XXXVII.
Grünling von Rhode-Island	78		
▣ Gustavovo trvanlivé	51	60	XXVI.
Gustav's Dauerapfel	51		
▣ Hájkova muškátová reneta	63	72	XXXII.
Hampshire Greening	78		
▣ Haralson	52	61	XXVI.
Haslinger	10		
Herbst Parmaene	24		
Herren-Apfel	61		
▣ Hetlina	50	59	XXV.
▣ Hibernál	93	102	XLVII.
▣ Hlohovské letní	83	92	XLII.
Holländischer Bellefleuer	21		
▣ Hontanské	14	23	VII.
Hontianské	14		
▣ Charles Ross	38	47	XIX.
▣ Chelmsfordské	45	54	XXIII.
Chelmsford Wonder	45		
Chelmsfordský div	45		
Choden-Apfel	44		
Chodská reneta	44		

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Chodské	44	53	XXII.
▣ Ideál	67	76	XXXIV.
▣ Isabela Louisette	82	91	XLI.
▣ Jaroslav Němec	33	42	XVII.
▣ Jeanne Hardy	58	67	XXIX.
▣ Jefferisovo jablko	47	56	XXIV.
Jersey Greening	78		
Johanna Hardy	58		
Joseph Musch	54		
Juneating Red	25		
Kalvil Franz Kutscher	79		
Kalvil sněhobílý	87		
▣ Kalvil sněžný	87	96	XLIV.
Kamejče	55		
▣ Kamýcké	55	64	XXVIII.
Kdoulové	90		
Kecskeméti téli piros pogácsa	10		
▣ Kirchwaldské jablko	6	15	III.
Končiarky	14		
König's Reinette	37		
Korb-Apfel	61		
Kosik-Apfel	61		
▣ Košíkové	61	70	XXXI.
Krámské svatodušní	32		
Krásná z Kirchwaldu	6		
▣ Krasokvět červený	21	30	XI.
▣ Krátkostopka Stevenartova	29	38	XV.
Krátkostopka stevenartská	29		
Kutscherův kalvil	79		
▣ Kutscherovo	79	88	XL.
La Clermontoise	75		
▣ Lady Hollendale	59	68	XXX.
▣ Laxton superb	65	74	XXXIII.
La Zingarella	7		
Lemoëns Apfel	85		
▣ Lemoënové jablko	85	94	XLIII.
▣ Leven Alma	94	103	XLVII.
▣ Lohák	64	73	XXXII.
London Mayor	90		
▣ Lord Derby	90	99	XLV.
▣ Lord Lambourne	11	20	VI.
Louise	41		

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
☐ Lunovské jablko	68	77	XXXIV.
☐ Mac Intosh Red	1	10	I.
☐ Madame Galopin	74	83	XXXVII.
Maďarské rozmarýnové	14		
Malináč zlepšený	35		
Malinové mnohoplodné	35		
Malinové nové	35		
☐ Malinové podzimní	19	28	X.
☐ Malinové sloupenské	35	44	XVIII.
☐ Malinové Vrchlického	3	12	II.
Marbrée de Watervliet	15		
☐ Markétka červená	25	34	XIII.
☐ Martin Lewy	70	79	XXXV.
Mazánkův záznak	32		
Millet's Schlotter-Apfel	12		
☐ Milletův řehtáč	12	21	VI.
Míšeňské	71		
☐ Muschovo jablko	54	63	XXVII.
Nelson	98		
☐ Nelsonovo jablko	98	107	XLIX.
Nelson's Codlin	98		
Nemes Sívár	26		
Nemes Sívári	26		
Neuer Himbeerapfel	35		
Neuer roter Herbst-Himbeer- apfel	35		
☐ Notářovo	56	65	XXVIII.
☐ Ohm Paul	99	108	L.
☐ Opat Bruno	30	39	XV.
☐ Opat Leopold	48	57	XXIV.
Oslava z Kirchwaldu	6		
Ostřešanský syreček	69		
Palmer's Glory	49		
Panské	61		
Párkové	61		
☐ Parména letní	24	33	XII.
Parmice letní	24		
☐ Pašíkovo jablko	28	37	XIV.
Pearmain Rayée d'Eté	24		
Piros Pogácsa alma	10		
Pisané	61		
☐ Platič úroků	84	93	XLII.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
☐ Pogáč červený	10	19	V.
Pogácsa rouge d'hiver	10		
Pogatscher	10		
Pomme d'Eve	25		
Pomme de citron	37		
Pomme des Chodes	44		
Pomme de Sikula	2		
Pomme Kutscher	79		
Pomme Noble de Solivar	26		
Pomme Panier	61		
☐ Princ Alsenský	40	49	XX.
☐ Princezna Luisa	41	50	XXI.
Princezna Luisa Dánská	100		
Princezna Luisa Kanadská	41		
☐ Pstružinské	16	25	VIII.
Red Hawthornden	49		
Red Victoria	46		
☐ Redwing	22	31	XI.
Reneta Ideál	67		
Rhode-Island Greening	78		
☐ Rival	86	95	XLIII.
Rode-Islandgreen	78		
Roter Ananas-Apfel	19		
Roter Bellefleuer Holland	21		
Roter Bellefleur	21		
Roter Holländischer Belle-Fleuer	21		
Roter Jakobs Apfel	25		
Roter Margaretten Apfel	25		
Roter Bogacz Apfel	10		
Roter Pogatsch	10		
Roter Wiener Sommer	24		
Rote Viktoria	46		
Rotfransche	84		
Rother Pogácsa-Apfel	10		
Ruhm von Kirchwalden	6		
Russine	78		
Seklerapfel	2		
Sergente	20		
☐ Schoolmaster	57	66	XXIX.
Sikulai alma	2		
Sikulaer Apfel	2		
Sikula	2		

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
□ Sikulské jablko	2	11	I.
Sladkomišeňské	42		
Slovenské jablko	14		
□ Smiřické vzácné	96	105	XLVIII.
□ Solivarské ušlechtilé	26	35	XIII.
Solnohradské beregské	26		
Solnohradské nejlepší	26		
Sommer-Parmäne	24		
Solnohradské zoravové	26		
Sovary	26		
Stružninské	16		
□ Studničné	71	80	XXXVI.
Summer Traveller	25		
Sunflower	49		
□ Syreček úhřetický	69	78	XXXV.
Szekély alma	2		
Schnee Calvill	87		
Schöner aus Bath	27		
Schöner von Kirchwalden	6		
Schönheit aus Bath	27		
□ Schwarzwaldské	39	48	XX.
□ Šafránové jablko	13	22	VII.
Štěpové	26		
Štěpovka	26		
Tajný rada Wesener	76		
Téli piros pogácsa	10		
Teltower Apfel	91		
□ Teltowské	91	100	XLVI.
The Schoolmaster	57		
Tót alma	14		
Twenty Ounces	53		
□ Upton Pyne	66	75	XXXIII.
Valdštýnovo	32		
□ Vaterniácké mramorované	15	24	VIII.
Velišátko	71		
Velišské	71		
Velkonočné rozmarínové	14		
Verbotener Apfel aus Jaroměř	42		
Verte de Rhode-Island	78		
Viktorie bílá	97		
□ Viktorie červená	46	55	XXIII.
□ Viktorie raná	97	106	XLIX.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Vinné	71		
Virginia June	25		
□ Wachsmannovo	43	52	XXII.
Wachsmann's Sämling	43		
Wachsmannův semenáč	43		
Walsgrove Wonder	49		
Weigeltovo	84		
Weigelt's Zinszahler	84		
Weigeltův platič úroků	84		
Winter-Citronenapfel	37		
□ Wesenerovo jablko	76	85	XXXVIII.
Wilson's Codlin	98		
□ Wolf River	4	13	II.
Wunder von Chelmsford	45		
Yorkshire Beauty	49		
□ Yorkshirské jablko	49	58	XXV.
Yorkshirské sličné jablko	49		
□ Zapovězené jablko	42	51	XXI.
Zapovězené jaroměřské	42		
Zapoviezenec	42		
Zelenče americké	78		
□ Zelenče rhodoislandské	78	87	XXXIX.
Zigeunerin-Apfel	7		
Zimní citroněk	37		
Zwanzig Unzen Apfel	53		

ČESKÉ VÝPĚSTKY:

Dr. K. Kramář
Hájkova muškátová reneta
Hetlina
Chodské
Ideál
Jar. Němec
Kamýcké
Košíkové
Kutscherovo
Lohák
Malinové sloupenské
Malinové Vrchlického

Opat Bruno
Opat Leopold
Pašíkovo
Pogáč
Pstružinské
Sikulské
Smiřické
Solivarské
Studničné
Syreček úhřetický
Zapovězené